

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΕΡΨΙΩΝ

St. I
p. 142

ΕΥ. Ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ;

a

ΤΕΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι. καὶ σέ γε ἐζήτουν κατ' ἀγορὰν
καὶ ἐθαύμαζον ὅτι οὐχ οἴός τ' ἦ εὐρεῖν.

ΕΥ. Οὐ γὰρ ἦ κατὰ πόλιν.

ΤΕΡ. Ποῦ μήν;

5

ΕΥ. Εἰς λιμένα καταβαίνων Θεαιτήτῳ ἐνέτυχον φερο-
μένῳ ἐκ Κορίνθου ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου Ἀθήμαζε.

ΤΕΡ. Ζῶντι ἢ τετελευτηκότι;

ΕΥ. Ζῶντι καὶ μάλα μόλις· χαλεπῶς μὲν γὰρ ἔχει καὶ b
ὑπὸ τραυμάτων τινῶν, μᾶλλον μὴν αὐτὸν αἰρεῖ τὸ γεγονός
νόσημα ἐν τῷ στρατεύματι.

ΤΕΡ. Μῶν ἢ δυσεντερία;

ΕΥ. Ναί.

5

ΤΕΡ. Οἶον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι.

ΕΥ. Καλὸν τε καὶ ἀγαθόν, ὦ Τερψίων, ἐπεὶ τοι καὶ νῦν
ἤκουόν τινων μάλα ἐγκωμιαζόντων αὐτὸν περὶ τὴν μάχην.ΤΕΡ. Καὶ οὐδέν γ' ἄτοπον, ἀλλὰ πολὺ θαυμαστότερον εἶ
μὴ τοιοῦτος ἦν. ἀτὰρ πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυεν; cb 1 μόλις W
(sed corr. T)b 7 τε] γε al.
b 9 οὐδέν] οὐδέ W

b 8 περὶ τὴν μάχην αὐτόν pr. T

ΕΥ. Ἡπέιγετο οἴκαδε· ἐπεὶ ἔγωγ' ἔδεόμην καὶ συν-
εβούλευον, ἀλλ' οὐκ ἤθελεν. καὶ δῆτα προπέμψας αὐτόν,
ἀπιὼν πάλιν ἀνεμνήσθη καὶ ἐθαύμασα Σωκράτους ὡς μαν-
5 τικῶς ἄλλα τε δὴ εἶπε καὶ περὶ τούτου. δοκεῖ γάρ μοι
ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου ἐντυχεῖν αὐτῷ μεираκίῳ ὄντι, καὶ
συγγενόμενός τε καὶ διαλεχθεὶς πάνυ ἀγασθῆναι αὐτοῦ τὴν
φύσιν. καὶ μοι ἐλθόντι Ἀθήναζε τοὺς τε λόγους οὓς δι-
d ελέχθη αὐτῷ διηγῆσατο καὶ μάλα ἀξιόους ἀκοῆς, εἶπέ τε ὅτι
πάσα ἀνάγκη εἶη τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι, εἶπερ εἰς
ἡλικίαν ἔλθοι.

ΤΕΡ. Καὶ ἀληθῆ γε, ὡς ἔοικεν, εἶπεν. ἀτὰρ τίνας ἦσαν
5 οἱ λόγοι; ἔχουσ ἂν διηγῆσασθαι;

ΕΥ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐκ οὐτῶ γε ἀπὸ στόματος·
143 ἀλλ' ἐγραψάμην μὲν τότ' εὐθύς οἴκαδ' ἐλθὼν ὑπομνήματα,
ἕστερον δὲ κατὰ σχολὴν ἀναμνησκόμενος ἔγραφον, καὶ
ὁσάκις Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων τὸν Σωκράτη ὃ μὴ
ἐμνησθῆναι, καὶ δεῦρο ἐλθὼν ἐπνηροθούμην· ὥστε μοι σχεδόν
5 τι πᾶς ὁ λόγος γέγραπται.

ΤΕΡ. Ἀληθῆ· ἤκουσά σου καὶ πρότερον, καὶ μέντοι αἰὲ
μέλλων κελεύσειν ἐπιδείξαι διατέτριφα δεῦρο. ἀλλὰ τί
κωλύει νῦν ἡμᾶς διελεῖν; πάντως ἔγωγε καὶ ἀναπαύσασθαι
δέομαι ὡς ἐξ ἀγροῦ ἦκων.

b ΕΥ. Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς μέχρι Ἐρινοῦ Θεαίτητον
προύπεμψα, ὥστε οὐκ ἂν ἀηδῶς ἀναπανοίμην. ἀλλ' ἴωμεν,
καὶ ἡμῖν ἅμα ἀναπανομένοις ὁ παῖς ἀναγνώσεται.

ΤΕΡ. Ὀρθῶς λέγεις.

5 ΕΥ. Τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ᾧ Τερψίων, τουτί· ἐγραψάμην
δὲ δὴ οὕτως τὸν λόγον, οὐκ ἐμοὶ Σωκράτη διηγούμενον ὡς
διηγείτο, ἀλλὰ διαλεγόμενον οἷς ἔφη διαλεχθῆναι. ἔφη δὲ
τῷ τε γεωμέτρῳ Θεοδώρῳ καὶ τῷ Θεαιτήτῳ. ἵνα οὖν ἐν τῇ

- a 1 μὲν om. B a 4 ἐπνηροθούμην BT: ἐπνηρωθούμην vulg.
a 6 ἀληθῆ] ἀλλ' ἤδη Heindorf a 8 πάντως; ἐγὼ δὲ καὶ W
b 1 μὲν om. W ἔρινου W: ἐρείνου B: ἐρεῖν οὐ T

γραφῆ μὴ παρέχοιεν πράγματα αἱ μεταξὺ τῶν λόγων διηγήσεις c
 περὶ αὐτοῦ τε ὅποτε λέγοι ὁ Σωκράτης, οἶον “καὶ ἐγὼ ἔφην” ἢ
 “καὶ ἐγὼ εἶπον,” ἢ αὖ περὶ τοῦ ἀποκρινομένου ὅτι “συνέφη”
 ἢ “οὐχ ὠμολόγει,” τούτων ἔνεκα ὡς αὐτὸν αὐτοῖς διαλεγό-
 μενον ἔγραψα, ἐξελὼν τὰ τοιαῦτα. 5

ΤΕΡ. Καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου, ὦ Εὐκλείδη.

ΕΥ. Ἀλλά, παῖ, λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ

ΣΩ. Εἰ μὲν τῶν ἐν Κυρήνῃ μᾶλλον ἐκηδόμην, ὦ Θεό- d
 δωρε, τὰ ἐκεῖ ἄν σε καὶ περὶ ἐκείνων ἀνηρώτων, εἴ τινες
 αὐτόθι περὶ γεωμετρίαν ἢ τινα ἄλλην φιλοσοφίαν εἰσὶ τῶν
 νέων ἐπιμέλειαν ποιούμενοι· νῦν δὲ ἦττον γὰρ ἐκείνους ἢ
 τούσδε φιλῶ, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμῶ εἰδέναι τίνες ἡμῖν τῶν 5
 νέων ἐπίδοξοι γενέσθαι ἐπιεικεῖς. ταῦτα δὴ αὐτός τε σκοπῶ
 καθ' ὅσον δύναμαι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐρωτῶ οἷς ἂν ὀρῶ τοὺς
 νέους ἐθέλοντας συγγίγνεσθαι. σοὶ δὴ οὐκ ὀλίγιστοι πλησιάζουσι, καὶ δικαίως· ἄξιός γάρ τά τε ἄλλα καὶ γεωμετρίας e
 ἔνεκα. εἰ δὴ οὖν τιμι ἐνέτυχες ἀξίῳ λόγου, ἡδέως ἂν
 πυθοίμην.

ΘΕΟ. Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, ἐμοί τε εἰπεῖν καὶ σοὶ
 ἀκοῦσαι πάνν ἄξιον οἷφ ὑμῖν τῶν πολιτῶν μεираκίφ ἐντετύ- 5
 χηκα. καὶ εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφόδρα λέγειν,
 μὴ καὶ τῷ δόξω ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ εἶναι. νῦν δέ—καὶ μὴ
 μοι ἄχθου—οὐκ ἔστι καλός, προσέοικε δὲ σοὶ τήν τε σιμό-
 τητα καὶ τὸ ξῆω τῶν ὀμμάτων· ἦττον δὲ ἢ σὺ ταῦτ' ἔχει.
 ἀδεῶς δὴ λέγω. εὔ γὰρ ἴσθι ὅτι ὦν δὴ πρόποτε ἐνέτυχον 144
 —καὶ πάνν πολλοῖς πεπλησίακα—οὐδένα πω ἠσθόμην οὕτω
 θαυμαστῶς εὔ πεφυκότα. τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα ὡς ἄλλω
 χαλεπὸν πρᾶον αὐ εἶναι διαφερόντως, καὶ ἐπὶ τούτοις

c 2 αὐτοῦ W : αὐτοῦ B T
 γενέσθαι W δὴ] δὲ W
 om. W a 4 αὐ om. T

d 2 ἀνηρώτων] ἂν· ἠρώτων B d 8 συγ-
 a 2 πολλοῖς] πολλοῖς δὴ W a 3 εὐ

- 5 ἀνδρείον παρ' ὕπτινον, ἐγὼ μὲν οὐτ' ἂν ῥόμην γενέσθαι
οὔτε ὀρώ γιγνόμενον· ἀλλ' οἷ τε ὀξείς ὥσπερ οὗτος καὶ
ἀγχίνοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς
ὀξύρροποι εἰσι, καὶ ἄττοντες φέρονται ὥσπερ τὰ ἀνερμά-
b τιστα πλοῖα, καὶ μακικώτεροι ἢ ἀνδρείότεροι φύονται, οἷ τε
αὖ ἐμβριθέστεροι νωθροὶ πως ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθήσεις
καὶ λήθης γέμοντες. ὁ δὲ οὕτω λείως τε καὶ ἀπαιστώως
καὶ ἀνυσίμως ἔρχεται ἐπὶ τὰς μαθήσεις τε καὶ ζητήσεις
5 μετὰ πολλῆς πρᾶότητος, οἷον ἐλαίου ρεῦμα ἀψοφητὶ ρέοντος,
ὥστε θαυμάσαι τὸ τηλικούτου ὄντα οὕτως ταῦτα διαπράτ-
τεσθαι.

ΣΩ. Εὖ ἀγγέλλεις. τίνας δὲ καὶ ἔστι τῶν πολιτῶν;

- ΘΕΘ. Ἀκήκοα μὲν τοῦνομα, μνημονεύω δὲ οὔ. ἀλλὰ
c γὰρ ἔστι τῶνδε τῶν προσιόντων ὁ ἐν τῷ μέσῳ· ἄρτι γὰρ ἐν
τῷ ἔξω δρόμῳ ἠλείφοντο ἑταῖροί τέ τινες οὔτοι αὐτοῦ καὶ
αὐτός, νῦν δὲ μοι δοκοῦσιν ἀλειψάμενοι δεῦρο ἰέναι. ἀλλὰ
σκόπει εἰ γινώσκεις αὐτόν.

- 5 ΣΩ. Γινώσκω· ὁ τοῦ Σουნიῶς Εὐφρονίου ἐστίν, καὶ
πάνυ γε, ὦ φίλε, ἀνδρὸς οἷον καὶ σὺ τοῦτον διηγῆ, καὶ
ἄλλως εὐδοκίμου, καὶ μέντοι καὶ οὐσίαν μάλα πολλὴν
κατέλιπεν. τὸ δ' ὄνομα οὐκ οἶδα τοῦ μειρακίου.

- d ΘΕΘ. Θεαίτητος, ὦ Σώκρατες, τό γε ὄνομα· τὴν μέντοι
οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποι τινες διεφθαρκεῖναι. ἀλλ' ὅμως
καὶ πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἐλευθεριότητα θαυμαστός, ὦ
Σώκρατες.

- 5 ΣΩ. Γεννικὸν λέγεις τὸν ἄνδρα. καὶ μοι κέλευε αὐτὸν
ἐνθάδε παρακαθίξασθαι.

ΘΕΘ. Ἔσται ταῦτα. Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη.

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἵνα καγὼ ἐμαυτὸν
ἀνασκέψωμαι ποῖόν τι ἔχω τὸ πρόσωπον· φησὶν γὰρ Θεό-

a 6 γιγνόμενον T ut videtur: γιγνομένου B Berol. b 2 ἀπαντῶσι B:
ἀ πάντων T b 3 τε om. W b 5 οἷον] οἷονεἰ W b 8 εὐαγγελεῖς
T Berol. c 2 ἑταῖροί B: ἕτεροί T c 6 γε om. W c 7 εὐδοκίμου
B d 3 καὶ] ὁ W d 7 ἔσται T: ἔστι B

δωρος ἔχειν με σοὶ ὅμοιον. ἀτὰρ εἰ νῶν ἐχόντων ἑκατέρου e
 λύραν ἔφη αὐτὰς ἡρμόσθαι ὁμοίως, πότερον εὐθὺς ἂν
 ἐπιστεύομεν ἢ ἐπεσκεψάμεθ' ἂν εἰ μουσικὸς ὢν λέγει;

ΘΕΑΙ. Ἐπεσκεψάμεθ' ἂν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοιοῦτον μὲν εὐρόντες ἐπειθόμεθ' ἂν, ἄμουσον 5
 δέ, ἠπιστοῦμεν;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Νῦν δέ γ', οἶμαι, εἴ τι μέλει ἡμῖν τῆς τῶν προσώπων
 ὁμοιότητος, σκεπτέον εἰ γραφικὸς ὢν λέγει ἢ οὐ. 145

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ μοι.

ΣΩ. Ἡ οὖν ζωγραφικὸς Θεόδωρος;

ΘΕΑΙ. Οὐχ, ὅσον γέ με εἰδέναι.

ΣΩ. Ἄρ' οὐδὲ γεωμετρικὸς; 5

ΘΕΑΙ. Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἡ καὶ ἀστρονομικὸς καὶ λογιστικὸς τε καὶ μουσικὸς
 καὶ ὅσα παιδείας ἔχεται;

ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Εἰ μὲν ἄρα ἡμᾶς τοῦ σώματός τι ὁμοίους φησὶν 10
 εἶναι ἐπαινῶν πῆ ἢ ψέγων, οὐ πάνυ αὐτῷ ἄξιον τὸν νοῦν
 προσέχειν.

ΘΕΑΙ. Ἴσως οὐ.

ΣΩ. Τί δ' εἰ ποτέρου τὴν ψυχὴν ἐπαινοῖ πρὸς ἀρετὴν b
 τε καὶ σοφίαν; ἄρ' οὐκ ἄξιον τῷ μὲν ἀκούσαντι προθυμεῖ-
 σθαι ἀνασκέψασθαι τὸν ἐπαινεθέντα, τῷ δὲ προθύμως ἑαυτὸν
 ἐπιδεικνύναι;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες. 5

ΣΩ. Ὡρα τοίνυν, ὦ φίλε Θεαίτητε, σοὶ μὲν ἐπιδεικνύναι,
 ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι· ὡς εἶ ἴσθι ὅτι Θεόδωρος πολλοὺς δὴ
 πρὸς με ἐπαινέσας ξένους τε καὶ ἀστους οὐδένα πω ἐπήνεσεν
 ὡς σὲ νυνδῆ.

ΘΕΑΙ. Εὖ ἂν ἔχοι, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὅρα μὴ παίζων 10
 ἔλεγεν. c

ΣΩ. Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος Θεοδώρου· ἀλλὰ μὴ ἀναδύου
τὰ ὁμολογημένα σκηπτόμενος παίζοντα λέγειν τόνδε, ἵνα μὴ
καὶ ἀναγκασθῆ μαρτυρεῖν—πάντως γὰρ οὐδεὶς ἐπισκήψεται'
5 αὐτῷ—ἀλλὰ θαρρῶν ἔμμενε τῇ ὁμολογίᾳ.

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ χρὴ ταῦτα ποιεῖν, εἰ σοὶ δοκεῖ.

ΣΩ. Λέγε δὴ μοι· μαυθάνεις που παρὰ Θεοδώρου
γεωμετρίας ἄττα;

ΘΕΑΙ. Ἐγωγε.

d ΣΩ. Καὶ τῶν περὶ ἀστρονομίαν τε καὶ ἁρμονίας καὶ
λογισμούς;

ΘΕΑΙ. Προθυμοῦμαί γε δὴ.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἐγώ, ὦ παῖ, παρὰ τε τούτου καὶ παρ'
5 ἄλλων οὗς ἂν οἶωμαι τι τούτων ἐπαίειν. ἀλλ' ὅμως τὰ
μὲν ἄλλα ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως, μικρὸν δέ τι ἀπορῶ ὁ
μετὰ σοῦ τε καὶ τῶνδε σκεπτέον. καὶ μοι λέγε· ἄρ' οὐ τὸ
μαυθάνειν ἐστὶν τὸ σοφώτερον γίγνεσθαι περὶ ὃ μαυθάνει
τις;

10 ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Σοφία δέ γ' οἶμαι σοφοὶ οἱ σοφοί.

ΘΕΑΙ. Ναί.

e ΣΩ. Τοῦτο δὲ μῶν διαφέρει τι ἐπιστήμης;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ἡ σοφία. ἢ οὐχ ἄπερ ἐπιστήμονες ταῦτα καὶ
σοφοί;

5 ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ταῦτὸν ἄρα ἐπιστήμη καὶ σοφία;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τοῦτ' αὐτὸ τοίνυν ἐστὶν ὃ ἀπορῶ καὶ οὐ δύναμαι
λαβεῖν ἱκανῶς παρ' ἑμαυτῷ, ἐπιστήμη ὅτι ποτὲ τυγχάνει ὄν.
146 ἄρ' οὖν δὴ ἔχομεν λέγειν αὐτό; τί φατέ; τίς ἂν ἡμῶν
πρῶτος εἴποι; ὁ δὲ ἁμαρτῶν, καὶ ὅς ἂν αἰεὶ ἁμαρτάνῃ,

c 4 καὶ om. W ἐπισκήψεται Schanz: ἐπισκήψει B T d i ἁρμο-
νίαν W d 4 τε W Berol.: γε B T d 6 δέ τι] δ' ἔτι Heindorf
d i γ' om. W

καθεδεῖται, ὥσπερ φασὶν οἱ παῖδες οἱ σφαιρίζοντες, ὄνος· ὃς δ' ἂν περιγένηται ἀναμάρτητος, βασιλεύσει ἡμῶν καὶ ἐπιτάξει 5
 ὅτι ἂν βούληται ἀποκρίνεσθαι. τί σιγᾶτε; οὐ τί που, ὦ
 Θεόδωρε, ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι, προθυμούμενος
 ἡμᾶς ποιῆσαι διαλέγεσθαι καὶ φίλους τε καὶ προσηγόρους
 ἀλλήλοις γίνεσθαι;

ΘΕΟ. Ἡκιστα μὲν, ὦ Σώκρατες, τὸ τοιοῦτον ἂν εἴη b
 ἀγροικον, ἀλλὰ τῶν μεираκίων τι κέλευέ σοι ἀποκρίνεσθαι·
 ἐγὼ μὲν γὰρ ἀήθης τῆς τοιαύτης διαλέκτου, καὶ οὐδ' αὖ
 συνειθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω. τοῖσδε δὲ πρόποι τε ἂν τοῦτο
 καὶ πολὺ πλέον ἐπιδιδούειν· τῷ γὰρ ὄντι ἡ νεότης εἰς πᾶν 5
 ἐπίδοσιν ἔχει. ἀλλ', ὥσπερ ἤρξω, μὴ ἀφίεσο τοῦ Θεαιτήτου
 ἀλλ' ἐρώτα.

ΣΩ. Ἀκούεις δὴ, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει Θεόδωρος, ᾧ c
 ἀπειθεῖν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὔτε σὺ ἐθελήσεις, οὔτε θέμις περὶ
 τὰ τοιαῦτα ἀνδρὶ σοφῷ ἐπιτάττοντι νεώτερον ἀπειθεῖν.
 ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ· τί σοι δοκεῖ εἶναι ἐπιστήμη;

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ χρή, ὦ Σώκρατες, ἐπειδήπερ ὑμεῖς κελεύετε. 5
 πάντως γάρ, ἂν τι καὶ ἀμάρτω, ἐπανορθώσετε.

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν, ἄνπερ γε οἰοί τε ὦμεν.

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ ἃ παρὰ Θεοδώρου ἂν τις d
 μάθοι ἐπιστήμαι εἶναι, γεωμετρία τε καὶ ἄς νυνδὴ σὺ διήλθες,
 καὶ αὖ σκυτοτομική τε καὶ αἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν τέχναι,
 πᾶσαι τε καὶ ἐκάστη τούτων, οὐκ ἄλλο τι ἢ ἐπιστήμη εἶναι.

ΣΩ. Γενναίως γε καὶ φιλοδώρως, ὦ φίλε, ἐν αἰτηθεῖς
 πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀντὶ ἁπλοῦ.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; 5

ΣΩ. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὁ μέντοι οἶμαι, φράσω. ὅταν
 λέγῃς σκυτικήν, μή τι ἄλλο φράξεις ἢ ἐπιστήμην ὑποδημάτων
 ἐργασίας;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

a 5 ὅτι] ὃν W ἀποκρίνασθαι W a 7 ἡμᾶς] ὑμᾶς T b 1 μὲν
 om. T b 2 τί] τινὰ W b 4 τε om. W c 1 ἀπειθεῖν W:
 ἀπελθεῖν al.: ἀπιστεῖν B.T d 7 μὴ ἄλλο τι W

e ΣΩ. Τί δ' ὅταν τεκτονικήν; μή τι ἄλλο ἢ ἐπιστήμην τῆς τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐργασίας;

ἘΑΙ. Οὐδὲ τοῦτο.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐν ἀμφοῖν, οὗ ἑκατέρα ἐπιστήμη, τοῦτο
5 ὀρίζεις;

ἘΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γ' ἐρωτηθέν, ὦ Θεαίτητε, οὐ τοῦτο ἦν, τίνων ἢ ἐπιστήμη, οὐδὲ ὁπόσαι τιμές· οὐ γὰρ ἀριθμῆσαι αὐτὰς βουλόμενοι ἠρόμεθα ἀλλὰ γινῶναι ἐπιστήμην αὐτὸ ὅτι ποτ'
10 ἐστίν. ἢ οὐδὲν λέγω;

ἘΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

147 ΣΩ. Σκέψαι δὴ καὶ τόδε. εἴ τις ἡμᾶς τῶν φαύλων τι καὶ προχείρων ἔροιτο, οἷον περὶ πηλοῦ ὅτι ποτ' ἐστίν, εἰ ἀποκρινάμεθα αὐτῷ πηλὸς ὁ τῶν χυτρίων καὶ πηλὸς ὁ τῶν ἵπνοπλαθῶν καὶ πηλὸς ὁ τῶν πλιθουργῶν, οὐκ ἂν γελοιοί
5 εἴμεν;

ἘΑΙ. Ἰσως.

ΣΩ. Πρῶτον μὲν γέ που οἰόμενοι συνιέναι ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀποκρίσεως τὸν ἐρωτῶντα, ὅταν εἴπωμεν πηλός, εἴτε ὁ τῶν
b κοροπλαθῶν προσθέντες εἴτε ἄλλων ὠντινωνοῦν δημιουργῶν. ἢ οἶει τίς τι συνήσιόν τινος ὄνομα, ὃ μὴ οἶδεν τί ἐστιν;

ἘΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρα ἐπιστήμην ὑποδημάτων συνήσιω ὃ ἐπι-
5 στήμην μὴ εἰδῶς.

ἘΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Σκυτικήν ἄρα οὐ συνήσιω ὃς ἂν ἐπιστήμην ἀγνοῖ, οὐδέ τινα ἄλλην τέχνην.

ἘΑΙ. Ἔστιν οὕτως.

10 ΣΩ. Γελοία ἄρα ἢ ἀπόκρισις τῷ ἐρωτηθέντι ἐπιστήμη τί ἐστιν, ὅταν ἀποκρίνηται τέχνης τινὸς ὄνομα. τινὸς γὰρ
c ἐπιστήμην ἀποκρίνεται οὐ τοῦτ' ἐρωτηθεῖς.

ο 7 τὸ δέ γε ἐρωτηθέν W Berol.: τὸ δ' ἐπερωτηθέν B T a 4 ἵπνο-
πλαθῶν B: κοροπλαθῶν T W in marg. πλιθουλκῶν Berol. a 5 ἡμεν
T W b 2 τί B T: ὅτι W Berol. c 1 οὐ] ὃ W

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἐπειτά γέ που ἐξὸν φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρί-
νασθαι περιέρχεται ἀπέραντον ὁδόν. οἶον καὶ ἐν τῇ τοῦ
πηλοῦ ἐρωτήσῃ φαῦλλον που καὶ ἀπλοῦν εἰπεῖν ὅτι γῆ ὑγρῶ 5
φυραθεῖσα πηλὸς ἂν εἴη, τὸ δ' ὅτου ἔαν χαίρειν.

ΘΕΑΙ. Ῥάδιον, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτω φαίνεται· ἀτὰρ
κινδυνεύεις ἐρωτᾶν οἶον καὶ αὐτοῖς ἡμῖν ἔναγχος εἰσηγήθε
διαλεγόμενοις, ἐμοί τε καὶ τῷ σῶ ὁμωνύμῳ τούτῳ Σωκράτει. d

ΣΩ. Τὸ ποῖον δῆ, ὦ Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Περὶ δυνάμεών τι ἡμῖν Θεόδωρος ὄδε ἔγραφε, τῆς
τε τρίποδος πέρι καὶ πευτέποδος [ἀποφαίνων] ὅτι μήκει οὐ
σύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ, καὶ οὕτω κατὰ μίαν ἐκάστην προαιρού- 5
μενος μέχρι τῆς ἑπτακαιδεκάποδος· ἐν δὲ ταύτῃ πως ἐνέσχετο.
ἡμῖν οὖν εἰσηγήθῃ τι τοιοῦτον, ἐπειδὴ ἄπειροι τὸ πλῆθος αἱ
δυνάμεις ἐφαίνοντο, πειραθῆναι συλλαβεῖν εἰς ἓν, ὅτῳ πάσας
ταύτας προσαγορεύσομεν τὰς δυνάμεις. e

ΣΩ. Ἡ καὶ ἠῦρετέ τι τοιοῦτον;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε δοκοῦμεν· σκόπει δὲ καὶ σύ.

ΣΩ. Λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν· τὸν μὲν 5
δυνάμενον ἴσον ἰσάκῃς γίνεσθαι τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα
ἀπεικάσαντες τετράγωνόν τε καὶ ἰσόπλευρον προσείπομεν.

ΣΩ. Καὶ εἶ γε.

ΘΕΑΙ. Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου, ὧν καὶ τὰ τρία καὶ
τὰ πέντε καὶ πᾶς ὁς ἀδύνατος ἴσος ἰσάκῃς γενέσθαι, ἀλλ' ἢ 148
πλείων ἐλαττονάκῃς ἢ ἐλάττων πλεονάκῃς γίνεται, μείζων
δὲ καὶ ἐλάττων αἰὲν πλευρὰ αὐτὸν περιλαμβάνει, τῷ προμήκει
αὖ σχήματι ἀπεικάσαντες προμήκη ἀριθμὸν ἐκαλέσαμεν.

ΣΩ. Κάλλιστα. ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τούτου; 5

ΘΕΑΙ. Ὅσαι μὲν γραμμαὶ τὸν ἰσόπλευρον καὶ ἐπίπεδον
ἀριθμὸν τετραγωνίζουσι, μῆκος ὠρισάμεθα, ὅσαι δὲ τὸν ἕτερο-

c 4 ἀπέρατον Berol.

d 4 ἀποφαίνων om. T

corr. Berol. : τὸ μὲν T pr. Berol. : καὶ τὸν μὲν W

W a 3 πλευρὰν pr. T

e 5 γῆ om. pr. B

e 1 προσεροῦμεν Cobet

pr. Berol. : καὶ τὸν μὲν W

d 3 ἔγραψε W

e 5 τὸν μὲν B

a 1 γίνεσθαι

ΘΕΑΙ. Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες· ὁ μέντοι πέπουθ' ἀλέγω.

ΣΩ. Εἶτα, ὦ καταγέλαστε, οὐκ ἀκήκοας ὡς ἐγὼ εἶμι ὑὸς 149
μαίας μάλα γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς, Φαιναρέτης;

ΘΕΑΙ. Ἦδη τοῦτό γε ἤκουσα.

ΣΩ. Ἄρα καὶ ὅτι ἐπιτηδεύω τὴν αὐτὴν τέχνην ἀκήκοας;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

5

ΣΩ. Ἄλλ' εὔ ἴσθ' ὅτι· μὴ μέντοι μου κατείπης πρὸς τοὺς
ἄλλους. λέληθα γάρ, ὦ ἑταῖρε, ταύτην ἔχων τὴν τέχνην·
οἱ δέ, ἅτε οὐκ εἰδότες, τοῦτο μὲν οὐ λέγουσι περὶ ἐμοῦ, ὅτι
δὲ ἀτοπώτατός εἶμι καὶ ποιῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν. ἦ καὶ
τοῦτο ἀκήκοας;

10

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

b

ΣΩ. Εἶπω οὖν σοι τὸ αἴτιον;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐννόησον δὴ τὸ περὶ τὰς μαίας ἅπαν ὡς ἔχει, καὶ
ῥᾶον μαθήσῃ ὁ βούλομαι. οἶσθα γάρ που ὡς οὐδεμία αὐτῶν 5
ἔτι αὐτὴ κυῖσκομένη τε καὶ τίκτουσα ἄλλας μαιεύεται, ἀλλ'
αἱ ἤδη ἀδύνατοι τίκτειν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Αἰτίαν δέ γε τούτου φασὶν εἶναι τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι
ἄλοχος οὔσα τὴν λοχείαν εἴληχε. στερίφαις μὲν οὖν ἄρα 10
οὐκ ἔδωκε μαιεύεσθαι, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἀσθενεστέρα ἢ
λαβεῖν τέχνην ὣν ἂν ἦ ἄπειρος· ταῖς δὲ δι' ἡλικίαν ἀτόκοις
προσέταξε τιμῶσα τὴν αὐτῆς ὁμοιότητα.

c

ΘΕΑΙ. Εἰκόσ'.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τόδε εἰκόσ' τε καὶ ἀναγκαῖον, τὰς 5
κυούσας καὶ μὴ γινώσκεισθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν μαιῶν ἢ τῶν
ἄλλων;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ διδοῦσαί γε αἱ μαῖαι φαρμάκια καὶ
ἐπάδουσαι δύνανται ἐγείρειν τε τὰς ὠδῖνας καὶ μαλθακ- d

a 8 ἐμοῦ B W : μοῦ T Berol.
γε W

c 2 ἀτόκοις pr. B

c 5 τε]

c 9 φαρμάκια W : φαρμάκεια B T

τέρας ἂν βούλωνται ποιεῖν, καὶ τίκτειν τε δὴ τὰς δυστο-
κούσας, καὶ ἔαν ἴνεον ὄντ' δόξῃ ἀμβλίσκειν, ἀμβλίσκουσιν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

- 5 ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἔτι καὶ τόδε αὐτῶν ἦσθησαι, ὅτι καὶ
προμνήστριαί εἰσι δεινόταται, ὡς πάσσοφοι οὔσαι περὶ τοῦ
γυνῶναι ποίαν χρῆ ποίω ἀνδρὶ συνοῦσαν ὡς ἀρίστους παῖδας
τίκτειν;

ΘΕΑΙ. Οὐ πάνν τοῦτο οἶδα.

- 10 ΣΩ. Ἄλλ' ἴσθ' ὅτι ἐπὶ τούτῳ μείζον φρονούσιν ἢ ἐπὶ
e τῇ ὀμφαλητομίᾳ. ἐννόει γάρ· τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης οἶει
τέχνης εἶναι θεραπείαν τε καὶ συγκομιδὴν τῶν ἐκ γῆς
καρπῶν καὶ αὐτὸ γιγνώσκειν εἰς ποίαν γῆν ποιοῦν φυτόν
τε καὶ σπέρμα καταβλητέον;

- 5 ΘΕΑΙ. Οὐκ, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς.

ΣΩ. Εἰς γυναῖκα δέ, ὧ φίλε, ἄλλην μὲν οἶει τοῦ
τοιούτου, ἄλλην δὲ συγκομιδῆς;

ΘΕΑΙ. Οὐκουν εἰκός γε.

- 150 ΣΩ. Οὐ γάρ. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀδικόν τε καὶ ἄτεχνον
συναγωγὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἣ δὴ προαγωγία ὄνομα,
φεύγουσι καὶ τὴν προμνηστικὴν ἄτε σεμναὶ οὔσαι αἱ μαῖαι,
φοβούμεναι μὴ εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν διὰ ταύτην ἐμπέσωσιν·
5 ἐπεὶ ταῖς γε ὄντως μαλαῖς μόναις που προσήκει καὶ προμνή-
σασθαι ὀρθῶς.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

- ΣΩ. Τὸ μὲν τοίνυν τῶν μαιῶν τοσοῦτον, ἔλαττον δὲ
τοῦ ἐμοῦ δράματος. οὐ γὰρ πρόσεστι γυναιξίν ἐνίστε μὲν
b εἶδωλα τίκτειν, ἔστι δ' ὅτε ἀληθινά, τοῦτο δὲ μὴ ῥᾶδιον
εἶναι διαγνώναι. εἰ γὰρ προσῆν, μέγιστόν τε καὶ κάλλιστον
ἔργον ἦν ἂν ταῖς μαλαῖς τὸ κρίνειν τὸ ἀληθές τε καὶ μὴ ἢ
οὐκ οἶει;

- 5 ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

d 2 δὴ] καὶ W d 3 νέον ὄν] νόμιμον Schanz d 5 ἔτι om. W
d 10 ἴσθ'] ἔσθ' T: οἴσθ' W b 1 ἀληθινά] λιθινά T

ΣΩ. Τῆ δέ γ' ἐμῆ τέχνη τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα
 ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις, διαφέρει δὲ τῷ τε ἄνδρας ἀλλὰ μὴ
 γυναικας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τικτούσας
 ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα. μέγιστον δὲ τοῦτ' ἐνι
 τῆ ἡμετέρα τέχνη, βασανίζειν δυνατὸν εἶναι παντὶ τρόπῳ c
 πότερον εἶδωλον καὶ ψεύδος ἀποτίκτει τοῦ νέου ἢ διάνοια
 ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές. ἐπεὶ τότε γε καὶ ἐμοὶ ὑπάρχει
 ὅπερ ταῖς μαίαις· ἄγονός εἰμι σοφίας, καὶ ὅπερ ἤδη πολλοί
 μοι ὠνείδισαν, ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ἐρωτῶ, αὐτὸς δὲ οὐδὲν 5
 ἀποφαίνομαι περὶ οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν σοφόν, ἀληθές
 ὀνειδίξουσιν. τὸ δὲ αἴτιον τούτου τότε· μαιεύεσθαί με ὁ
 θεὸς ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώλυσεν. εἰμὶ δὴ οὖν αὐτὸς
 μὲν οὐ πάνυ τι σοφός, οὐδέ τί μοι ἔστιν εὖρημα τοιοῦτου d
 γεγονὸς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγονον· οἱ δ' ἐμοὶ συγγιγνόμενοι
 τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται ἐνιοὶ μὲν καὶ πάνυ ἀμαθεῖς, πάντες
 δὲ προΐούσης τῆς συνουσίας, οἷσπερ ἂν ὁ θεὸς παρείκη,
 θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόντες, ὡς αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις 5
 δοκοῦσι· καὶ τοῦτο ἐναργές ὅτι παρ' ἐμοῦ οὐδὲν πώποτε
 μαθόντες, ἀλλ' αὐτοὶ παρ' αὐτῶν πολλὰ καὶ καλὰ εὐρόντες
 τε καὶ τεκόντες. τῆς μέντοι μαιείας ὁ θεὸς τε καὶ ἐγὼ
 αἴτιος. ὦδε δὲ δῆλον· πολλοὶ ἤδη τοῦτο ἀγνοήσαντες καὶ e
 ἑαυτοὺς αἰτιασάμενοι, ἐμοῦ δὲ καταφρονήσαντες, ἢ αὐτοὶ ἢ
 ὑπ' ἄλλων πεισθέντες ἀπῆλθον πρῶαίτερον τοῦ δέοντος,
 ἀπελθόντες δὲ τὰ τε λοιπὰ ἐξήμβλωσαν διὰ πονηρὰν
 συνουσίαν καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ μαιευθέντα κακῶς τρέφοντες 5
 ἀπώλεσαν, ψευδῆ καὶ εἶδωλα περὶ πλείονος ποιησάμενοι
 τοῦ ἀληθοῦς, τελευτῶντες δ' αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἔδοξαν ἀμαθεῖς εἶναι. ὦν εἰς γέγονεν Ἀριστείδης ὁ Λυσι- 15I
 μάχου καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοί· οὗς, ὅταν πάλιν ἔλθωσι
 δεόμενοι τῆς ἐμῆς συνουσίας καὶ θαυμαστὰ δρῶντες, ἐνίοις

c 4 πολλοί] πολλοὶ πολλάκις W c 6 ἀποφαίνομαι W Berol. :
 ἀποκρίνομαι B T d 1 πάνυ τι T W Berol. : πάνυ τις B d 3 ἐνιοὶ
 T W : ἐνὶ ὄτε B d 8 καὶ τεκόντες W Berol. : κατέχοντες B T
 e 2 ἢ αὐτοὶ ἢ W : ἢ αὐτοὶ B T a 1 ἀμαθεῖς ἔδοξαν W

μὲν τὸ γιγνόμενόν μοι δαιμόνιον ἀποκώλνει συνεῖναι, ἐνίοις
 5 δὲ ἔα, καὶ πάλιν οὗτοι ἐπιιδόασι. πάσχοусι δὲ δὴ οἱ ἐμοὶ
 συγγιγνόμενοι καὶ τοῦτο ταῦτον ταῖς τικτούσαις· ὠδίνουσι
 γὰρ καὶ ἀπορίας ἐμπύμπλυνται νύκτας τε καὶ ἡμέρας πολὺ
 μᾶλλον ἢ κείναι· ταύτην δὲ τὴν ὠδῖνα ἐγείρειν τε καὶ
 b ἀποπαύειν ἢ ἐμὴ τέχνη δύναται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ οὕτως.
 ἐνίοις δέ, ὦ Θεαίτητε, οἱ ἂν μοι μὴ δόξωσί πως ἐγκύμονες
 εἶναι, γνοὺς ὅτι οὐδὲν ἐμοῦ δέονται, πάνν εὐμενῶς προμῶμαι
 καί, σὺν θεῷ εἰπεῖν, πάνν ἱκανῶς τοπάξω οἷς ἂν συγγενό-
 5 μνοι ὄναιτο· ὧν πολλοὺς μὲν δὴ ἐξέδωκα Προδίκῳ, πολλοὺς
 δὲ ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ θεσπεσίοις ἀνδράσι. ταῦτα δὴ
 σοι, ὦ ἄριστε, ἔνεκα τοῦδε ἐμήκνυα· ὑποπτεύω σε, ὥσπερ
 καὶ αὐτὸς οἶει, ὠδίνειν τι κυοῦντα ἔνδον. προσφέρου οὖν
 c πρὸς με ὡς πρὸς μάλας ὑδὸν καὶ αὐτὸν μαιευτικόν, καὶ ἂ ἂν
 ἐρωτῶ προθυμοῦ ὅπως οἶός τ' εἶ οὕτως ἀποκρίνασθαι· καὶ
 ἔαν ἄρα σκοπούμενός τι ὧν ἂν λέγῃς ἠγήσωμαι εἰδῶλον
 καὶ μὴ ἀληθές, εἴτα ὑπεξαιρῶμαι καὶ ἀποβάλλω, μὴ ἀγρίαίω
 5 ὥσπερ αἱ πρωτοτόκοι περὶ τὰ παῖδια. πολλοὶ γὰρ ἤδη,
 ὦ θαυμάσιε, πρὸς με οὕτω διετέθησαν, ὥστε ἀτεχνῶς δάκνειν
 ἔτοιμοι εἶναι, ἐπειδάν τινα λῆρον αὐτῶν ἀφαιρῶμαι, καὶ οὐκ
 οἶονται με εὐνοία τοῦτο ποιεῖν, πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι
 d οὐδεὶς θεὸς δύσνους ἀνθρώποις, οὐδ' ἐγὼ δυσνοία τοιοῦτον
 οὐδὲν δρῶ, ἀλλὰ μοι ψεῦδός τε συγχωρῆσαι καὶ ἀληθές
 ἀφανίσαι οὐδαμῶς θέμις. πάλιν δὴ οὖν ἐξ ἀρχῆς, ὦ
 Θεαίτητε, ὅτι ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη, πειρῶ λέγειν· ὡς δ' οὐχ
 5 οἶός τ' εἶ, μηδέ ποτ' εἶπῃς. ἔαν γὰρ θεὸς ἐθέλῃ καὶ ἀνδρίξῃ,
 οἶός τ' ἔσῃ.

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ μέντοι, ὦ Σώκρατες, σοῦ γε οὕτω παρα-
 κελουμένου αἰσχροὺν μὴ οὐ παντὶ τρόπῳ προθυμείσθαι ὅτι

a 5 οὗτοι T : αὐτοὶ B

Berol. : ἐνίοτε BT : ἐνίοι W

b 6 ἄλλοις] ἄλλοις BT

c 1 μάλας] μάλας τε καὶ W

c 5 ἢδη] δὴ Plutarchus

Plutarchus : om. BT W Berol.

a 8 κείναι T : ἐκείναι B

μοι om. W

b 7 ὑποπτεύων B

c 4 ἀποβάλλω T : ὑποβάλλω B : ἀποβάλω

c 7 αὐτῶν om. T

b 2 ἐνίοις

b 4 σὺν om. pr. B

b 8 κύοντα B

c 8 με

τις ἔχει λέγειν. δοκεῖ οὖν μοι ὁ ἐπιστάμενός τι αἰσθάνεσθαι e
τοῦτο ὃ ἐπίσταται, καὶ ὡς γε νυνὶ φαίνεται, οὐκ ἄλλο τί
ἔστιν ἐπιστήμη ἢ αἴσθησις.

ΣΩ. Εὐ γε καὶ γενναίως, ὦ παῖ· χρὴ γὰρ οὕτως ἀποφαι-
νόμενον λέγειν. ἀλλὰ φέρε δὴ αὐτὸ κοινῇ σκεψώμεθα, 5
γόνιμον ἢ ἀνεμιαῖον τυγχάνει ὄν. αἴσθησις, φῆς, ἐπιστήμη;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Κινδυνεύεις μέντοι λόγον οὐ φαῦλον εἰρηκέναι περὶ
ἐπιστήμης, ἀλλ' οὐν ἔλεγε καὶ Πρωταγόρας. τρόπον δέ τινα 152
ἄλλον εἰρηκὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα. φῆσὶ γάρ πού τις πάντων
χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι, “ τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστι,
τῶν δὲ μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν.” ἀνέγνωκας γάρ πού;

ΘΕΑΙ. Ἀνέγνωκα καὶ πολλάκις. 5

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω πως λέγει, ὡς οἶα μὲν ἕκαστα ἐμοὶ
φαίνεται τοιαῦτα μὲν ἔστιν ἐμοί, οἶα δὲ σοί, τοιαῦτα δὲ αὐ-
σοί· ἄνθρωπος δὲ σύ τε καὶ γώ;

ΘΕΑΙ. Λέγει γὰρ οὖν οὕτω.

ΣΩ. Εἰκὸς μέντοι σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν· ἐπακολουθή- b
σωμεν οὖν αὐτῷ. ἄρ' οὐκ ἐνίστε πνεύοντος ἀνέμου τοῦ αὐτοῦ
ὁ μὲν ἡμῶν ριγῶ, ὁ δ' οὐ; καὶ ὁ μὲν ἡρέμα, ὁ δὲ σφόδρα;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πνεῦμα 5
ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωταγόρᾳ
ὅτι τῷ μὲν ριγῶντι ψυχρὸν, τῷ δὲ μὴ οὐ;

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ φαίνεται οὕτω ἑκατέρω; 10

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε “ φαίνεται ” αἰσθάνεσθαι ἔστιν;

ΘΕΑΙ. Ἔστιν γάρ.

ΣΩ. Φαντασία ἄρα καὶ αἴσθησις ταῦτὸν ἔν τε θερμοῖς c
καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις. οἶα γὰρ αἰσθάνεται ἕκαστος,
τοιαῦτα ἐκάστῳ καὶ κινδυνεύει εἶναι.

b 5 ἑαυτοῦ W Berol. : ἑαυτὸ B T

b 11 αἰσθάνεται Berol.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

5 ΣΩ. Αἰσθησις ἄρα τοῦ ὄντος αἰεὶ ἔστιν καὶ ἀψευδὲς ὡς ἐπιστήμη οὔσα.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν πρὸς Χαρίτων πάσσοφός τις ἦν ὁ Πρωταγόρας, καὶ τοῦτο ἡμῖν μὲν ἠνίξάτο τῷ πολλῷ συρφετῷ, τοῖς δὲ μαθηταῖς ἐν ἀπορρητῇ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγεν;

d ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες, τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. Ἐγὼ ἐρῶ καὶ μάλ' οὐ φαῦλον λόγον, ὡς ἄρα ἐν μὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ οὐδὲν ἔστιν, οὐδ' ἂν τι προσείποις ὀρθῶς οὐδ' ὅποιουοῦν τι, ἀλλ' ἔαν ὡς μέγα προσαγορεύης, 5 καὶ σμικρὸν φανεῖται, καὶ ἔαν βαρὺ, κοῦφον, σύμπαντά τε οὕτως, ὡς μηδεὶν ὄντος ἐνὸς μήτε τίνος μήτε ὅποιουοῦν. ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δὴ φάμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἔστι μὲν γὰρ οὐδέποτ' οὐδὲν, αἰεὶ δὲ γίγνεται. e καὶ περὶ τούτου πάντες ἐξῆς οἱ σοφοὶ πλὴν Παρμενίδου συμφερέσθων, Πρωταγόρας τε καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ τῶν ποιητῶν οἱ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, 5 κωμωδίας μὲν Ἐπίχαρμος, τραγωδίας δὲ Ὅμηρος, (ὄς) εἰπῶν—

᾿Ωκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν

πάντα εἶρηκεν ἔκγονα ῥοῆς τε καὶ κινήσεως· ἢ οὐ δοκεῖ τοῦτο λέγειν;

10 ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε.

153 ΣΩ. Τίς οὖν ἂν ἔτι πρὸς γε τοσοῦτον στρατόπεδον καὶ στρατηγὸν Ὅμηρον δύναίτο ἀμφισβητήσας μὴ οὐ καταγέλαστος γενέσθαι;

ΘΕΑΙ. Οὐ ῥᾶδιον, ὦ Σώκρατες.

d 4 post προσαγορεύης add. τι Stobaeus d 5 ἔαν om. T post βαρὺ add. τι Stobaeus e 2 ἐξῆς οἱ T Stob. : ἐξαισιοι B W Eus. : ἐξαισιοι οἱ Berol. e 3 συμφερέσθων B (ut videtur) : συμφερέσθων T W Berol. Eus. : συμφέροντα Stobaeus e 5 ὄς add. Heindorf a 2 μὴ οὐ W Stobaeus : μὴ B T

ΣΩ. Οὐ γάρ, ὦ Θεαίτητε. ἐπεὶ καὶ τὰδε τῷ λόγῳ ^{ἀργαῖον} σημεῖα ἰκανά, ὅτι τὸ μὲν εἶναι δοκοῦν καὶ τὸ γίγνεσθαι κίνησις παρέχει, τὸ δὲ μὴ εἶναι καὶ ἀπόλλυσθαι ἡσυχία· τὸ γὰρ θερμόν τε καὶ πῦρ, ὃ δὴ καὶ τᾶλλα γεννᾷ καὶ ἐπιτροπέυει, αὐτὸ γεννᾶται ἐκ φορᾶς καὶ τρίψεως· τούτῳ δὲ κινήσεις. ἢ οὐχ αὐται γενέσεις πυρός;

ΘΕΑΙ. Αὐται μὲν οὖν.

ΣΩ. Καὶ μὴν τό γε τῶν ζώων γένος ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων φύεται.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Τί δέ; ἢ τῶν σωμαίων ἕξις οὐχ ὑπὸ ἡσυχίας μὲν καὶ ἀργίας διόλλυται, ὑπὸ γυμνασίων δὲ καὶ κινήσεως ἐπὶ πολὺ σφίζεται;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἡ δ' ἐν τῇ ψυχῇ ἕξις οὐχ ὑπὸ μαθήσεως μὲν καὶ μελέτης, κινήσεων οὐτων, κτᾶται τε μαθήματα καὶ σφίζεται καὶ γίγνεται βελτίων, ὑπὸ δ' ἡσυχίας, ἀμελετησίας τε καὶ ἀμαθίας οὐσης, οὔτε τι μαθάνει ἅ τε ἂν μάθῃ ἐπιλαυθάνεται;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Τὸ μὲν ἄρα ἀγαθὸν κίνησις κατὰ τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα, τὸ δὲ τούναντίον;

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἔτι οὖν σοι λέγω νηνεμίας τε καὶ γαλήνας καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὅτι αἱ μὲν ἡσυχίαι σήπουσι καὶ ἀπολλύασι, τὰ δ' ἕτερα σφίζει; καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν κολοφῶνα, [ἀναγκάζω] προσβιβάζω τὴν χρυσὴν σειρὰν ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν ἥλιον Ὅμηρος λέγει, καὶ δηλοῖ ὅτι ἕως μὲν ἂν ἡ περιφορὰ ἢ κινουμένη καὶ ὁ ἥλιος, πάντα ἔστι καὶ σφίζεται τὰ ἐν θεοῖς

a 6 δοκοῦν secl. Schanz a 9 τούτω B² W Berol.: τούτω B T Stobaeus a 10 κινήσεις B W: κίνησις T: ἡ κίνησις Stobaeus b 2 γε τὸ pr. B b 6 ἀπόλλυται W κινήσεως Stobaeus: κινήσεων B T ἐπὶ πολὺ ὡς ἐπὶ πολὺ T (sed ὡς supra versum): ἐπὶ τὸ πολὺ B Stobaeus b 10 κινήσεων οὐσῶν Stobaeus: κινήσεων οὐσῶν Buttman c 8 ἀναγκάζω secl. Cobet c 9 προσβιβάζω Cobet: προσβιβάζων B Stobaeus: προσβιβάζων T W Berol. d 2 τὰ om. Stobaeus

τε καὶ ἀνθρώποις, εἰ δὲ σταίη τοῦτο ὡσπερ δεθέν, πάντα
χρήματ' ἂν διαφθαρείη καὶ γένοιτ' ἂν τὸ λεγόμενον ἀνωβριχτὸν

5 κάτω πάντα;

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ταῦτα δηλοῦν
ἄπερ λέγεις.

ΣΩ. Ὑπόλαβε τοίνυν, ὦ ἄριστε, οὕτωςί· κατὰ τὰ
ὄμματα πρῶτον, ὃ δὴ καλεῖς χρώμα λευκόν, μὴ εἶναι αὐτὸ
10 ἕτερόν τι ἔξω τῶν σῶν ὀμμάτων μηδ' ἐν τοῖς ὀμμασι μηδέ
e τιν' αὐτῷ χῶραν ἀποτάξῃς· ἦδη γὰρ ἂν εἴη τε δήπου ἐν
τάξει καὶ μένον καὶ οὐκ ἂν ἐν γενέσει γίγνοιτο.

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ πῶς;

ΣΩ. Ἐπώμεθα τῷ ἄρτι λόγῳ, μηδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐν
5 ὄν τιθέντες· καὶ ἡμῖν οὕτω μέλαν τε καὶ λευκὸν καὶ ὀτιοῦν
ἄλλο χρώμα ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν ὀμμάτων πρὸς τὴν
προσῆκουσαν φορὰν φανέεται γεγεννημένον, καὶ ὃ δὴ ἕκαστον
154 εἶναι φαμεν χρώμα οὔτε τὸ προσβάλλον οὔτε τὸ προσβαλ-
λόμενον ἔσται, ἀλλὰ μεταξύ τι ἕκαστῳ ἴδιον γεγονός· ἢ
σὺν δισχυρίσαιο ἂν ὡς οἶον σοὶ φαίνεται ἕκαστον χρώμα,
τοιούτου καὶ κυνὶ καὶ ὄφουσι ζῶψ;

5 ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί δέ; ἄλλῳ ἀνθρώπῳ ἄρ' ὅμοιον καὶ σοὶ φαίνεται
ὀτιοῦν; ἔχεις τοῦτο ἰσχυρῶς, ἢ πολὺ μᾶλλον ὅτι οὐδὲ σοὶ
αὐτῷ ταῦτόν διὰ τὸ μηδέποτε ὁμοίως αὐτόν σεαυτῷ ἔχειν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο μᾶλλον μοι δοκεῖ ἢ ἐκεῖνο.

b ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ᾧ παραμετρούμεθα ἢ οὔ ἐφαπτόμεθα
μέγα ἢ λευκόν ἢ θερμόν ἦν, οὐκ ἂν ποτε ἄλλῳ προσπεσὸν
ἄλλο ἂν ἐγεγόνει, αὐτό γε μηδὲν μεταβάλλον· εἰ δὲ αὐτὸ
παραμετρούμενον ἢ ἐφαπτόμενον ἕκαστον ἦν τούτων, οὐκ
5 ἂν αὐτὸ ἄλλου προσελθόντος ἢ τι παθόντος αὐτὸ μηδὲν παθὸν

d 3 δεθέν T : δοθέν B Stobaeus

d 4 τὰ ἄνω κάτω Stobaeus

d 8 κατὰ T W : καὶ B : εἰ κατὰ B¹

e 1 δήπου Schanz : ἐν που B T

e 2 καὶ μένον Stobaeus : κείμενοι pr. B (sed corr. καὶ μένοι) : κείμενον T

a 8 αὐτόν] σεαυτὸν W b 1 φ] δ Cornarius b 2 ἄλλῳ T : ἄλλο B

b 4 ἢ] ἢ τὸ W Stobaeus

ἄλλο ἂν ἐγένετο. ἐπεὶ νῦν γε, ὦ φίλε, θαυμαστά τε καὶ γελοῖα εὐχερῶς πως ἀναγκαζόμεθα λέγειν, ὡς φαίη ἂν Πρωταγόρας τε καὶ πᾶς ὁ τὰ αὐτὰ ἐκείνω ἐπιχειρῶν λέγειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ καὶ ποῖα λέγεις;

ΣΩ. Σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα, καὶ πάντα εἴση ἂ βού- c
λομαι. ἀστραγάλους γάρ που ἔξ, ἂν μὲν τέτταρας αὐτοῖς
προσενέγκης, πλείους φαμὲν εἶναι τῶν τεττάρων καὶ ἡμιο-
λίους, ἔαν δὲ δῶδεκα, ἐλάττους καὶ ἡμίσεις, καὶ οὐδὲ ἀνεκτὸν
ἄλλως λέγειν· ἢ σὺ ἀνέξῃ; 5

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν; ἂν σε Πρωταγόρας ἔρηται ἢ τις ἄλλος·
“ὦ Θεαίτητε, ἔσθ' ὅπως τι μείζον ἢ πλέον γίγνεται ἄλλως
ἢ αὐξηθέν;” τί ἀποκρινῇ;

ΘΕΑΙ. Ἐὰν μὲν, ὦ Σώκρατες, τὸ δοκοῦν πρὸς τὴν νῦν 10
ἐρώτησιν ἀποκρίνωμαι, ὅτι οὐκ ἔστιν· ἔαν δὲ πρὸς τὴν d
προτέραν, φυλάττων μὴ ἐναντία εἶπω, ὅτι ἔστιν.

ΣΩ. Εὖ γε νῆ τὴν Ἦραν, ὦ φίλε, καὶ θείως. ἀτάρ, ὡς
ἔοικεν, ἔαν ἀποκρίνῃ ὅτι ἔστιν, Εὐριπίδειόν τι συμβήσεται·
ἢ μὲν γὰρ γλώττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἔσται, ἢ δὲ φρήν οὐκ 5
ἀνέλεγκτος.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν δεινοὶ καὶ σοφοὶ ἐγώ τε καὶ σὺ
ἦμεν, πάντα τὰ τῶν φρενῶν ἐξητακότες, ἤδη ἂν τὸ λοιπὸν
ἐκ περιουσίας ἀλλήλων ἀποπειρώμενοι, συνελθόντες σοφι- e
στικῶς εἰς μάχην τοιαύτην, ἀλλήλων τοὺς λόγους τοῖς λόγοις
ἐκρούομεν· νῦν δὲ ἅτε ἰδιῶται πρῶτον βουλευσόμεθα θεά-
σασθαι αὐτὰ πρὸς αὐτὰ τί ποτ' ἔστιν ἂ διανοοῦμεθα, πότερον
ἡμῖν ἀλλήλοις συμφωνεῖ ἢ οὐδ' ὅπωςτιοῦν. 5

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ἔγωγε τοῦτ' ἂν βουλοίμην.

ΣΩ. Καὶ μὴν ἐγώ. ὅτε δ' οὕτως ἔχει, ἄλλο τι ἢ ἡρέμα,
ὡς πάνυ πολλὴν σχολὴν ἄγοντες, πάλιν ἐπανασκεψόμεθα,
οὐ δυσκολαίνοντες ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξετάζοντες, 155

ἅττα ποτ' ἐστὶ ταῦτα τὰ φάσματα ἐν ἡμῖν; ὦν πρῶτον
ἐπισκοποῦντες φήσομεν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, μηδέποτε μηδὲν ἂν
μείζον μηδὲ ἔλαττον γενέσθαι μήτε ὄγκῳ μήτε ἀριθμῷ, ἕως
5 ἴσον εἴη αὐτὸ ἑαυτῷ. οὐχ οὕτως;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Δεύτερον δέ γε, ᾧ μήτε προστιθεῖτο μήτε ἀφαιροῖτο,
τοῦτο μήτε αὐξάνεσθαι ποτε μήτε φθίνειν, ἀεὶ δὲ ἴσον
εἶναι.

10 ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

β ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τρίτον, ὃ μὴ πρότερον ἦν, ὕστερον
ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἄνευ τοῦ γενέσθαι καὶ γίγνεσθαι ἀδύνατον;

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ γε δῆ.

ΣΩ. Ταῦτα δῆ, οἶομαι, ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ
5 αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρα ψυχῇ, ὅταν τὰ περὶ τῶν ἀστραγάλων
λέγωμεν, ἢ ὅταν φῶμεν ἐμὲ τηλικόνδε ὄντα, μήτε αὐξηθέντα
μήτε τοῦναντίον παθόντα, ἐν ἐνιαυτῷ σοῦ τοῦ νέου νῦν μὲν
μείζω εἶναι, ὕστερον δὲ ἐλάττω, μηδὲν τοῦ ἐμοῦ ὄγκου
c ἀφαιρεθέντος ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος. εἰμὶ γὰρ δὴ ὕστερον
ὃ πρότερον οὐκ ἦ, οὐ γενόμενος· ἄνευ γὰρ τοῦ γίγνεσθαι
γενέσθαι ἀδύνατον, μηδὲν δὲ ἀπολλύς τοῦ ὄγκου οὐκ ἂν
ποτε ἐγιγνόμην ἐλάττων. καὶ ἄλλα δὴ μυρία ἐπὶ μυρίοις
5 οὕτως ἔχει, εἴπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα. ἔπη γὰρ που,
ὦ Θεαίτητε· δοκεῖς γοῦν μοι οὐκ ἄπειρος τῶν τοιούτων
εἶναι.

ΘΕΑΙ. Καὶ νῆ τοὺς θεοὺς γε, ὦ Σώκρατες, ὑπερφυῶς
ὡς θαυμάζω τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα, καὶ ἐνίοτε ὡς ἀληθῶς
10 βλέπων εἰς αὐτὰ σκοτοδινῶ.

δ ΣΩ. Θεόδωρος γάρ, ὦ φίλε, φαίνεται οὐ κακῶς τοπάξειν
περὶ τῆς φύσεώς σου. μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ

α 2 φάσματα] φαντάσματ' W α 4 μηδὲ] μήτε W α 7 φ] δ W
β 1 ἀλλὰ ὕστερον Stephanus (at schol. ὁ Πρόκλος τὸ ἀλλὰ παρέλκειν
λέγει) β 3 δῆ TW: δοκεῖ B β 4 δῆ] γε δῆ W β 7 ἐνιαυτῷ]
ἐμαυτῷ al. γ 5 ἔπει Heindorf: εἰπέ BT γ 6 γοῦν] γὰρ οὖν W
γ 8 γε secl. Schanz γ 9 ὡς post ὑπερφυῶς om. T δ 1 γάρ] γὰρ
ἴδε W

πάθος, τὸ θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ αὕτη, καὶ ἔοικεν ὁ τὴν Ἰριω Θαύμαντος ἔκγονον φήσας οὐ κακῶς γενεαλογεῖν. ἀλλὰ πότερον μαυθάνεις ἤδη δι' ὃ 5 ταῦτα τοιαῦτ' ἐστὶν ἐξ ὧν τὸν Πρωταγόραν φαμὲν λέγειν, ἢ οὐπω;

ΘΕΑΙ. Οὐπω μοι δοκῶ.

ΣΩ. Χάρων οὖν μοι εἴση ἐάν σοι ἀνδρός, μᾶλλον δὲ ἀνδρῶν ὀνομαστῶν τῆς διανοίας τὴν ἀλήθειαν ἀποκεκρυμμένην 10 συνεξερευνησώμαι αὐτῶν; e

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ εἴσομαι, καὶ πάνυ γε πολλήν;

ΣΩ. Ἄθρει δὴ περισκοπῶν μή τις τῶν ἀμυήτων ἐπακούη. εἰσὶν δὲ οὔτοι οἱ οὐδὲν ἄλλο οἰόμενοι εἶναι ἢ οὐ ἂν δύωνται ἀπριξ τοῖν χεροῖν λαβέσθαι, πράξεις δὲ καὶ γενέσεις καὶ πᾶν 5 τὸ ἀόρατον οὐκ ἀποδεχόμενοι ὡς ἐν οὐσίας μέρει.

ΘΕΑΙ. Καὶ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, σκληροῦς γε λέγεις καὶ ἀντιτύπους ἀνθρώπους. 156

ΣΩ. Εἰσὶν γάρ, ὦ παῖ, μάλ' εὖ ἄμουσοι· ἄλλοι δὲ πολὺ κομψότεροι, ὧν μέλλω σοι τὰ μυστήρια λέγειν. ἀρχὴ δέ, ἐξ ἧς καὶ ἂ νυνδὴ ἐλέγομεν πάντα ἠρτῆται, ἦδε αὐτῶν, ὡς 5 τὸ πᾶν κίνησις ἦν καὶ ἄλλο παρὰ τοῦτο οὐδέν, τῆς δὲ κινήσεως δύο εἶδη, πλήθει μὲν ἄπειρον ἑκάτερον, δύναμιν δὲ τὸ μὲν ποιεῖν ἔχον, τὸ δὲ πάσχειν. ἐκ δὲ τῆς τούτων ὀμιλίας 5 τε καὶ τρίψεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται ἔκγονα πλήθει μὲν ἄπειρα, δίδυμα δέ, τὸ μὲν αἰσθητόν, τὸ δὲ αἰσθησις, αἰ b συνεκπίπτουσα καὶ γεννωμένη μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ. αἱ μὲν οὖν αἰσθήσεις τὰ τοιαύδε ἡμῖν ἔχουσιν ὀνόματα, ὄψεις τε καὶ ἀκοαὶ καὶ ὄσφρήσεις καὶ ψύξεις τε καὶ καύσεις καὶ ἡδοναί γε δὴ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι καὶ φόβοι κεκλημέναι καὶ 5 ἄλλαι, ἀπέραντοι μὲν αἱ ἀνώνυμοι, παμπληθεῖς δὲ αἱ ὠνο-

d 6 ταῦτα] τὰ W λέγειν φαμὲν W e 1 αὐτῶν] αὐτῶν W
e 4 οἱ . . . οἰόμενοι] οἱ . . . οἶομαι B a 2 ἄλλοι δὲ scripsi: ἄλλοι
δὲ B T: ἀλλ' οἶδε Schleiermacher πολὺ] πολλοὶ T a 4 ἐξ ἧς]
ἐξ ἧς B T a 5 ἦν secl. Schanz b 2 συνεκπίπτουσα] συνεκτίκ-
τουσα Ast b 4 καύσεις] θερμάνσεις in marg t: pr. W

μασμένα· τὸ δ' αὖ αἰσθητὸν γένος τούτων ἐκάσταις δμό-
 c γουον, ὄψεσι μὲν χρώματα παντοδαπαῖς παντοδαπά, ἀκοαῖς
 δὲ ὡσαύτως φωναί, καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι τὰ ἄλλα
 αἰσθητὰ συγγενῇ γιγνόμενα. τί δὴ οὖν ἡμῖν βούλεται οὗτος
 ὁ μῦθος, ὦ Θεαίτητε, πρὸς τὰ πρότερα; ἄρα ἐννοεῖς;

5 * ΘΕΑΙ. Οὐ πάνυ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἄλλ' ἄθρει ἐάν πως ἀποτελεσθῆ. βούλεται γὰρ
 δὴ λέγειν ὡς ταῦτα πάντα μὲν ὡσπερ λέγομεν κινεῖται,
 τάχος δὲ καὶ βραδυτῆς ἐνι τῇ κινήσει αὐτῶν. ὅσον μὲν
 οὖν βραδύ, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ πλησιάζοντα τὴν
 d κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω δὴ γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω
 δὴ θάπτω ἐστίν. φέρεται γὰρ καὶ ἐν φορᾷ αὐτῶν ἡ κίνησις
 πέφυκεν. ἐπειδὴν οὖν ὄμμα καὶ ἄλλο τι τῶν τούτῳ συμ-
 μέτρων πλησιάσαν γεννήσῃ τὴν λευκότητά τε καὶ αἰσθησιν
 5 αὐτῇ σύμφυτον, ἂ οὐκ ἂν ποτε ἐγένετο ἐκατέρου ἐκείνων
 πρὸς ἄλλο ἐλθόντος, τότε δὴ μεταξὺ φερομένων τῆς μὲν
 e ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς δὲ λευκότητος πρὸς τοῦ
 συναποτίκτουτος τὸ χρῶμα, ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως
 ἔμπλεως ἐγένετο καὶ ὄρᾳ δὴ τότε καὶ ἐγένετο οὐ τι ὄψις
 ἀλλ' ὀφθαλμὸς ὄρων, τὸ δὲ συγγενήσαν τὸ χρῶμα λευκότητος
 5 περιεπλήσθη καὶ ἐγένετο οὐ λευκότης αὖ ἀλλὰ λευκόν, εἴτε
 ξύλου εἴτε λίθος εἴτε ὄτρωον συνέβη χρήμα χρωσθῆναι τῷ
 τοιούτῳ χρώματι. καὶ τᾶλλα δὴ οὕτω, σκληρὸν καὶ θερμὸν
 καὶ πάντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑποληπτέον, αὐτὸ μὲν καθ'
 157 αὐτὸ μηδὲν εἶναι, ὃ δὴ καὶ τότε ἐλέγομεν, ἐν δὲ τῇ πρὸς
 · ἄλληλα ὀμιλία πάντα γίνεσθαι καὶ παντοῖα ἀπὸ τῆς
 κινήσεως, ἐπεὶ καὶ τὸ ποιοῦν εἶναι τι καὶ τὸ πάσχον αὐτῶν
 (ἐπὶ ἐνὸς νοῆσαι, ὡς φασιν, οὐκ εἶναι παγίως. οὔτε γὰρ
 5 ποιοῦν ἐστὶ τι πρὶν ἂν τῷ πάσχοντι συνέλθῃ, οὔτε πάσχον

b7 ἐκάσταις δμόλογον W: ἐκάστης δμόλογον BT W¹ c1 παντο-
 दापाῖς χρώματα T c7 δὴ om. W μὲν om. T d1 post
 οὕτω δὴ lacunam indicat Schanz d3 καὶ] τε καὶ W τούτῳ]
 τοιούτων W e6 ὄτρωον Campbell: ὄτρου οὖν BT: ὄτιοῦν al.
 χρήμα al. Heindorf: χρῶμα BT: secl. Campbell: σχῆμα Schanz
 a3 αὐτῶν] αὐ Schanz a5 τι om. T ἂν] αὐ B

πρὶν ἂν τῷ ποιῶντι· τό τέ τινη συνελθὸν καὶ ποιῶν ἄλλω
 αὐ προσπεσὸν πάσχον ἀνεφάνη. ὥστε ἐξ ἀπάντων τούτων,
 ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐδὲν εἶναι ἐν αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλὰ
 τινη αἰεὶ γίνεσθαι, τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ **b**
 ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ
 ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ. τὸ δ' οὐ δεῖ, ὡς ὁ τῶν
 σοφῶν λόγος, οὔτε τι συγχωρεῖν οὔτε του οὔτ' ἐμοῦ οὔτε
 τόδε οὔτ' ἐκείνο οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὄνομα ὅτι ἂν ἰσθῆ, ἀλλὰ **5**
 κατὰ φύσιν φθέγγεσθαι γιγνόμενα καὶ ποιούμενα καὶ ἀπολ-
 λύμενα καὶ ἀλλοιούμενα· ὡς ἐάν τί τις στήσῃ τῷ λόγῳ,
 εὐέλεγκτος ὁ τοῦτο ποιῶν. δεῖ δὲ καὶ κατὰ μέρος οὔτω
 λέγειν καὶ περὶ πολλῶν ἀθροισθέντων, ᾧ δὴ ἀθροίσματι
 ἀνθρωπὸν τε τίθενται καὶ λίθον καὶ ἕκαστον ζῶόν τε καὶ **c**
 εἶδος. ταῦτα δὴ, ὦ Θεαίτητε, ἄρ' ἠδέα δοκεῖ σοι εἶναι, καὶ
 γένοιο ἂν αὐτῶν ὡς ἀρεσκόντων;

ΘΕΑΙ. Οὐκ οἶδα ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ οὐδὲ περὶ
 σοῦ δύναμαι κατανοῆσαι πότερα δοκοῦντά σοι λέγεις αὐτὰ ἢ **5**
 ἐμοῦ ἀποπειρᾶ.

ΣΩ. Οὐ μνημονεύεις, ὦ φίλε, ὅτι ἐγὼ μὲν οὔτ' οἶδα οὔτε
 ποιῶμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμόν, ἀλλ' εἰμὶ αὐτῶν ἄγονος,
 σὲ δὲ μαιεύομαι καὶ τούτου ἔνεκα ἐπάδω τε καὶ παρατίθημι
 ἐκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι, ἕως ἂν εἰς φῶς τὸ σὸν **d**
 δόγμα συνεξαγάγω· ἐξαχθέντος δὲ τότε ἤδη σκέψομαι εἴτ'
 ἀνεμιαῖον εἶτε γόνιμον ἀναφανήσεται. ἀλλὰ θαρρῶν καὶ
 καρτερῶν εὔ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου ἢ ἂν φαίνηταί σοι περὶ
 ὧν ἂν ἐρωτῶ. **5**

ΘΕΑΙ. Ἐρώτα δὴ.

ΣΩ. Λέγε τοίνυν πάλιν εἴ σοι ἀρέσκει τὸ μή τι εἶναι ἀλλὰ
 γίνεσθαι αἰεὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν καὶ πάντα ἢ ἄρτι διήμην.

a 7 αὖ ἂν W ἀνεφάνη] ἂν ἐφάνη T b 4 του οὔτ' ἐμοῦ]
 τοῦτο Schanz: σοῦ οὔτ' ἐμοῦ Hirschig b 8 καὶ κατὰ] κατὰ T
 c 1 ζῶόν τε καὶ ἕκαστον εἶδος Schanz c 2 σοι δοκεῖ W c 3 ὡς
 om. T d 1 ἀπογεύεσθαι T d 8 ἀγαθὸν καὶ καλὸν secl. Ast
 διήμην B T et in marg. W: διήλθομεν W

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἔμοιγε, ἐπειδὴ σοῦ ἀκούω οὕτω διεξιόντος,
10 θαυμασίως φαίνεται ὡς ἔχει λόγον καὶ ὑποληπτέον ἤπερ
διελήλυθας.

e ΣΩ. Μὴ τοίνυν ἀπολείπωμεν ὅσον ἐλλεῖπον αὐτοῦ. λεί-
πεται δὲ ἐνυπνίων τε πέρι καὶ νόσων τῶν τε ἄλλων καὶ
μανίας, ὅσα τε παρακούειν ἢ παρορᾶν ἢ τι ἄλλο παραισθά-
νεσθαι λέγεται. οἶσθα γάρ που ὅτι ἐν πᾶσι τούτοις
5 ὁμολογουμένως ἐλέγχεσθαι δοκεῖ ὄν ἄρτι διήμην λόγον,
158 ὡς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις ἐν αὐτοῖς γιγνο-
μένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἐκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι,
ἀλλὰ πᾶν τούναντίον οὐδὲν ὦν φαίνεται εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

5 ΣΩ. Τίς δὴ οὖν, ὦ παῖ, λείπεται λόγος τῷ τὴν αἴσθησιν
ἐπιστήμην τιθεμένῳ καὶ τὰ φαινόμενα ἐκάστῳ ταῦτα καὶ
εἶναι τούτῳ ᾧ φαίνεται;

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ὀκνῶ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔχω
τί λέγω, διότι μοι νυνδὴ ἐπέπληξας εἰπόντι αὐτό. ἐπεὶ ὡς
b ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι ὡς οἱ μαινόμενοι
ἢ [οἱ] ὄνειρώττοντες οὐ ψευδῆ δοξάζουσιν, ὅταν οἱ μὲν θεοὶ
αὐτῶν οἶωνται εἶναι, οἱ δὲ πτηνοὶ τε καὶ ὡς πετόμενοι ἐν τῷ
ὑπνῷ διανοῶνται.

5 ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐδὲ τὸ τοιόνδε ἀμφισβήτημα ἐννοεῖς περὶ
αὐτῶν, μάλιστα δὲ περὶ τοῦ ὄναρ τε καὶ ὑπαρ;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὁ πολλάκις σε οἶμαι ἀκηκοέναι ἐρωτῶντων, τί ἂν
τις ἔχοι τεκμήριον ἀποδείξαι, εἴ τις ἔροιτο νῦν οὕτως ἐν τῷ
10 παρόντι πότερον καθεύδομεν καὶ πάντα ἃ διανοούμεθα ὄνει-
c ρώττομεν, ἢ ἐγγρηγόραμέν τε καὶ ὑπαρ ἀλλήλοις διαλεγόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ἄπορόν γε ὅτῳ χρῆ
ἐπιδείξαι τεκμηρίῳ· πάντα γὰρ ὥσπερ ἀντίστροφα τὰ αὐτὰ

Θ 1 ἀπολείπωμεν W Θ 2 τῶν τε] τε τῶν Stobaeus α 1 μᾶλλον]
μᾶλλον ἐν Stobaeus α 2 δεῖ] δεῖν Heindorf α 3 ὦν T b:
ὄν B Stobaeus β 2 οἱ om. T β 9 ἔχοι om. T γ 2 χρῆ
T W : χρῶν χρῆ B : χρῶν Hultsch γ 3 τὰ αὐτὰ] ταῦτα W

παρακολουθεῖ. ἄ τε γὰρ νυνὶ διειλέγμεθα οὐδὲν κωλύει καὶ
 ἐν τῷ ὕπνῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ ὅταν δὴ ὄναρ 5
 ὀνείρατα δοκῶμεν διηγείσθαι, ἄτοπος ἢ ὁμοίότης τούτων
 ἐκείνοις.

ΣΩ. Ὅρῳσ οὖν ὅτι τό γε ἀμφισβητῆσαι οὐ χαλεπόν, ὅτε
 καὶ πότερόν ἐστιν ὕπαρ ἢ ὄναρ ἀμφισβητεῖται, καὶ δὴ ἴσου d
 ὄντος τοῦ χρόνου ὃν καθεύδομεν ᾧ ἐγρηγόραμεν, ἐν ἐκατέρῳ
 διαμάχεται ἡμῶν ἢ ψυχῆ τὰ αἰεὶ παρόντα δόγματα παντὸς
 μᾶλλον εἶναι ἀληθῆ, ὥστε ἴσον μὲν χρόνον τάδε φαμὲν
 ὄντα εἶναι, ἴσον δὲ ἐκείνα, καὶ ὁμοίως ἐφ' ἐκατέροις 5
 δισχυρίζόμεθα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ νόσων τε καὶ μανιῶν ὁ αὐτὸς λόγος,
 πλὴν τοῦ χρόνου ὅτι οὐχὶ ἴσος;

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

10

ΣΩ. Τί οὖν; πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθὲς
 ὀρισθήσεται;

ΘΕΑΙ. Γελοῖον μεντᾶν εἶη πολλαχῆ.

e

ΣΩ. Ἄλλὰ τι ἄλλο ἔχεις σαφὲς ἐνδείξασθαι ὅποια τούτων
 τῶν δοξασμάτων ἀληθῆ;

ΘΕΑΙ. Οὐ μοι δοκῶ.

ΣΩ. Ἐμοῦ τοίνυν ἄκουε οἷα περὶ αὐτῶν ἂν λέγοιεν οἱ τὰ 5
 αἰεὶ δοκοῦντα ὀριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ. λέγουσι
 δέ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὕτως ἐρωτῶντες· “ᾧ Θεαίτητε, ὁ ἂν
 ἕτερον ἢ παντάπασι, μὴ πῆ τινα δύναμις τὴν αὐτὴν ἔξει
 τῷ ἐτέρῳ; καὶ μὴ ὑπολάβωμεν τῇ μὲν ταῦτόν εἶναι ὁ
 ἐρωτῶμεν τῇ δὲ ἕτερον, ἀλλ' ὅλως ἕτερον.”

10

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον τοίνυν ταῦτόν τι ἔχειν ἢ ἐν δυνάμει ἢ 159
 ἐν ἄλλῳ ὄψοῦν, ὅταν ἢ κομιδῆ ἕτερον.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ ἀνόμοιον ἀναγκαῖον τὸ τοιοῦτον
 ὁμολογεῖν;

c 4 νυν] νυνδῆ Cobet

γ] τότε γε W

e 8 ἐξῆ τὴν δ' αὐτὴν W

c 6 ὀνείρατα] ἄττα Heindorf

d 9 οὐχί] οὐκ W

e 1 μεντᾶν] μὲν ἂν W

a 2 ὅταν] ὅτι ἂν Dobree : ὁ ἂν Hirschig

5 ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Εἰ ἄρα τι συμβαίνει ὁμοίον τῷ γίγνεσθαι ἢ ἀνόμιον, εἶτε αὐτῷ εἶτε ἄλλῳ, ὁμοιούμενον μὲν ταῦτον φήσομεν γίγνεσθαι, ἀνομοιούμενον δὲ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

10 ΣΩ. Οὐκοῦν πρόσθεν ἐλέγομεν ὡς πολλὰ μὲν εἶη τὰ ποιῶντα καὶ ἄπειρα, ὡσαύτως δέ γε τὰ πάσχοντα;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ μὴν ὅτι γε ἄλλο ἄλλῳ συμμειγνύμενον καὶ ἄλλῳ οὐ ταῦτ' ἄλλ' ἕτερα γεννήσει;

b ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Λέγωμεν δὴ ἐμέ τε καὶ σὲ καὶ τᾶλλα ἤδη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, Σωκράτη ὑγιαίνοντα καὶ Σωκράτη αὐτὸν ἀσθενοῦντα. πότερον ὅμοιον τοῦτ' ἐκείνῳ ἢ ἀνόμιον

5 φήσομεν;

ΘΕΑΙ. Ἄρα τὸν ἀσθενοῦντα Σωκράτη, ὅλον τοῦτο λέγεις ὅλῳ ἐκείνῳ, τῷ ὑγιαίνοντι Σωκράτει;

ΣΩ. Κάλλιστα ὑπέλαβες· αὐτὸ τοῦτο λέγω.

ΘΕΑΙ. Ἀνόμιον δήπου.

10 ΣΩ. Καὶ ἕτερον ἄρα οὕτως ὥσπερ ἀνόμιον;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

c ΣΩ. Καὶ καθεύδοντα δὴ καὶ πάντα ἃ νυνδὴ διήλθομεν, ὡσαύτως φήσεις;

ΘΕΑΙ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Ἐκαστον δὴ τῶν πεφυκότων τι ποιεῖν, ἄλλο τι, ὅταν
5 μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα Σωκράτη, ὡς ἐτέρῳ μοι χρήσεται, ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ὡς ἐτέρῳ;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει;

ΣΩ. Καὶ ἕτερα δὴ ἐφ' ἐκατέρου γεννήσομεν ἐγὼ τε ὁ πάσχων καὶ ἐκεῖνο τὸ ποιῶν;

10 ΘΕΑΙ. Τί μῆν;

α 10 πρόσθεν] ἐν τοῖς πρόσθεν W c 1 καθεύδοντ^ς B νυνδὴ
Heindorf: νῦν B T c 2 φήσεις] φήσομεν T

ΣΩ. Ὄταν δὴ οἶνον πίνω ὑγιαίνων, ἡδύς μοι φαίνεται καὶ γλυκός;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἐγέννησε γὰρ δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων τό τε ποιῶν καὶ τὸ πάσχον γλυκότητά τε καὶ αἴσθησιν, ἅμα d
φερόμενα ἀμφότερα, καὶ ἡ μὲν αἴσθησις πρὸς τοῦ πάσχοντος οὔσα αἰσθανομένην τὴν γλώτταν ἀπηργάσατο, ἡ δὲ γλυκότης πρὸς τοῦ οἶνου περὶ αὐτὸν φερομένη γλυκὺν τὸν οἶνον τῆ ὑγιαίνουσα γλώττη ἐποίησεν καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι. 5

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν τὰ πρότερα ἡμῖν οὕτως ὠμολόγητο.

ΣΩ. Ὄταν δὲ ἀσθενοῦντα, ἄλλο τι πρῶτον μὲν τῆ ἀληθείᾳ οὐ τὸν αὐτὸν ἔλαβεν; ἀνομοίω γὰρ δὴ προσῆλθεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἐτερα δὴ αὖ ἐγεννησάτην ὅ τε τοιοῦτος Σωκράτης e
καὶ ἡ τοῦ οἶνου πόσις, περὶ μὲν τὴν γλώτταν αἴσθησιν πικρότητος, περὶ δὲ τὸν οἶνον γιγνομένην καὶ φερομένην πικρότητα, καὶ τὸν μὲν οὐ πικρότητα ἀλλὰ πικρόν, ἐμὲ δὲ οὐκ αἴσθησιν ἀλλ' αἰσθανόμενον; 5

ΘΕΑΙ. Κομιδῆ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκ οὐκ ἐγὼ τε οὐδὲν ἄλλο ποτὲ γενήσομαι οὕτως αἰσθανόμενος· τοῦ γὰρ ἄλλου ἄλλη αἴσθησις, καὶ ἀλλοῖον καὶ ἄλλον ποιεῖ τὸν αἰσθανόμενον· οὗτ' ἐκείνο τὸ ποιῶν ἐμὲ 160
μήποτ' ἄλλω συνελθὼν ταῦτόν γεννήσαν τοιοῦτον γενήται· ἀπὸ γὰρ ἄλλου ἄλλο γεννήσαν ἀλλοῖον γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲ μὴν ἔγωγε ἐμαυτῷ τοιοῦτος, ἐκεῖνό τε ἑαυτῷ 5
τοιοῦτον γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἀνάγκη δέ γε ἐμέ τε τινὸς γίγνεσθαι, ὅταν αἰσθανόμενος γίγνωμαι· αἰσθανόμενον γάρ, μηδενὸς δὲ αἰσθανόμενον, ἀδύνατον γίγνεσθαι· ἐκεῖνό τε τινὶ γίγνεσθαι, ὅταν γλυκὴ ἡ b

c 11 δταν] δταν μὲν W c 12 καὶ] ἡ W d 7 ἄλλο τι] ἄλλο
τι ἡ W a 1 ἄλλον . . . τὸν W: ἄλλον . . . τὸ B: ἄλλο . . . τὸν T
a 8 τε om. B a 9 αἰσθανόμενος γὰρ B²

πικρὸν ἢ τι τοιοῦτον γίγνηται· γλυκὴ γάρ, μηδενὶ δὲ γλυκὴ ἀδύνατον γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

5 ΣΩ. Λείπεται δὴ οἶμαι ἡμῖν ἀλλήλοις, εἴτ' ἔσμεν, εἶναι, εἴτε γιγνόμεθα, γίγνεσθαι, ἐπεὶ περ ἡμῶν ἢ ἀνάγκη τὴν οὐσίαν συνδεῖ μὲν, συνδεῖ δὲ οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδ' αὖ ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλήλοις δὴ λείπεται συνδεδέσθαι. ὥστε εἴτε τις εἶναι τι ὀνομάζει, τι εἶναι ἢ τινὸς ἢ πρὸς τι ῥητέον αὐτῷ, εἴτε
10 γίγνεσθαι· αὐτὸ δὲ ἐφ' αὐτοῦ τι ἢ ὄν ἢ γιγνόμενον οὔτε
c αὐτῷ λεκτέον οὐτ' ἄλλου λέγοντος ἀποδεκτέον, ὡς ὁ λόγος ὄν διεληλύθαμεν σημαίνει.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅτε δὴ τὸ ἐμὲ ποιοῦν ἐμοί ἐστιν καὶ οὐκ
5 ἄλλω, ἐγὼ καὶ αἰσθάνομαι αὐτοῦ, ἄλλος δ' οὔ;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἀληθῆς ἄρα ἐμοὶ ἢ ἐμῇ αἴσθησις—τῆς γὰρ ἐμῆς οὐσίας ἀεὶ ἐστιν—καὶ ἐγὼ κριτῆς κατὰ τὸν Πρωταγόραν τῶν τε ὄντων ἐμοὶ ὡς ἔστι, καὶ τῶν μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν.

10 ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

d ΣΩ. Πῶς ἂν οὖν ἀψευδῆς ὦν καὶ μὴ πταίων τῇ διανοίᾳ περὶ τὰ ὄντα ἢ γιγνόμενα οὐκ ἐπιστήμων ἂν εἶην ὡν περ αἰσθητής;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ὅπως οὔ.

5 ΣΩ. Παγκάλως ἄρα σοι εἴρηται ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἢ αἴσθησις, καὶ εἰς ταῦτόν συμπέπτωκεν, κατὰ μὲν Ὅμηρον καὶ Ἡράκλειτον καὶ πάν τὸ τοιοῦτον φύλον οἶον ρεύματα κινεῖσθαι τὰ πάντα, κατὰ δὲ Πρωταγόραν τὸν σοφώτατον πάντων χρημάτων ἀνθρωπὸν μέτρον εἶναι, κατὰ
e δὲ Θεαίτητον τούτων οὕτως ἐχόντων αἴσθησις ἐπιστήμη γίγνεσθαι. ἢ γὰρ, ὦ Θεαίτητε; φῶμεν τοῦτο σὸν μὲν εἶναι οἶον νεογενὲς παιδίον, ἐμὸν δὲ μαίευμα; ἢ πῶς λέγεις;

b 5 δὴ] δὲ W b 10 γίγνεσθαι, (γίγνεσθαι) Frei c 1 οὐτ'
. . . ἀποδεκτέον om. pr. B d 1 οὖν ἂν T d 4 οὐ] οὖν B
e 2 τοῦτο οὕτω φῶμεν W

ΘΕΑΙ. Οὕτως ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν δὴ, ὡς ἔοικεν, μόλις ποτὲ ἐγεννήσαμεν, 5
 ὅτι δὴ ποτε τυγχάνει ὄν. μετὰ δὲ τὸν τόκον τὰ ἀμφιδρόμια
 αὐτοῦ ὡς ἀληθῶς ἐν κύκλῳ περιθρεκτέον τῷ λόγῳ, σκοπου-
 μένους μὴ λάθῃ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὄν τροφῆς τὸ γιγνόμενον,
 ἀλλὰ ἀνεμιαῖόν τε καὶ ψεῦδος. ἢ σὺ οἶει πάντως δεῖν τό γε 161
 σὸν τρέφειν καὶ μὴ ἀποτιθέναι, ἢ καὶ ἀνέξῃ ἐλεγχόμενον
 ὄρων, καὶ οὐ σφόδρα χαλεπανεῖς ἐάν τις σοῦ ὡς πρωτοτόκου
 αὐτὸ ὑφαιρῇ;

ΘΕΟ. Ἀνέξεται, ὦ Σώκρατες, Θεαίτητος· οὐδαμῶς γὰρ 5
 δύσκολος. ἀλλὰ πρὸς θεῶν εἰπέ ἢ αὐτὸ οὐχ οὕτως ἔχει;

ΣΩ. Φιλολόγος γ' εἶ ἀτεχνῶς καὶ χρηστός, ὦ Θεόδωρε,
 ὅτι με οἶει λόγων τινα εἶναι θύλακον καὶ ῥαδίως ἐξελόντα
 ἐρεῖν ὡς οὐκ αὐτὸ ἔχει οὕτω ταῦτα· τὸ δὲ γιγνόμενον οὐκ b
 ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς τῶν λόγων ἐξέρχεται παρ' ἐμοῦ ἀλλ' αἰεὶ
 παρὰ τοῦ ἐμοὶ προσδιαλεγόμενου, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίσταμαι
 πλέον πλὴν βραχέος, ὅσον λόγον παρ' ἐτέρου σοφοῦ λαβεῖν
 καὶ ἀποδέξασθαι μετρίως. καὶ νῦν τοῦτο παρὰ τοῦδε πειρά- 5
 σομαι, οὐ τι αὐτὸς εἰπεῖν.

ΘΕΟ. Σὺ κάλλιον, ὦ Σώκρατες, λέγεις· καὶ ποίει οὕτως.

ΣΩ. Οἶσθ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, ὃ θαυμάζω τοῦ ἐταίρου σου
 Πρωταγόρου;

ΘΕΟ. Τὸ ποῖον; c

ΣΩ. Τὰ μὲν ἄλλα μοι πάνν ἡδέως εἴρηκεν, ὡς τὸ δοκοῦν
 ἐκάστῳ τοῦτο καὶ ἔστιν· τὴν δ' ἀρχὴν τοῦ λόγου τεθαύμακα,
 ὅτι οὐκ εἶπεν ἀρχόμενος τῆς Ἀληθείας ὅτι “ Πάντων χρη-
 μάτων μέτρον ἐστὶν ὄν” ἢ “ κυνοκέφαλος” ἢ τι ἄλλο ἀτοπώ- 5
 τερον τῶν ἐχόντων αἴσθησιν, ἵνα μεγαλοπρεπῶς καὶ πάνν
 καταφρονητικῶς ἤρξατο ἡμῖν λέγειν, ἐνδεικνύμενος ὅτι ἡμεῖς
 μὲν αὐτὸν ὥσπερ θεὸν ἐθαυμάζομεν ἐπὶ σοφίᾳ, ὃ δ' ἄρα
 ἐτύγχανεν ὦν εἰς φρόνησιν οὐδὲν βελτίων βατράχου γυρίνου, d

ε 5 μόλις W a 6 ἢ scripsi: ἢ B: ἢ W: εἶ T οὐχ om. T
 a 8 με] μοι Stallbaum b 1 αὐ ἔχει] ἔχει αὐ W b 6 οὐτι T:
 ὅτι B c 5 ἀποπώτατον W d 1 βατράχου secl. Valckenaer

μὴ ὅτι ἄλλου του ἀνθρώπων. ἢ πῶς λέγωμεν, ὦ Θεόδωρε;
 εἰ γὰρ δὴ ἐκάστῳ ἀληθὲς ἔσται ὃ ἂν δι' αἰσθήσεως δοξάζῃ,
 καὶ μήτε τὸ ἄλλου πάθος ἄλλος βέλτιον διακρινεῖ, μήτε τὴν
 5 δόξαν κυριώτερος ἔσται ἐπισκέψασθαι ἕτερος τὴν ἐτέρου
 ὀρθὴν ἢ ψευδῆς, ἀλλ' ὃ πολλάκις εἴρηται, αὐτὸς τὰ αὐτοῦ
 ἕκαστος μόνος δοξάσει, ταῦτα δὲ πάντα ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ, τί
 δὴ ποτε, ὦ ἑταῖρε, Πρωταγόρας μὲν σοφός, ὥστε καὶ ἄλλων
 e διδάσκαλος ἀξιούσθαι δικαίως μετὰ μεγάλων μισθῶν, ἡμεῖς
 δὲ ἀμαθέστεροί τε καὶ φοιτητέου ἡμῖν ἦν παρ' ἐκείνου, μέτρῳ
 ὄντι αὐτῷ ἐκάστῳ τῆς αὐτοῦ σοφίας; ταῦτα πῶς μὴ φῶμεν
 δημούμενον λέγειν τὸν Πρωταγόραν; τὸ δὲ δὴ ἐμόν τε καὶ
 5 τῆς ἐμῆς τέχνης τῆς μαιευτικῆς σιγῶ ὅσον γέλωτα ὀφλισκάνομεν,
 οἶμαι δὲ καὶ σύμπασα ἢ τοῦ διαλέγεσθαι πραγματεία.
 τὸ γὰρ ἐπισκοπεῖν καὶ ἐπιχειρεῖν ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων
 φαντασίας τε καὶ δόξας, ὀρθὰς ἐκάστου οὔσας, οὐ μακρὰ
 162 μὲν καὶ διωλύγιος φλυαρία, εἰ ἀληθῆς ἢ Ἀλήθεια Πρωταγόρου
 ἀλλὰ μὴ παίζουσα ἐκ τοῦ ἀδύτου τῆς βίβλου ἐφθέγγατο;

ΘΕΟ. ὦ Σώκратες, φίλος ἀνὴρ, ὥσπερ σὺ νυνδὴ εἶπες.
 5 οὐκ ἂν οὖν δεξαίμην δι' ἐμοῦ ὁμολογοῦντος ἐλέγχεσθαι
 Πρωταγόραν, οὐδ' αὖ σοὶ παρὰ δόξαν ἀντιτείνειν. τὸν οὖν
 Θεαίτητον πάλιν λαβέ· πάντως καὶ νυνδὴ μάλ' ἐμμελῶς σοὶ
 ἐφαίνετο ὑπακούειν.

b ΣΩ. Ἄρα κἂν εἰς Λακεδαίμονα ἐλθῶν, ὦ Θεόδωρε, πρὸς
 τὰς παλαιστρας ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θεώμενος γυμνοῦς, ἐνίους
 φαύλους, αὐτὸς μὴ ἀντεπιδεικνύναι τὸ εἶδος παραποδυνόμενος;

ΘΕΟ. Ἄλλὰ τί μὴν δοκεῖς, εἶπερ μέλλοιέν μοι ἐπιτρέψειν
 5 καὶ πείσεσθαι; ὥσπερ νῦν οἶμαι ὑμᾶς πείσειν ἐμὲ μὲν εἶναι
 θεᾶσθαι καὶ μὴ ἔλκειν πρὸς τὸ γυμνάσιον σκληρὸν ἤδη ὄντα,
 τῷ δὲ δὴ νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ὄντι προσπαλαίειν.

d 2 λέγωμεν vulg.
 d 7 μόνος B: μόνον T
 χειρεῖν TW: om. B
 Bekker: ἀνὴρ BT

d 4 διακρινεῖ] διακρίνη B (ex emend.) T
 d 8 ὥστε B: ὡς T e 2 ἦν ἡμῖν W e 7 ἐπι-
 a 1 μὲν om. W a 2 βύβλου BT a 4 ἀνὴρ
 νυνδὴ εἶπες] εἶπες νῦν W b 6 θεάσασθαι T

ΣΩ. ἼΑλλ' εἰ οὕτως, ᾧ Θεόδωρε, σοὶ φίλον, οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. πάλιν δὴ οὖν ἐπὶ τὸν σοφὸν Θεαίτητον ἰτέον. λέγε δὴ, ᾧ Θεαίτητε, πρῶτον μὲν ἃ νυνδὴ διήλθομεν, ἄρα οὐ σὺ θαυμάζεις εἰ ἐξαίφνης οὕτως ἀναφανήση μηδὲν χείρων εἰς σοφίαν ὄτουσὺν ἀνθρώπων ἢ καὶ θεῶν; ἢ ἥττόν τι οἶεἰ τὸ Πρωταγόρειον μέτρον εἰς θεοὺς ἢ εἰς ἀνθρώπους λέγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε· καὶ ὅπερ γε ἐρωτᾷς, πάνν θαυμάζω. ἠνίκα γὰρ διήμην ὄν τρόπον λέγοιεν τὸ δοκοῦν ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τῷ δοκοῦντι, πάνν μοι εὖ ἐφαίνετο λέγεσθαι· νῦν δὲ τὸναντίον τάχα μεταπέπτωκεν.

ΣΩ. Νέος γὰρ εἶ, ᾧ φίλε παῖ· τῆς οὖν δημηγορίας ὀξέως ὑπακούεις καὶ πείθῃ. πρὸς γὰρ ταῦτα ἐρεῖ Πρωταγόρας ἢ τις ἄλλος ὑπὲρ αὐτοῦ· “ὦ γενναῖοι παῖδες τε καὶ γέροντες, δημηγορεῖτε συγκαθεζόμενοι, θεοὺς τε εἰς τὸ μέσον ἄγοντες, οὓς ἐγὼ ἔκ τε τοῦ λέγειν καὶ τοῦ γράφειν περὶ αὐτῶν ὡς εἰσὶν ἢ ὡς οὐκ εἰσὶν, ἐξαιρῶ, καὶ ἃ οἱ πολλοὶ ἂν ἀποδέχοιντο ἀκούοντες, λέγετε ταῦτα, ὡς δεινὸν εἰ μηδὲν διοίσει εἰς σοφίαν ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων βοσκήματος ὄτουσὺν· ἀπόδειξιν δὲ καὶ ἀνάγκην οὐδ' ἠντιωοῦν λέγετε ἀλλὰ τῷ εἰκότι χρῆσθε, ᾧ εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρώμενος γεωμετερεῖν, ἄξιος οὐδ' ἐνὸς μόνου ἂν εἴη. σκοπεῖτε οὖν σὺ τε καὶ Θεόδωρος εἰ ἀποδέξεσθε πιθανολογία τε καὶ εἰκόσι περὶ τηλικούτων λεγομένους λόγους.”

163

ΘΕΑΙ. ἼΑλλ' οὐ δίκαιον, ᾧ Σώκρατες, οὔτε σὺ οὔτε ἂν ἡμεῖς φαῖμεν.

ΣΩ. ἼΑλλη δὴ σκεπτέον, ὡς ἕοικεν, ὡς ὅ τε σὸς καὶ ὁ Θεοδώρου λόγος.

5

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν ἄλλη.

c1 φροίμιαζόμενοι W c2 δὴ] οὖν W c3 σὺ θαυμάζεις W:
 συνθαυμάζεις B T c4 οὕτως ἐξαίφνης W d1 καὶ om. W
 d2 τάχα] ταχὺ T d5 ὑπὲρ] περὶ W d6 ἄγοντες T W:
 λέγοντες B e1 τοῦ γράφειν] γράφειν W e6 θέλοι W
 e7 οὐδ' ἐνὸς schol. : οὐδενὸς B T e8 πιθανολογία] πιθανολογίαις B
 a1 τηλικούτων] τούτων B a5 θεόδωρος B λόγος post a 4 σὸς T

ΣΩ. Τῆδε δὴ σκοπῶμεν εἰ ἄρα ἐστὶν ἐπιστήμη τε καὶ αἰσθησις ταυτὸν ἢ ἕτερον. εἰς γὰρ τοῦτό που πᾶς ὁ λόγος ἡμῖν ἔτεινεν, καὶ τούτου χάριν τὰ πολλὰ καὶ ἄτοπα ταῦτα
10 ἐκινήσαμεν. οὐ γάρ;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

b ΣΩ. Ἡ οὖν ὁμολογήσομεν, ἃ τῷ ὄρᾳν αἰσθανόμεθα ἢ τῷ ἀκούειν, πάντα ταῦτα ἅμα καὶ ἐπίστασθαι; οἷον τῶν βαρβάρων πρὶν μαθεῖν τὴν φωνὴν πότερον οὐ φήσομεν ἀκούειν ὅταν φθέγγωνται, ἢ ἀκούειν τε καὶ ἐπίστασθαι
5 ἃ λέγουσι; καὶ αὐτὰ γράμματα μὴ ἐπιστάμενοι, βλέποντες εἰς αὐτὰ πότερον οὐχ ὄρᾳν ἢ ἐπίστασθαι εἶπερ ὀρώμεν δισχυριούμεθα;

ΘΕΑΙ. Αὐτό γε, ὦ Σώκρατες, τοῦτο αὐτῶν, ὅπερ ὀρώμεν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν· τῶν μὲν γὰρ τὸ
10 σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ὄρᾳν τε καὶ ἐπίστασθαι, τῶν δὲ τὴν
c ὀξύτητα καὶ βαρύτητα ἀκούειν τε ἅμα καὶ εἰδέναι· ἃ δὲ οἱ τε γραμματισταὶ περὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἑρμηνῆς διδάσκουσιν, οὔτε αἰσθάνεσθαι τῷ ὄρᾳν ἢ ἀκούειν οὔτε ἐπίστασθαι.

ΣΩ. Ἄριστά γ', ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς
5 ταῦτα ἀμφισβητήσαι, ἵνα καὶ αὐξάνῃ. ἀλλ' ὄρα δὴ καὶ τόδε ἄλλο προσίόν, καὶ σκόπει πῆ αὐτὸ διωσόμεθα.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δῆ;

d ΣΩ. Τὸ τοιούδε· εἴ τις ἔροιτο· “Ἄρα δυνατὸν ὅτου τις ἐπιστήμων γένοιτό ποτε, ἔτι ἔχοντα μνήμην αὐτοῦ τούτου καὶ σφζόμενον, τότε ὅτε μέμνηται μὴ ἐπίστασθαι αὐτὸ τοῦτο ὃ μέμνηται;” μακρολογῶ δέ, ὡς ἔοικε, βουλόμενος ἐρέσθαι
5 εἰ μαθὼν τίς τι μεμνημένος μὴ οὔδε.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς, ὦ Σώκρατες; τέρας γὰρ ἂν εἴη ὃ λέγεις.

ΣΩ. Μὴ οὖν ἐγὼ ληρῶ; σκόπει δέ. ἄρα τὸ ὄρᾳν οὐκ αἰσθάνεσθαι λέγεις καὶ τὴν ὄψιν αἰσθησις;

a 7 τῆδε T W: τί δὲ B a 8 ἢ ἕτερον] πότερον B τοῦτό] τοῦτόν B
a 9 ἔτεινεν] τείνει W b 3 πότερον] πρότερον T
b 10 καὶ] τε καὶ T καὶ τὸ χρῶμα om. W c 6 πῆ] τοῦ W
d 2 ἔτι ἔχοντα] ἐπέχοντα B d 6 καὶ om. W

ΘΕΑΙ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ ἰδὼν τι ἐπιστήμων ἐκείνου γέγονεν ὃ εἶδεν e
κατὰ τὸν ἄρτι λόγον;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; μνήμην οὐ λέγεις μέντοι τι;

ΘΕΑΙ. Ναί. 5

ΣΩ. Πότερον οὐδενὸς ἢ τινός;

ΘΕΑΙ. Τινὸς δήπου.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὦν ἔμαθε καὶ ὦν ἤσθετο, τοιουτωνί τινων;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ὁ δὴ εἶδέ τις, μέμνηται που ἐνίστε; 10

ΘΕΑΙ. Μέμνηται.

ΣΩ. Ἡ καὶ μύσας; ἢ τοῦτο δράσας ἐπελάθετο;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ δεινόν, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε φάναι.

ΣΩ. Δεῖ γε μέντοι, εἰ σώσομεν τὸν πρόσθε λόγον· εἰ 164
δὲ μή, οἴχεται.

ΘΕΑΙ. Καὶ ἐγώ, νῆ τὸν Δία, ὑποπτεύω, οὐ μὴν ἰκανῶς
γε συννοῶ· ἀλλ' εἰπέ πῆ.

ΣΩ. Τῆδε· ὁ μὲν ὀρῶν ἐπιστήμων, φαμέν, τούτου γέγονεν 5
οὔπερ ὀρῶν· ὄψις γὰρ καὶ αἴσθησις καὶ ἐπιστήμη ταυτὸν
ὠμολόγηται.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ὁ δέ γε ὀρῶν καὶ ἐπιστήμων γεγονὼς οὐ ἑώρα, ἐὰν
μύση, μέμνηται μὲν, οὐχ ὀρᾶ δὲ αὐτό. ἢ γάρ; 10

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε “οὐχ ὀρᾶ” “οὐκ ἐπίσταται” ἐστιν, εἴπερ b
καὶ τὸ “ὀρᾶ” “ἐπίσταται.”

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Συμβαίνει ἄρα, οὐ τις ἐπιστήμων ἐγένετο, ἔτι μεμνη-
μένον αὐτὸν μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὀρᾶ· ὃ τέρας ἔφαμεν 5
ἂν εἶναι εἰ γίγνοιτο.

a 1 σώσομεν Dissen : σώσοιμεν BT b 1-2 ἐστιν . . . ἐπίσταται
om. pr. B b 5 αὐτὸν μὴ TW : αὐτὸν ἢ ut videtur pr. B : αὐτὸ
μὴ Hirschig ἂν ἔφαμεν W

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Τῶν ἀδυνάτων δὴ τι συμβαίνει φαίνεται ἔάν τις ἐπιστήμην καὶ αἴσθησιν ταῦτον φῆ εἶναι.

10 ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἄλλο ἄρα ἑκάτερον φατέον.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

c ΣΩ. Τί οὖν δῆτ' ἂν εἶη ἐπιστήμη; πάλιν ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἔοικεν, λεκτέον. καίτοι τί ποτε μέλλομεν, ᾧ Θεαίτητε, δρᾶν;

ΘΕΑΙ. Τίνος πέρι;

ΣΩ. Φαινόμεθά μοι ἀλεκτρύονος ἀγεννοῦς δίκην πρὶν
5 νενικηκέναι ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ἄδειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δῆ;

ΣΩ. Ἀντιλογικῶς ἐοίκαμεν πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι καὶ τοιούτῳ τινὶ περιγερόμενοι τοῦ λόγου ἀγαπᾶν, καὶ οὐ φάσκοντες ἀγωνισταὶ ἀλλὰ φιλό-
d σοφοὶ εἶναι λανθάνομεν ταῦτὰ ἐκείνοις τοῖς δεινοῖς ἀνδράσιν ποιούντες.

ΘΕΑΙ. Οὐπω μαθάνω ὅπως λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ πειράσομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν ὃ γε
5 δὴ νοῶ. ἠρόμεθα γὰρ δὴ εἰ μαθὼν καὶ μεμνημένος τίς τι μὴ ἐπίσταται, καὶ τὸν ἰδόντα καὶ μύσαντα μεμνημένον ὀρῶντα δὲ οὐ ἀποδείξαντες, οὐκ εἰδότα ἀπεδείξαμεν καὶ ἅμα μεμνημένον· τοῦτο δ' εἶναι ἀδύνατον. καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο ὁ Πρωταγόρειος, καὶ ὁ σὸς ἅμα ὁ τῆς
10 ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως ὅτι ταῦτόν ἐστιν.

e ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐ τι ἂν, οἶμαι, ᾧ φίλε, εἴπερ γε ὁ πατήρ τοῦ ἐτε-
ρου μύθου ἔζη, ἀλλὰ πολλὰ ἂν ἤμυνε· νῦν δὲ ὀρφανὸν αὐτὸν ἡμεῖς προπηλακίζομεν. καὶ γὰρ οὐδ' οἱ ἐπίτροποι, οὓς Πρω-
5 ταγόρας κατέλιπεν, βοηθεῖν ἐθέλουσιν, ὧν Θεόδωρος εἰς ὄδε. ἀλλὰ δὴ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν τοῦ δικαίου ἕνεκ' αὐτῷ βοηθεῖν.

c 1 ἐπιστήμη μὴ B (sed μὴ punctis notatum) d 4 δηλῶσαι
T W: ἀπλῶσαι B e 3 πολλὰ om. T e 5 εἰς om. T

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ ἐγώ, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μᾶλλον Καλλίας ὁ Ἰππονίκου τῶν ἐκείνου ἐπίτροπος· ἡμεῖς δέ πως θᾶττον 165
ἐκ τῶν ψιλῶν λόγων πρὸς τὴν γεωμετρίαν ἀπενεύσαμεν.
χάριν γε μέντοι σοὶ ἔξομεν εἰς αὐτῷ βοηθῆσι.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις, ὦ Θεόδωρε. σκέψαι οὖν τὴν γ' ἐμὴν βοήθειαν. τῶν γὰρ ἄρτι δεινότερα ἢ τις ὁμολογή- 5
σειεν μὴ προσέχων τοῖς ῥήμασι τὸν νοῦν, ἢ τὸ πολὺ εἰθίσμεθα φάναι τε καὶ ἀπαρνεῖσθαι. σοὶ λέγω ὅπη, ἢ Θεαιτήτῳ.

ΘΕΟ. Εἰς τὸ κοινὸν μὲν οὖν, ἀποκρινέσθω δὲ ὁ νεώτερος· σφαλεῖς γὰρ ἦττον ἀσχημονήσει. b

ΣΩ. Λέγω δὴ τὸ δεινότατον ἐρώτημα, ἔστι δὲ οἶμαι τοιόνδε τι· “^a Ἄρα οἶόν τε τὸν αὐτὸν εἰδῶτα τι τοῦτο ὃ οἶδεν μὴ εἰδέναι;”

ΘΕΟ. Τί δὴ οὖν ἀποκρινόμεθα, ὦ Θεαίτητε; 5

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατόν που, οἶμαι ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκ, εἰ τὸ ὄραν γε ἐπίστασθαι θήσεις. τί γὰρ χρῆσι ἀφύκτῳ ἐρωτήματι, τὸ λεγόμενον ἐν φρέατι συσχόμενος, ὅταν ἐρωτᾷ ἀνέκπληκτος ἀνὴρ, καταλαβὼν τῇ χειρὶ σου τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν, εἰ ὄρας τὸ ἱμάτιον τῷ κατειλημ- c
μένῳ;

ΘΕΑΙ. Οὐ φήσω οἶμαι τούτῳ γε, τῷ μέντοι ἐτέρῳ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὄρας τε καὶ οὐχ ὄρας ἅμα ταυτόν;

ΘΕΑΙ. Οὕτω γέ πως. 5

ΣΩ. Οὐδὲν ἐγώ, φήσει, τοῦτο οὔτε τάττω οὔτ' ἠρόμην τὸ ὅπως, ἀλλ' εἰ ὃ ἐπίστασαι, τοῦτο καὶ οὐκ ἐπίστασαι. νῦν δὲ ὃ οὐχ ὄρας ὄρων φαίνῃ. ὁμολογηκῶς δὲ τυγχάνεις τὸ ὄραν ἐπίστασθαι καὶ τὸ μὴ ὄραν μὴ ἐπίστασθαι. ἐξ οὖν τούτων λογίζου τί σοι συμβαίνει. 10

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ λογίζομαι ὅτι τὰναντία οἷς ὑπεθέμην. d

a 3 σοὶ om. B
b 7 γε om. W
συνεχόμενος B
c 8 δ om. W

a 6 προσσχῶν ai.
θήσεις] φήσεις W
c 3 μέντοι] μέντοι γ' W

b 2 δεινότερον W
b 8 συσχόμενος B²T:
c 7 εἰ δ' TW: εἴτ' B

ΣΩ. Ἴσως δέ γ', ὦ θαυμάσιε, πλείω ἂν τοιαῦτ' ἔπαθες
 εἶ τίς σε προσηρώτα εἰ ἐπίστασθαι ἔστι μὲν ὄξύ, ἔστι δὲ
 ἄμβλύ, καὶ ἐγγύθεν μὲν ἐπίστασθαι, πόρρωθεν δὲ μή, καὶ
 5 σφόδρα καὶ ἡρέμα τὸ αὐτό, καὶ ἄλλα μυρία, ἃ ἐλλοχῶν ἂν
 πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρόμενος, ἥνικ'
 ἐπιστήμην καὶ αἴσθησιν ταῦτόν ἔθου, ἐμβάλων ἂν εἰς τὸ
 ἀκούειν καὶ ὁσφραίνεσθαι καὶ τὰς τοιαύτας αἰσθήσεις, ἤλεγχεν
 e ἂν ἐπέχων καὶ οὐκ ἀνιείς πρὶν θαυμάσας τὴν πολυάρατον
 σοφίαν συνεποδίσθης ὑπ' αὐτοῦ, οὐδ' ἄν σε χειρωσάμενός τε
 καὶ συνδήσας ἤδη ἂν τότε ἐλύτρον χρημάτων ὄσων σοί τε
 καὶ κεκεῖν ἐδόκει. τί ν' οὖν δὴ ὁ Πρωταγόρας, φαίης ἂν ἴσως,
 5 λόγον ἐπικούρον τοῖς αὐτοῦ ἐρεῖ; ἄλλο τι πειρώμεθα λέγειν;
 ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ταῦτά τε δὴ πάντα ὅσα ἡμεῖς ἐπαμύνοντες αὐτῷ
 166 λέγομεν, καὶ ὁμόσέ οἶμαι χωρήσεται καταφρονῶν ἡμῶν καὶ
 λέγων· “Οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός, ἐπειδὴ αὐτῷ
 παιδίον τι ἐρωτηθὲν ἔδεισεν εἰ οἷόν τε τὸν αὐτὸν τὸ αὐτὸ
 μεμνήσθαι ἅμα καὶ μὴ εἰδέναι, καὶ δεῖσαν ἀπέφησεν διὰ τὸ
 5 μὴ δύνασθαι προορᾶν, γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις
 ἀπέδειξεν. τὸ δέ, ὦ ῥαθυμότατε Σώκρατες, τῆδ' ἔχει· ὅταν
 τι τῶν ἐμῶν δι' ἐρωτήσεως σκοπῆς, εἰ μὲν ὁ ἐρωτηθεὶς
 οἶάπερ ἂν ἐγὼ ἀποκριναίμην ἀποκρινάμενος σφάλληται, ἐγὼ
 b ἐλέγχομαι, εἰ δὲ ἄλλοῖα, αὐτὸς ὁ ἐρωτηθεὶς. αὐτίκα γὰρ
 δοκεῖς τινὰ σοι συγχωρήσεσθαι μνήμην παρῆναί τω ὧν
 ἔπαθε, τοιοῦτόν τι οὔσαν πάθος οἶον ὅτε ἔπασχε, μηκέτι
 πάσχοντι; πολλοῦ γε δεῖ. ἢ αὐτὸ ἀποκνήσειν ὁμολογεῖν οἷον
 5 τ' εἶναι εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι τὸν αὐτὸν τὸ αὐτό; ἢ εἰάπερ
 τοῦτο δεῖσῃ, δώσειν ποτὲ τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν ἀνομοιοῦμενον
 τῷ πρὶν ἀνομοιοῦσθαι ὄντι; μᾶλλον δὲ τὸν εἶναι τινα
 ἄλλ' οὐχὶ τούς, καὶ τούτους γιγνομένους ἀπίρους, εἰάπερ

d 2 δέ γ', δ] δ' ἐγὼ B d 3 δέ] δὲ καὶ W d 5 ἐλλοχῶν B T
 ἐν] ἐν τις W e 3 τε] γε B e 7 ὄσα] ὄσα γ' W a 8 ἐν
 om. T ἀποκρινόμενος T σφάλληται W b 3 οἷον ὅτε T: οἷόν τε
 B: οἷον τε δτ' W b 5 εἰδέναι post εἶναι om. T b 8 καὶ om. T

ἀνομοίωσις γίγνηται, εἰ δὴ ὀνομάτων γε δεήσει θηρεύσεις c
 διευλαβεῖσθαι ἀλλήλων; ἀλλ', ὦ μακάριε," φήσει, "γευναιο-
 τέρως ἐπ' αὐτὸ ἐλθὼν ὃ λέγω, εἰ δύνασαι, ἐξέλεγξον ὡς οὐχὶ
 ἴδιαι αἰσθήσεις ἐκάστῳ ἡμῶν γίνονται, ἢ ὡς ἰδίων γιγνο-
 μένων οὐδέν τι ἂν μᾶλλον τὸ φαινόμενον μόνῳ ἐκείνῳ 5
 γίνοιτο, ἢ εἰ εἶναι δεῖ ὀνομάζειν, εἴη ἕπερ φαίνεται. ὅς δὲ
 δὴ καὶ κυνοκεφάλους λέγων οὐ μόνον αὐτὸς ἡνεῖς, ἀλλὰ καὶ
 τοὺς ἀκούοντας τοῦτο δρᾶν εἰς τὰ συγγράμματά μου ἀνα-
 πείθεις, οὐ καλῶς ποιῶν. ἐγὼ γάρ φημι μὲν τὴν ἀλήθειαν d
 ἔχειν ὡς γέγραφα· μέτρον γὰρ ἕκαστον ἡμῶν εἶναι τῶν τε
 ὄντων καὶ μὴ, μυρίον μέντοι διαφέρειν ἕτερον ἑτέρου αὐτῷ
 τούτῳ, ὅτι τῷ μὲν ἄλλα ἔστι τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ ἄλλα.
 καὶ σοφίαν καὶ σοφὸν ἄνδρα πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι εἶναι, 5
 ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον καὶ λέγω σοφόν, ὃς ἂν τιμὴ ἡμῶν,
 ᾧ φαίνεται καὶ ἔστι κακά, μεταβάλλων ποιήσῃ ἀγαθὰ φαί-
 νεσθαί τε καὶ εἶναι. τὸν δὲ λόγον αὖ μὴ τῷ ῥήματί μου
 δίωκε, ἀλλ' ὦδε ἔτι σαφέστερον μάθε τί λέγω. οἶον γὰρ ἐν e
 τοῖς πρόσθεν ἐλέγετο ἀναμνήσθητι, ὅτι τῷ μὲν ἀσθενοῦντι
 πικρὰ φαίνεται ἢ ἐσθίει καὶ ἔστι, τῷ δὲ ὑγαίνονται τὰναντία
 ἔστι καὶ φαίνεται. σοφώτερον μὲν οὖν τούτων οὐδέτερον δεῖ
 ποιῆσαι—οὐδὲ γὰρ δυνατόν—οὐδὲ κατηγορητέον ὡς ὁ μὲν 167
 κάμνων ἀμαθὴς ὅτι τοιαῦτα δοξάζει, ὁ δὲ ὑγαίνων σοφὸς
 ὅτι ἀλλοῖα, μεταβλητέον δ' ἐπὶ θάτερα· ἀμείνων γὰρ ἢ ἕτερα
 ἔξις. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ παιδείᾳ ἀπὸ ἑτέρας ἕξεως ἐπὶ τὴν
 ἀμείνω μεταβλητέον· ἀλλ' ὁ μὲν ἰατρὸς φαρμάκοις μετα- 5
 βάλλει, ὁ δὲ σοφιστὴς λόγοις. ἐπεὶ οὐ τί γε ψευδῆ δοξάζοντά
 τίς τινα ὕστερον ἀληθῆ ἐποίησε δοξάζειν· οὔτε γὰρ τὰ μὴ
 ὄντα δυνατόν δοξάσαι, οὔτε ἄλλα παρ' ἢ ἂν πάσχη, ταῦτα
 δὲ ἀεὶ ἀληθῆ. ἀλλ' οἶμαι πονηρᾶς ψυχῆς ἕξει δοξάζοντα b

c 1 ἀνομοίωσις] ἀνομοίως B c 4 ἡμῶν ἐκάστῳ T c 6 ἕπερ] ἕπερ W: δ in marg. b c 7 αὐτὸ συνηεῖς T Photius c 8 εἰς] πρὸς Cobet e Photio d 2 γέγραφα] ἔγραφα W d 5 τὸ] τῷ T
 d 6 ὅς] ὡς T d 7 ᾧ om. W e 2 πρόσθεν] ἔμπροσθεν T
 a 6 οὗ] οὔτε T a 8 παρ' ἢ ἂν W: παρὰ ἂν B: παρα ἂν T
 b 1 πονηρᾶς] πονηρᾶ Aldina δοξάζοντα] δοξάζοντας B

συγγενῆ ἑαυτῆς χρηστῆ ἐποίησε δοξάζσαι ἕτερα τοιαῦτα, ἃ δὴ
 τινες τὰ φαντάσματα ὑπὸ ἀπειρίας ἀληθῆ καλοῦσιν, ἐγὼ
 δὲ βελτίω μὲν τὰ ἕτερα τῶν ἐτέρων, ἀληθέστερα δὲ οὐδέν.
 5 καὶ τοὺς σοφοὺς, ᾧ φίλε Σώκρατες, πολλοῦ δέω βατράχους
 λέγειν, ἀλλὰ κατὰ μὲν σώματα ἰατροὺς λέγω, κατὰ δὲ φυτὰ
 γεωργούς. φημί γὰρ καὶ τούτους τοῖς φυτοῖς ἀντὶ πονηρῶν
 c αἰσθήσεων, ὅταν τι αὐτῶν ἀσθενῆ, χρηστὰς καὶ ὑγιεῖνὰς
 αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθεῖς ἐμποιοῦν, τοὺς δέ γε σοφοὺς τε καὶ
 ἀγαθοὺς ῥήτορας ταῖς πόλεσι τὰ χρηστὰ ἀντὶ τῶν πονηρῶν
 5 καὶ καλὰ δοκῆ, ταῦτα καὶ εἶναι αὐτῆ, ἕως ἂν αὐτὰ νομίζῃ· ἀλλ'
 ὁ σοφὸς ἀντὶ πονηρῶν ὄντων αὐτοῖς ἐκάστων χρηστὰ ἐποίησεν
 εἶναι καὶ δοκεῖν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ σοφιστῆς
 τοὺς παιδευομένους οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν σοφός τε
 d καὶ ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσιν. καὶ οὕτω
 σοφώτεροί τέ εἰσιν ἕτεροι ἐτέρων καὶ οὐδεὶς ψευδῆ δοξάζει,
 καὶ σοί, ἔαντε βούλῃ ἔαντε μὴ, ἀνεκτέον ὄντι μέτρῳ· σφύζεται
 γὰρ ἐν τούτοις ὁ λόγος οὗτος. ᾧ σὺ εἰ μὲν ἔχεις ἐξ ἀρχῆς
 5 ἀμφισβητεῖν, ἀμφισβῆται λόγῳ ἀντιδιεξελθῶν· εἰ δὲ δι'
 ἐρωτήσεων βούλει, δι' ἐρωτήσεων· οὐδὲ γὰρ τοῦτο φευκτέον,
 ἀλλὰ πάντων μάλιστα διωκτέον τῷ νοῦν ἔχοντι. ποίει
 e μέντοι οὕτωςί· μὴ ἀδίκει ἐν τῷ ἐρωτῶν. καὶ γὰρ πολλὴ
 ἀλογία ἀρετῆς φάσκοντα ἐπιμελείσθαι μηδὲν ἀλλ' ἢ ἀδικοῦντα
 ἐν λόγοις διατελεῖν. ἀδικεῖν δ' ἐστὶν ἐν τῷ τοιούτῳ, ὅταν
 τις μὴ χωρὶς μὲν ὡς ἀγωνιζόμενος τὰς διατριβὰς ποιῆται,
 5 χωρὶς δὲ διαλεγόμενος, καὶ ἐν μὲν τῷ παίξῃ τε καὶ σφάλλῃ
 καθ' ὅσον ἂν δύνηται, ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι σπουδάζῃ τε καὶ
 ἐπανορθοῖ τὸν προσδιαλεγόμενον, ἐκεῖνα μόνα αὐτῷ ἐνδεικνύ-
 168 μενος τὰ σφάλματα, ἃ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν προτέρων
 συνουσιῶν παρεκέκρουστο. ἂν μὲν γὰρ οὕτω ποιῆς, ἑαυτοῦς

b 2 ἑαυτῆς] αὐτῆς al. χρηστῆ W b 6 φυτὰ] τὰ φυτὰ W
 c 2 ἀληθεῖς] ἀληθείας Schleiermacher c 4 εἶναι secl. Schanz
 οἰά γ'] ἄττ' Cobet c 7 καὶ post εἶναι om. W d 4 ἐν τούτοις
 post οὗτος W e 4 ὡς om. W

αἰτιάσονται οἱ προσδιατρίβοντές σοι τῆς αὐτῶν ταραχῆς καὶ ἀπορίας ἀλλ' οὐ σέ, καὶ σέ μὲν διώξονται καὶ φιλήσουσιν, αὐτοὺς δὲ μισήσουσι καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς φιλο- 5 σοφίαν, ἢ ἄλλοι γενόμενοι ἀπαλλαγῶσι τῶν οἱ πρότερον ἦσαν· ἔαν δὲ τὰναντία τούτων δρᾶς ὥσπερ οἱ πολλοί, τὰναντία συμβήσεται σοι καὶ τοὺς συνόντας ἀντὶ φιλοσόφων μισούντας τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀποφανεῖς ἐπειδὰν πρᾶξῃς β γένωνται. ἔαν οὖν ἐμοὶ πείθῃ, ὃ καὶ πρότερον ἐρρήθη, οὐ δυσμενῶς οὐδὲ μαχητικῶς ἀλλ' ἴλεω τῇ διανοίᾳ συγκαθεῖς ὡς ἀληθῶς σκέψῃ τί ποτε λέγομεν, κινεῖσθαι τε ἀποφαινόμενοι τὰ πάντα, τό τε δοκοῦν ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι ἰδιώτῃ 5 τε καὶ πόλει. καὶ ἐκ τούτων ἐπισκέψῃ εἴτε ταῦτόν εἴτε καὶ ἄλλο ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἄρτι ἐκ συνηθείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ἀ οἱ πολλοὶ ὄπη ἂν τύχωσιν c ἔλκοντες ἀπορίας ἀλλήλοις παντοδαπὰς παρέχουσι.” ταῦτα, ὦ Θεόδωρε, τῷ ἐταίρῳ σου εἰς βοήθειαν προσηρξάμην κατ' ἐμὴν δύναμιν σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν· εἰ δ' αὐτὸς ἔξη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς αὐτοῦ ἐβοήθησεν. 5

ΘΕΟ. Παίξεις, ὦ Σώκρατες· πάνυ γὰρ νεανικῶς τῷ ἀνδρὶ βεβοήθηκας.

ΣΩ. Εὖ λέγεις, ὦ ἐταῖρε. καί μοι εἰπέ· ἐνενόησάς που λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν ὅτι πρὸς παῖδιον τοὺς λόγους ποιούμενοι τῷ τοῦ παιδὸς φόβῳ d ἀγωνιζόμεθα εἰς τὰ ἑαυτοῦ, καὶ χαριεντισμὸν τινα ἀποκαλῶν, ἀποσεμνύνων δὲ τὸ πάντων μέτρον, σπουδάσαι ἡμᾶς διεκελεύσατο περὶ τὸν αὐτοῦ λόγον;

ΘΕΟ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐνενόησα, ὦ Σώκρατες; 5

ΣΩ. Τί οὖν; κελεύεις πείθεσθαι αὐτῷ;

ΘΕΟ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Ὅρας οὖν ὅτι τάδε πάντα πλὴν σοῦ παιδία ἐστίν. εἰ οὖν πεισόμεθα τῷ ἀνδρὶ, ἐμὲ καὶ σέ δεῖ ἐρωτῶντάς τε καὶ

a 5 αὐτοὺς δὲ μισήσουσι om. pr. B b 6 τούτων] τῶν Γ c 3 προσηρξάμην] προσηρκεσάμην Schneider: προσήρκεσα μὲν Coraes c 5 ἐβοήθησαν B d 1 post ποιούμενοι add. οἱ B d 2 ἀγωνιζόμεθα B

e ἀποκρινομένους ἀλλήλοις σπουδάσαι αὐτοῦ περὶ τὸν λόγον, ἵνα μὴ τοῦτό γε ἔχη ἐγκαλεῖν, ὡς παίζοντες πρὸς μειράκια διεσκεψάμεθ' αὐτοῦ τὸν λόγον.

ΘΕΟ. Τί δ'; οὐ πολλῶν τοι Θεαίτητος μεγάλους πώγωνας
5 ἐχόντων ἄμεινον ἂν ἐπακολουθήσειε λόγῳ διερευνωμένῳ;

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ τι σοῦ γε, ὦ Θεόδωρε, ἄμεινον. μὴ οὖν
οἴου ἐμὲ μὲν τῷ σῷ ἑταίρῳ τετελευτηκότι δεῖν παντὶ τρόπῳ
169 ἐπαμύνειν, σὲ δὲ μηδενί. ἀλλ' ἴθι, ὦ ἄριστε, ὀλίγον ἐπίσπου,
μέχρι τούτου αὐτοῦ ἕως ἂν εἰδῶμεν εἴτε ἄρα σὲ δεῖ διαγραμ-
μάτων πέρι μέτρον εἶναι, εἴτε πάντες ὁμοίως σοὶ ἱκανοὶ
ἑαυτοῖς εἰς τε ἀστρονομίαν καὶ τᾶλλα ὧν δὴ σὺ πέρι αἰτίας
5 ἔχεις διαφέρειν.

ΘΕΟ. Οὐ ρᾶδιον, ὦ Σώκρατες, σοὶ παρακαθήμενον μὴ
διδόναι λόγον, ἀλλ' ἐγὼ ἄρτι παρελήρησα φάσκων σε ἐπι-
τρέψειν μοι μὴ ἀποδύεσθαι, καὶ οὐχὶ ἀναγκάσειν καθάπερ
b Λακεδαιμόνιοι· σὺ δέ μοι δοκεῖς πρὸς τὸν Σκίρωνα μᾶλλον
τείνειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἀπιέναι ἢ ἀποδύεσθαι
κελεύουσι, σὺ δὲ κατ' Ἄνταῖόν τί μοι μᾶλλον δοκεῖς τὸ
δρᾶμα δρᾶν· τὸν γὰρ προσελθόντα οὐκ ἀνίης πρὶν <ἂν>
ἀναγκάσης ἀποδύσας ἐν τοῖς λόγοις προσπαλαῖσαι.

5 ΣΩ. Ἄριστά γε, ὦ Θεόδωρε, τὴν νόσον μου ἀπήκασας·
ἰσχυρικώτερος μέντοι ἐγὼ ἐκείνων. μυρίοι γὰρ ἤδη μοι
Ἡρακλέες τε καὶ Θησέες ἐντυχόντες καρτεροὶ πρὸς τὸ λέγειν
μάλ' εὖ συγκεκόφασιν, ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν τι μᾶλλον ἀφίσταμαι·
c οὕτω τις ἔρωσ δεινὸς ἐνδέδουκε τῆς περὶ ταῦτα γυμνασίας.
μὴ οὖν μηδὲ σὺ φθονήσης προσανατριψάμενος σαυτὸν τε
ἅμα καὶ ἐμὲ ὀνήσαι.

ΘΕΟ. Οὐδὲν ἔτι ἀντιλέγω, ἀλλ' ἄγε ὅπῃ θέλεις· πάντως
5 τὴν περὶ ταῦτα εἰμαρμένην ἦν <ἂν> σὺ ἐπικλώσης δεῖ ἀνα-

θ 2 τοῦτό γε W : τοι τοῦτό γε B : τοι τό γε Γ θ 3 αὐτοῦ] αὐ τοῦ
τὸν B : αὐ τοῦτον Γ. α 4 τε] γε Γ α 8 οὐχί] οὐκ W
b 2 μᾶλλον om. W b 3 ἂν add. Heindorf b 7 ἐντυγχά-
νοντες B κρατεροὶ T W c 4 ἀλλ' ἔγε T : ἀλλὰ λέγε B c 5 ἂν
add. w

τλήναι ἐλεγχόμενον. οὐ μέντοι περαιτέρω γε ὧν προτίθεσαι οἴός τ' ἔσομαι παρασχεῖν ἐμαυτὸν σοι.

ΣΩ. Ἄλλ' ἀρκεῖ καὶ μέχρι τούτων. καὶ μοι πάνν τήρει τὸ τοιούδε, μή που παιδικόν τι λάθωμεν εἶδος τῶν λόγων ποιούμενοι, καὶ τις πάλιν ἡμῖν αὐτὸ ὀνειδίση. d

ΘΕΟ. Ἄλλὰ δὴ πειράσομαί γε καθ' ὅσον ἂν δύνωμαι.

ΣΩ. Τοῦδε τοίνυν πρῶτον πάλιν ἀντιλαβόμεθα οὐπερ τὸ πρότερον, καὶ ἴδωμεν ὀρθῶς ἢ οὐκ ὀρθῶς ἐδυσχεραίνομεν ἐπιτιμῶντες τῷ λόγῳ ὅτι αὐτάρκη ἕκαστον εἰς φρόνησιν 5 ἐποίει, καὶ ἡμῖν συνεχώρησεν ὁ Πρωταγόρας περὶ τε τοῦ ἀμείνονος καὶ χείρονος διαφέρειν τινάς, οὓς δὴ καὶ εἶναι σοφούς. οὐχί;

ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν αὐτὸς παρῶν ὠμολόγει ἀλλὰ μὴ ἡμεῖς 10 βοηθοῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ συνεχωρήσαμεν, οὐδὲν ἂν πάλιν ἔδει ἐπαναλαβόντας βεβαιῶσθαι· νῦν δὲ τάχ' ἂν τις ἡμᾶς ἀκύρους τιθεῖ τῆς ὑπὲρ ἐκείνου ὁμολογίας. διὸ καλλιόνως ἔχει σαφέστερον περὶ τούτου αὐτοῦ διομολογήσασθαι· οὐ γάρ τι σμικρὸν παραλλάττει οὕτως ἔχον ἢ ἄλλως. 5

ΘΕΟ. Λέγεις ἀληθῆ.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν δι' ἄλλων ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐκείνου λόγου ὡς διὰ βραχυτάτων λάβωμεν τὴν ὁμολογίαν. 170

ΘΕΟ. Πῶς;

ΣΩ. Οὕτωςί· τὸ δοκοῦν ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναί φησί που ᾧ δοκεῖ;

ΘΕΟ. Φησὶ γὰρ οὖν. 5

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ Πρωταγόρα, καὶ ἡμεῖς ἀνθρώπου, μᾶλλον δὲ πάντων ἀνθρώπων δόξας λέγομεν, καὶ φαμὲν οὐδένα ὄντινα οὐ τὰ μὲν αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῶν ἄλλων σοφώτερον, τὰ δὲ ἄλλους ἑαυτοῦ, καὶ ἔν γε τοῖς μεγίστοις κινδύνουσι, ὅταν ἐν στρατείαις ἢ νόσοις ἢ ἐν θαλάττῃ χειμάζονται, ὥσπερ 10

c 8 πᾶν ὑπηρείτο B d 2 δὴ] δεῖ T d 4 εἰδῶμεν B e 4 αὐ-
τοῦ] αὐ Schanz e 7 ἄλλων] ἄλλου W a 8 οὐ] οὖν T: οὐ. οὐ W
a 10 νόσοις] ἐν νόσοις W ὥσπερ] ὡς T

πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς ἐν ἐκάστοις ἄρχοντας, σωτήρας σφῶν
 b προσδοκῶντας, οὐκ ἄλλω τῷ διαφέροντας ἢ τῷ εἰδέναι· καὶ
 πάντα που μεστὰ τὰνθρώπινα ζητούντων διδασκάλους τε καὶ
 ἄρχοντας ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζῶν τῶν τε ἐργασιῶν,
 οἰομένων τε αὐτῶν ἱκανῶν μὲν διδάσκειν, ἱκανῶν δὲ ἄρχειν
 5 εἶναι. καὶ ἐν τούτοις ἅπασιν τί ἄλλο φήσομεν ἢ αὐτοὺς τοὺς
 ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι σοφίαν καὶ ἀμαθίαν εἶναι παρὰ σφίσι;

ΘΕΟ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὴν μὲν σοφίαν ἀληθῆ διάνοιαν ἡγούνται,
 τὴν δὲ ἀμαθίαν ψευδῆ δόξαν;

c ΘΕΟ. Τί μὴν;

ΣΩ. Τί οὖν, ὦ Πρωταγόρα, χρησόμεθα τῷ λόγῳ; πότε-
 ρον ἀληθῆ φῶμεν αἰεὶ τοὺς ἀνθρώπους δοξάζειν, ἢ τοτὲ μὲν
 ἀληθῆ, τοτὲ δὲ ψευδῆ; ἐξ ἀμφοτέρων γάρ που συμβαίνει μὴ
 5 αἰεὶ ἀληθῆ ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς δοξάζειν. σκόπει γάρ, ὦ
 Θεόδωρε, εἰ ἐθέλοι ἄν τις τῶν ἀμφὶ Πρωταγόραν ἢ σὺ
 αὐτὸς διαμάχεσθαι ὡς οὐδεὶς ἡγείται ἕτερος ἕτερον ἀμαθῆ
 τε εἶναι καὶ ψευδῆ δοξάζειν.

ΘΕΟ. Ἄλλ' ἄπιστον, ὦ Σώκρατες.

d ΣΩ. Καὶ μὴν εἰς τοῦτό γε ἀνάγκης ὁ λόγος ἦκει ὁ
 πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρώπων λέγων.

ΘΕΟ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Ὅταν σὺ κρίνας τι παρὰ σαυτῷ πρὸς με ἀποφαίνη
 5 περὶ τινος δόξαν, σοὶ μὲν δὴ τοῦτο κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον
 ἀληθὲς ἔστω, ἡμῖν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις περὶ τῆς σῆς κρίσεως
 πότερον οὐκ ἔστιν κριταῖς γενέσθαι, ἢ αἰεὶ σὲ κρίνομεν
 ἀληθῆ δοξάζειν; ἢ μυρῖοι ἐκάστοτέ σοι μάχονται ἀντιδοξά-
 ζοντες, ἡγούμενοι ψευδῆ κρίνειν τε καὶ οἶεσθαι;

e ΘΕΟ. Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, μάλα μυρῖοι δῆτα,
 φησὶν Ὅμηρος, οἳ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα
 παρέχουσιν.

c 2 ὦ Πρωταγόρα B³T: τῷ Πρωταγόρα B c 3, 4 ἴότε . . . ἴότε
 W: ποτὲ . . . ποτὲ B T c 5 αἰεὶ om. W c 8 τε om. W
 d 7 αἰεὶ σὲ B: σὲ αἰεὶ T

ΣΩ. Τί οὖν; βούλει λέγωμεν ὡς σὺ τότε σαυτῷ μὲν ἀληθῆ δοξάζεις, τοῖς δὲ μυριοῖς ψευδῆ; 5

ΘΕΟ. Ἐοικεν ἔκ γε τοῦ λόγου ἀνάγκη εἶναι.

ΣΩ. Τί δὲ αὐτῷ Πρωταγόρα; ἄρ' οὐχὶ ἀνάγκη, εἰ μὲν μηδὲ αὐτὸς ᾤετο μέτρον εἶναι ἄνθρωπον μηδὲ οἱ πολλοί, ὥσπερ οὐδὲ οἴονται, μηδενὶ δὴ εἶναι ταύτην τὴν ἀλήθειαν ἣν ἐκεῖνος ἔγραψεν; εἰ δὲ αὐτὸς μὲν ᾤετο, τὸ δὲ πλῆθος μὴ 171
συνοίεται, οἷσθ' ὅτι πρῶτον μὲν ὅσω πλείους οἷς μὴ δοκεῖ ἢ οἷς δοκεῖ, τοσοῦτω μᾶλλον οὐκ ἔστιν ἢ ἔστιν.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη, εἴπερ γε καθ' ἐκάστην δόξαν ἔσται καὶ οὐκ ἔσται. 5

ΣΩ. Ἐπειτά γε τοῦτ' ἔχει κομψότατον· ἐκεῖνος μὲν περὶ τῆς αὐτοῦ οἰήσεως τὴν τῶν ἀντιδοξαζόντων οἴησιν, ἣ ἐκείνου ἡγοῦνται ψεύδεσθαι, συγχωρεῖ που ἀληθῆ εἶναι ὁμολογῶν τὰ ὄντα δοξάζειν ἅπαντας.

ΘΕΟ. Πάνυ μὲν οὖν. 10

ΣΩ. Οὐκοῦν τὴν αὐτοῦ ἂν ψευδῆ συγχωροῖ, εἰ τὴν τῶν ἡγουμένων αὐτὸν ψεύδεσθαι ὁμολογεῖ ἀληθῆ εἶναι; b

ΘΕΟ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οἱ δέ γ' ἄλλοι οὐ συγχωροῦσιν ἑαυτοῖς ψεύδεσθαι;

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ οὖν. 5

ΣΩ. Ὅ δέ γ' αὖ ὁμολογεῖ καὶ ταύτην ἀληθῆ τὴν δόξαν ἐξ ὧν γέγραφεν.

ΘΕΟ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἐξ ἁπάντων ἄρα ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων ἀμφισβητήσεται, μᾶλλον δὲ ὑπὸ γε ἐκείνου ὁμολογήσεται, 10
ὅταν τῷ τὰναντία λέγοντι συγχωρῇ ἀληθῆ αὐτὸν δοξάζειν, τότε καὶ ὁ Πρωταγόρας αὐτὸς συγχωρήσεται μήτε κύνα μήτε c
τὸν ἐπιτυχόντα ἄνθρωπον μέτρον εἶναι μηδὲ περὶ ἐνὸς οὐ ἂν μὴ μάθη. οὐχ οὕτως;

ΘΕΟ. Οὕτως.

e 9 δὴ om. W a 2 ἢ οἷς δοκεῖ om. pr. B b 4 ἑαυτοῖς] ἑαυτοῦς W
b 8 φαίνεται TW: om. B b 11 τῷ om. W συγχωρῇ B: συγχωρηθῆ T

5 ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ πάντων, οὐδενὶ ἂν εἴη ἢ Πρωταγόρου Ἐλήθεια ἀληθής, οὔτε τινὶ ἄλλῳ οὔτ' αὐτῷ ἐκείνῳ.

ΘΕΟ. Ἄγαν, ὦ Σώκρατες, τὸν ἐταῖρόν μου καταθέομεν.

ΣΩ. Ἄλλὰ τοι, ὦ φίλε, ἄδηλον εἰ καὶ παραθέομεν τὸ
10 ὀρθόν. εἰκός γε ἄρα ἐκείνου πρεσβύτερον ὄντα σοφώτερον
d ἡμῶν εἶναι· καὶ εἰ αὐτίκα ἐντεῦθεν ἀνακύψει μέχρι τοῦ
αὐχένος, πολλὰ ἂν ἐμέ τε ἐλέγξας ληροῦντα, ὡς τὸ εἰκός,
καὶ σὲ ὁμολογοῦντα, καταδὺς ἂν οἴχοιτο ἀποτρέχων. ἀλλ'
ἡμῖν ἀνάγκη οἶμαι χρῆσθαι ἡμῖν αὐτοῖς ὅποιοι τινές ἐσμεν,
5 καὶ τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταῦτα λέγειν. καὶ δῆτα καὶ νῦν ἄλλο
τι φῶμεν ὁμολογεῖν ἂν τοῦτό γε ὄντινούν, τὸ εἶναι σοφώτερον
ἕτερον ἑτέρου, εἶναι δὲ καὶ ἀμαθέστερον;

ΘΕΟ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

ΣΩ. Ἡ καὶ ταύτη ἂν μάλιστα ἴστασθαι τὸν λόγον, ἢ
e ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν βοηθοῦντες Πρωταγόρα, ὡς τὰ μὲν
πολλὰ ἢ δοκεῖ, ταύτη καὶ ἔστιν ἐκάστω, θερμά, ξηρά,
γλυκέα, πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου· εἰ δέ που ἐν τισὶ
συγχωρήσεται διαφέρειν ἄλλον ἄλλον, περὶ τὰ ὑγιεινὰ καὶ
5 νοσώδη ἐθελῆσαι ἂν φάναι μὴ πᾶν γύναιον καὶ παιδίον, καὶ
θηρίον δέ, ἱκανὸν εἶναι ἰᾶσθαι αὐτὸ γιγνώσκον ἑαυτῷ τὸ
ὑγιεινόν, ἀλλὰ ἐνταῦθα δὴ ἄλλον ἄλλον διαφέρειν, εἴπερ
που;

ΘΕΟ. Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτως.

172 ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ πολιτικῶν, καλὰ μὲν καὶ αἰσχροὶ
καὶ δίκαια καὶ ἄδिका καὶ ὅσια καὶ μή, οἷα ἂν ἐκάστη πόλις
οἰθηθεῖσα θῆται νόμιμα αὐτῇ, ταῦτα καὶ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ
ἐκάστη, καὶ ἐν τούτοις μὲν οὐδὲν σοφώτερον οὔτε ἰδιώτην
5 ἰδιώτου οὔτε πόλιν πόλεως εἶναι· ἐν δὲ τῷ συμφέροντα
ἑαυτῇ ἢ μὴ συμφέροντα τίθασθαι, ἐνταῦθ', εἴπερ που, αὖ
ὁμολογήσει σύμβουλόν τε συμβούλου διαφέρειν καὶ πόλεως

c 10 γε ἔρα B: γε ἔρ' T: γὰρ W d 6 τὸ B: τοῦ T
d 9 ἴστασθαι] ἰᾶσθαι Badham a 7 συμβούλου] συμβούλου a 7 W

δόξαν ἐτέραν ἐτέρας πρὸς ἀλήθειαν, καὶ οὐκ ἂν πάνυ τολμή-
 σιαι φῆσαι, ἂ ἂν θῆται πόλις ουμφέροντα οἰηθείσα αὐτῇ, **b**
 παντὸς μᾶλλον ταῦτα καὶ συνοίσει· ἀλλ' ἐκεῖ οὐ λέγω, ἐν
 τοῖς δικαίοις καὶ ἀδίκοις καὶ ὀσίοις καὶ ἀνοσίοις, ἐθέλουσιν
 ἰσχυρίζεσθαι ὡς οὐκ ἔστι φύσει αὐτῶν οὐδὲν οὐσίαν ἑαυτοῦ
 ἔχον, ἀλλὰ τὸ κοινῇ δόξαν τοῦτο γίγνεται ἀληθὲς τότε, ὅταν **5**
 δόξη καὶ ὅσον ἂν δοκῇ χρόνον. καὶ ὅσοι γε ἂν μὴ παντάπασι
 τὸν Πρωταγόρου λόγον λέγωσιν, ὧδέ πως τὴν σοφίαν ἄγουσι.
 λόγος δὲ ἡμᾶς, ὧ Θεόδωρε, ἐκ λόγου μείζων ἐξ ἐλάττους
 καταλαμβάνει. **c**

ΘΕΟ. Οὐκοῦν σχολὴν ἄγομεν, ὧ Σώκρατες;

ΣΩ. Φαινώμεθα. καὶ πολλάκις μὲν γε δῆ, ὧ δαιμόνιε,
 καὶ ἄλλοτε κατενόησα, ἀτὰρ καὶ νῦν, ὡς εἰκότως οἱ ἐν ταῖς
 φιλοσοφίαις πολλὸν χρόνον διατρίψαντες εἰς τὰ δικαστήρια **5**
 ἰόντες γελοιοῖ φαίνονται ῥήτορες.

ΘΕΟ. Πῶς δὴ οὖν λέγεις;

ΣΩ. Κινδυνεύουσιν οἱ ἐν δικαστηρίοις καὶ τοῖς τοιούτοις
 ἐκ νέων κυλιωδούμενοι πρὸς τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ
 τοιαύτῃ διατριβῇ τεθραμμένους ὡς οἰκέται πρὸς ἐλευθέρους **d**
 τεθράφθαι.

ΘΕΟ. Πῆ δῆ;

ΣΩ. Ἐν τοῖς μὲν τοῦτο ὃ σὺ εἶπες αἰεὶ πάρεστι, σχολή,
 καὶ τοὺς λόγους ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ σχολῆς ποιῶνται· ὥσπερ **5**
 ἡμεῖς νυνὶ τρίτον ἤδη λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνομεν,
 οὕτω κακεῖνοι, ἐὰν αὐτοὺς ὁ ἐπελθὼν τοῦ προκειμένου μᾶλλον
 καθάπερ ἡμᾶς ἀρέσῃ· καὶ διὰ μακρῶν ἢ βραχέων μέλει
 οὐδὲν λέγειν, ἂν μόνου τύχῃσι τοῦ ὄντος· οἱ δὲ ἐν ἀσχολίᾳ
 τε αἰεὶ λέγουσι—κατεπείγει γὰρ ὕδωρ ῥέον—καὶ οὐκ ἐγχωρεῖ **e**
 περὶ οὗ ἂν ἐπιθυμήσωσι τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀνάγ-

a 8 τολμήσης T
 δισχυρίζεσθαι W
 Schanz: δῆ BT
 ἄγχουσιν W: λέγουσι
 θράφθαι W: τετράφθαι BT

b 3 καὶ ἀδίκοις W: om. BT
 b 4 ἑαυτοῦ] ἐφ' αὐτοῦ Badham
 b 7 λέγωσιν BT: λέγουσιν al.
 Badham c 9 καὶ] καὶ ἐν W
 e 2 ποιήσασθαι W

ἐθέλουσι
 b 6 ἂν
 ἄγουσι BT:
 d 2 τε-

κην ἔχων ὁ ἀντίδικος ἐφέστηκεν καὶ ὑπογραφὴν παρανα-
 γιγνωσκομένην ὦν ἐκτὸς οὐ ῥητέον [ἦν ἀντωμοσίαν καλοῦσιν].
 5 οἱ δὲ λόγοι αἰεὶ περὶ ὁμοδούλου πρὸς δεσπότην καθήμενον,
 ἐν χειρὶ τινα δίκην ἔχοντα, καὶ οἱ ἀγῶνες οὐδέποτε τὴν
 ἄλλως ἄλλ' αἰεὶ τὴν περὶ αὐτοῦ, πολλάκις δὲ καὶ περὶ ψυχῆς
 173 ὁ δρόμος· ὥστ' ἐξ ἀπάντων τούτων ἔντονοι καὶ δριμύεις
 γίνονται, ἐπιστάμενοι τὸν δεσπότην λόγῳ τε θωπεῦσαι καὶ
 ἔργῳ ὑπελθεῖν, σμικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς. τὴν
 γὰρ αὔξην καὶ τὸ εὐθύ τε καὶ τὸ ἐλευθέριον ἢ ἐκ νέων δου-
 5 λεία ἀφήρηται, ἀναγκάζουσα πράττειν σκολιά, μεγάλους
 κωδύνους καὶ φόβους ἔτι ἀπαλαῖς ψυχαῖς ἐπιβάλλουσα, οὓς
 οὐ δυνάμενοι μετὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς ὑποφέρειν, εὐθύς
 ἐπὶ τὸ ψεῦδος τε καὶ τὸ ἀλλήλους ἀνταδικεῖν τρεπόμενοι
 b πολλὰ κάμπτονται καὶ συγκλῶνται, ὥστ' ὑγιᾶς οὐδὲν ἔχοντες
 τῆς διανοίας εἰς ἄνδρας ἐκ μειρακίων τελευτῶσι, δεινοὶ τε
 καὶ σοφοὶ γεγονότες, ὡς οἶονται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ τοιοῦτοι,
 ὧ Θεόδωρε· τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ πότερον βούλει
 5 διελθόντες ἢ ἐάσωτες πάλιν ἐπὶ τὸν λόγον τρεπώμεθα, ἵνα
 μὴ καί, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺ τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ
 μεταλήψει τῶν λόγων καταχρώμεθα;

ΘΕΟ. Μηδαμῶς, ὧ Σώκρατες, ἀλλὰ διελθόντες. πᾶν
 c γὰρ εὔ τοῦτο εἶρηκας, ὅτι οὐχ ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ τοιῷδε χορεύ-
 οντες τῶν λόγων ὑπηρεταί, ἀλλ' οἱ λόγοι ἡμέτεροι ὥσπερ
 οἰκέται, καὶ ἕκαστος αὐτῶν περιμένει ἀποτελεσθῆναι ὅταν
 ἡμῖν δοκῇ· οὔτε γὰρ δικαστῆς οὔτε θεατῆς ὥσπερ ποιηταῖς
 5 ἐπιτιμήσων τε καὶ ἄρξων ἐπιστατεῖ παρ' ἡμῖν.

ΣΩ. Λέγωμεν δὴ, ὡς ἔοικεν, ἐπεὶ σοὶ γε δοκεῖ, περὶ τῶν
 κορυφαίων· τί γὰρ ἂν τις τοὺς γε φαύλως διατρίβοντας ἐν
 φιλοσοφίᾳ λέγοι; οὗτοι δὲ που ἐκ νέων πρῶτον μὲν εἰς
 d ἀγορὰν οὐκ ἴσασι τὴν ὁδόν, οὐδὲ ὅπου δικαστήριον ἢ βου-

Θ 4 ἦν . . . καλοῦσιν secl. Abresch
 θεῖν Cobet e Themistio : χαρίσασθαι BT
 tius : τὸ ἐλεύθερον BT : ἐλεύθερον W
 τεροι BT C 7 φαύλους W

Θ 6 τινα] τὴν T a 3 ὑπελ-
 α 4 τὸ ἐλευθέριον Themis-
 C 2 ἡμέτεροι W : οἱ ἡμέ-

λευτήριον ἢ τι κοινὸν ἄλλο τῆς πόλεως συνέδριον· νόμους δὲ καὶ ψηφίσματα λεγόμενα ἢ γεγραμμένα οὔτε ὀρώσιν οὔτε ἀκούουσι· σπουδαὶ δὲ ἑταιριῶν ἐπ' ἀρχὰς καὶ σύνοδοι καὶ δεῖπνα καὶ σὺν αὐλητρίσι κῶμοι, οὐδὲ ὄναρ πράττειν προσίσταται 5 αὐτοῖς. εὖ δὲ ἢ κακῶς τις γέγονεν ἐν πόλει, ἢ τί τῷ κακόν ἐστιν ἐκ προγόνων γεγυῖς ἢ πρὸς ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, μᾶλλον αὐτὸν λέληθεν ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες. καὶ ταῦτα πάντ' οὐδ' ὅτι οὐκ οἶδεν, οἶδεν· οὐδὲ γὰρ e αὐτῶν ἀπέχεται τοῦ εὐδοκιμεῖν χάρις, ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ σῶμα μόνον ἐν τῇ πόλει κείται αὐτοῦ καὶ ἐπιδημεῖ, ἢ δὲ διάνοια, ταῦτα πάντα ἡγησαμένη σμικρὰ καὶ οὐδέν, ἀτιμάσασα πανταχῇ πέτεται κατὰ Πίνδαρον “τᾶς τε γᾶς ὑπένερθε” καὶ 5 τὰ ἐπίπεδα γεωμετροῦσα, “οὐρανοῦ θ' ὕπερ” ἀστρονομοῦσα, καὶ πᾶσαν πάντῃ φύσιν ἐρευνημένη τῶν ὄντων ἐκάστου ὅλου, 174 εἰς τῶν ἐγγύς οὐδὲν αὐτὴν συγκαθειῖσα.

ΘΕΟ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ὡσπερ καὶ Θαλῆν ἀστρονομοῦντα, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, Θραῦττά τις ἐμμελής καὶ 5 χαρίεσσα θεραπευτὴς ἀποσκῶψαι λέγεται ὡς τὰ μὲν ἐν οὐρανῷ προθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ' ἐμπροσθεν αὐτοῦ καὶ παρὰ πόδας λαυθάνοι αὐτόν. ταῦτόν δὲ ἀρκεῖ σκῶμμα ἐπὶ πάντας ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι. τῷ γὰρ ὄντι τὸν τοιοῦτον b ὁ μὲν πλησίον καὶ ὁ γείτων λέληθεν, οὐ μόνον ὅτι πράττει, ἀλλ' ὀλίγου καὶ εἰ ἀνθρωπός ἐστιν ἢ τι ἄλλο θρέμμα· τί δέ ποτ' ἐστὶν ἀνθρωπος καὶ τί τῇ τοιαύτῃ φύσει προσήκει 5 διάφορον τῶν ἄλλων ποιεῖν ἢ πάσχειν, ζητεῖ τε καὶ πράγματ' ἔχει διερευνώμενος. μαθάνεις γὰρ που, ὦ Θεόδωρε· ἢ οὔ;

ΘΕΟ. Ἐγωγε· καὶ ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τοιγάρτοι, ὦ φίλε, ἰδίᾳ τε συγγιγνόμενος ὁ τοιοῦτος

d 6 τις W: τι B T ἐν τῇ πόλει W τῷ] τὸ W e 1 οἶδεν, οἶδεν] οἶδεν δ' εἶδεν B e 4 καὶ ὡς οὐδὲν ἀτιμάσασα Schanz e Theodoretos e 5 πέτεται B² W Iamblichus: φέρεται B T τᾶς τε Campbell e Clemente: τὰ τε B: τὰ τε T e 6 θ' ὕπερ scripsi: τε ὕπερ B T a 1 διερευνώμενη Theodoretus τῶν] ὧν B a 2 συγκαθειῖσα T a 8 ἀρκεῖ] ἤκει Badham: ἔρ' ἤκει Schanz b 7 καὶ om. B

- c ἐκάστῳ καὶ δημοσίᾳ, ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον, ὅταν ἐν δικαστηρίῳ ἢ που ἄλλοθι ἀναγκασθῆ περὶ τῶν παρὰ πόδας καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαλέγεσθαι, γέλωτα παρέχει οὐ μόνον Θράτταις ἀλλὰ καὶ τῷ ἄλλῳ ὄχλῳ, εἰς φρέατά τε
 5 καὶ πᾶσαν ἀπορίαν ἐμπίπτων ὑπὸ ἀπειρίας, καὶ ἡ ἀσχημοσύνη δεινὴ, δόξαν ἀβελτερίας παρεχομένη· ἐν τε γὰρ ταῖς λοιδορίαις ἴδιον ἔχει οὐδὲν οὐδένα λοιδορεῖν, ἀτ' οὐκ εἰδὼς κακὸν οὐδὲν οὐδενὸς ἐκ τοῦ μὴ μεμελετηκέναι· ἀπορῶν
 d οὖν γελοῖος φαίνεται. ἐν τε τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς τῶν ἄλλων μεγαλαυχίαις οὐ προσποιήτως ἀλλὰ τῷ ὄντι γελῶν ἔνδοσος γιγνόμενος ληρώδης δοκεῖ εἶναι. τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον, ἕνα τῶν νομέων, οἷον συβώτην
 5 ἢ ποιμένα ἢ τινα βουκόλον, ἡγεῖται ἀκούειν εὐδαιμονιζόμενον πολὺ βδάλλοντα· δυσκολώτερον δὲ ἐκείνων ζῶον καὶ ἐπιβουλότερον ποιμαίνειν τε καὶ βδάλλειν νομίζει αὐτούς, ἄγροικον δὲ καὶ ἀπαίδευτον ὑπὸ ἀσχολίας οὐδὲν ἥττον τῶν
 e νομέων τὸν τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίνεσθαι, σηκὸν ἐν ὄρει τὸ τεῖχος περιβεβλημένον. γῆς δὲ ὅταν μυρία πλέθρα ἢ ἔτι πλείω ἀκούσῃ ὥς τις ἄρα κεκτημένος θαυμαστὰ πλήθει κέκτηται, πάνσμικρα δοκεῖ ἀκούειν εἰς ἅπασαν εἰωθὼς τὴν
 5 γῆν βλέπειν. τὰ δὲ δὴ γένη ὑμνούντων, ὡς γενναῖός τις ἐπὶ τὰ πάππους πλουσίους ἔχων ἀποφῆναι, παντάπασιν ἀμβλὺν καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὀρώντων ἡγεῖται τὸν ἔπαινον, ὑπὸ
 175 ἀπαιδευσίας οὐ δυναμένων εἰς τὸ πᾶν αἰεὶ βλέπειν οὐδὲ λογίζεσθαι ὅτι πάππων καὶ προγόνων μυριάδες ἐκάστῳ γεγόνασιν ἀναρίθμητοι, ἐν αἷς πλούσιοι καὶ πτωχοὶ καὶ βασιλεῖς καὶ δοῦλοι βάρβαροί τε καὶ Ἕλληνες πολλάκις μυρίοι γεγόνασιν
 5 ὄψοῦν· ἀλλ' ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι καταλόγῳ προγόνων σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων εἰς Ἡρακλέα τὸν Ἀμφιτρύωνος ἄτοπα αὐτῷ καταφαίνεται τῆς σμικρολογίας, ὅτι
 b δὲ ὁ ἀπ' Ἀμφιτρύωνος εἰς τὸ ἄνω πεντεκαίκοστός τοιοῦτος ἦν οἷα συνέβαινε αὐτῷ τύχη, καὶ ὁ πεντηκοστός ἀπ'

d 4 ἐγκωμιαζόντων Madvig: lacunam statuit Cobet b 2 οἷα . . . τύχη B

αὐτοῦ, γελᾷ οὐ δυναμένων λογίζεσθαι τε καὶ χαυνότητα ἀνοήτου ψυχῆς ἀπαλλάττειν. ἐν ἅπασι δὴ τούτοις ὁ τοιοῦτος ὑπὸ τῶν πολλῶν καταγελᾶται, τὰ μὲν ὑπερηφάνως 5 ἔχων, ὡς δοκεῖ, τὰ δ' ἐν ποσὶν ἀγνοῶν τε καὶ ἐν ἐκάστοις ἀπορῶν.

ΘΕΟ. Παντάπασι τὰ γιγνόμενα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ὅταν δέ γέ τινα αὐτός, ὦ φίλε, ἐλκύσῃ ἄνω, καὶ ἐθελήσῃ τις αὐτῷ ἐκβῆναι ἐκ τοῦ “Τί ἐγὼ σέ ἀδικῶ ἢ σὺ 6 ἐμέ”; εἰς σκέψιν αὐτῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας, τί τε ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ τί τῶν πάντων ἢ ἀλλήλων διαφέρειτον, ἢ ἐκ τοῦ “Ἡ βασιλεὺς εὐδαίμων,” “κεκτημένος τ' αὖ χρυσίον,” βασιλείας πέρι καὶ ἀνθρωπίνης ὅλως εὐδαιμονίας 5 καὶ ἀθλιότητος ἐπὶ σκέψιν, ποίῳ τέ τινε ἔστων καὶ τίνα τρόπον ἀνθρώπου φύσει προσήκει τὸ μὲν κτήσασθαι αὐτοῖν, τὸ δὲ ἀποφυγεῖν—περὶ τούτων ἀπάντων ὅταν αὖ δέῃ λόγον διδόναι τὸν σμικρὸν ἐκείνον τὴν ψυχὴν καὶ δριμῦν καὶ 6 δικανικόν, πάλιν αὖ τὰ ἀντίστροφα ἀποδίδωσιν· εἰλιγγίων τε ἀπὸ ὑψηλοῦ κρεμασθεῖς καὶ βλέπων μετέωρος ἄνωθεν ὑπὸ ἀηθείας ἀδημονῶν τε καὶ ἀπορῶν καὶ βατταρίζων γέλωτα Θράτταις μὲν οὐ παρέχει οὐδ' ἄλλῳ ἀπαιδευτῷ οὐδενί, οὐ 5 γὰρ αἰσθάνονται, τοῖς δ' ἐναντίως ἢ ὡς ἀνδραπόδοις τραφεῖσι πᾶσιν. οὗτος δὴ ἐκατέρου τρόπος, ὦ Θεόδωρε, ὁ μὲν τῷ ὄντι ἐν ἐλευθερίᾳ τε καὶ σχολῇ τεθραμμένον, ὃν 6 δὴ φιλόσοφον καλεῖς, ᾧ ἀνεμέσητον εὐήθει δοκεῖν καὶ οὐδενὶ εἶναι ὅταν εἰς δουρικὰ ἐμπέσῃ διακονήματα, οἷον στρωματόδεσμον μὴ ἐπισταμένου συσκευάσασθαι μηδὲ ὄψον ἡδύναι ἢ θῶπας λόγους· ὁ δ' αὖ τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα 5 δυναμένου τορῶς τε καὶ ὀξέως διακουεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ

b 3 δυναμένῳ T: δυνάμενον Heindorf b 8 τὸ γιγνόμενον W
b 9 γε om. W ἔνω TW: om. B c 2 αὐτῆς W: αὐτῆς BT
c 4 ἡ scripsi: εἰ BT κекτήμην fort. scribendum τ' αὐτὸν πολὺ al.
Iamblichus c 7 κτήσασθαι] κτήσεσθαι BT c 8 τούτων
ἀπάντων] πάντων τούτων T d 4 βατταρίζων e Themistio Pierson:
βαρβαρίζων BT d 6 τραφεῖσιν ἅπασιν B e 3 οὐδενί] οὐδὲν
Cobet e 5 ὁ δ' αὐτὸν] οὐδ' αὐτὸν BT

οὐκ ἐπισταμένον ἐπιδέξια ἐλευθερίως οὐδέ γ' ἄρμόδιαν λόγων
 176 λαβόντος ὀρθῶς ὑμνήσαι θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν εὐδαιμόνων
 βίον [ἀληθῆ].

ΘΕΟ. Εἰ πάντας, ὦ Σώκρατες, πείθοις ἂ λέγεις ὥσπερ
 ἐμέ, πλείων ἂν εἰρήνη καὶ κακὰ ἐλάττω κατ' ἀνθρώπους εἴη.
 5 ΣΩ. 'Αλλ' οὐτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν, ὦ Θεόδωρε—
 ὑπεναντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη—οὐτ' ἐν
 θεοῖς αὐτὰ ἰδρῦσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν
 τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε
 b ἐκέισε φεύγειν ὅτι τάχιστα. φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ
 τὸ δυνατόν· ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὄσιον μετὰ φρονήσεως
 γενέσθαι. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄριστε, οὐ πάνυ τι ῥᾶδιον πείσαι
 ὡς ἄρα οὐχ ὦν ἔνεκα οἱ πολλοὶ φασι δεῖν πονηρίαν μὲν
 5 φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν, τούτων χάριν τὸ μὲν ἐπιτη-
 δευτέον, τὸ δ' οὐ, ἵνα δὴ μὴ κακὸς καὶ ἵνα ἀγαθὸς δοκῆ
 εἶναι· ταῦτα μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος γραῶν ὕθλος, ὡς
 ἐμοὶ φαίνεται· τὸ δὲ ἀληθὲς ὧδε λέγωμεν. θεὸς οὐδαμῆ
 c οὐδαμῶς ἄδικος, ἀλλ' ὡς οἶόν τε δικαιοτάτος, καὶ οὐκ ἔστιν
 αὐτῷ ὁμοιότερον οὐδὲν ἢ ὅς ἂν ἡμῶν αὐτῶν γένηται ὅτι δικαιο-
 τατος. περὶ τοῦτο καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς δεινότης ἀνδρὸς καὶ
 οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία. ἡ μὲν γὰρ τούτου γνῶσις σοφία
 5 καὶ ἀρετὴ ἀληθινή, ἡ δὲ ἄγνοια ἀμαθία καὶ κακία ἐναργής·
 αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι καὶ σοφαί ἐν μὲν
 πολιτικαῖς δυναστεῖαις γιγνόμεναι φορτικαί, ἐν δὲ τέχναις
 d βάνανσοι. τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνόσια λέγουσι ἢ πράττοντι
 μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχωρεῖν δεινῷ ὑπὸ πανουργίας
 εἶναι· ἀγάλλονται γὰρ τῷ ὀνειδίει καὶ οἶονται ἀκούειν ὅτι
 οὐ λῆροί εἰσι, γῆς ἄλλως ἄχθη, ἀλλ' ἄνδρες οἶους δεῖ
 5 ἐν πόλει τοὺς σωθησομένους. λεκτέον οὖν τάληθές, ὅτι
 τοσοῦτῳ μᾶλλον εἰσιν οἶοι οὐκ οἶονται, ὅτι οὐχὶ οἶονται·

ε 7 ἐλευθερίως Athenaeus : ἐλευθέρως B T γ' om. W a 1 ἀν-
 δρῶν] ἀνθρώπων al. a 2 ἀληθῆ om. Athenaeus b 3 τι om. B
 b 6 δῆ om. B : δὲ Eusebius b 7 μὲν om. B c 3 τοῦτο Iamblichus
 Theodoretus Stobaeus : τούτου B T c 6 καὶ om. T σοφαί] σοφαί B

ἀγνοοῦσι γὰρ ζημίαν ἀδικίας, ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν. οὐ γάρ
 ἐστὶν ἦν δοκοῦσιν, πληγαί τε καὶ θάνατοι, ὧν ἐνίοτε πάσχουσιν
 οὐδὲν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ ἦν ἀδύνατον ἐκφυγεῖν. e

ΘΕΟ. Τίνα δὴ λέγεις;

ΣΩ. Παραδειγμάτων, ᾧ φίλε, ἐν τῷ ὄντι ἐστῶτων, τοῦ
 μὲν θείου εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτάτου, οὐχ
 ὀρώντες ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἡλιθιότητός τε καὶ τῆς ἐσχάτης 5
 ἀνοίας λανθάνουσι τῷ μὲν ὁμοιούμενοι διὰ τὰς ἀδίκους 177
 πράξεις, τῷ δὲ ἀνομοιούμενοι. οὐδὲν δὴ τίνουσι δίκην ζῶντες
 τὸν εἰκότα βίον ᾧ ὁμοιοῦνται· ἐὰν δ' εἴπωμεν ὅτι, ἂν μὴ
 ἀπαλλαγῶσι τῆς δεινότητος, καὶ τελευτήσαντας αὐτοὺς
 ἐκείνος μὲν ὁ τῶν κακῶν καθαρὸς τόπος οὐ δέξεται, ἐνθάδε 5
 δὲ τὴν αὐτοῖς ὁμοιότητα τῆς διαγωγῆς αἰεὶ ἔξουσι, κακοὶ
 κακοῖς συνόντες, ταῦτα δὴ καὶ παντάπασιν ὡς δεινοὶ καὶ
 πανούργοι ἀνοήτων τινῶν ἀκούσονται.

ΘΕΟ. Καὶ μάλα δὴ, ᾧ Σώκρατες.

ΣΩ. Οἶδά τοι, ᾧ ἑταῖρε. ἐν μέντοι τι αὐτοῖς συμ- b
 βέβηκεν· ὅταν ἰδίᾳ λόγον δέη δοῦναί τε καὶ δέξασθαι
 περὶ ὧν ψέγουσι, καὶ ἐθελήσωσιν ἀνδρικῶς πολλὸν χρόνον
 ὑπομῆναι καὶ μὴ ἀνάνδρως φυγεῖν, τότε ἀτόπως, ᾧ δαιμόνιε,
 τελευτῶντες οὐκ ἀρέσκουσιν αὐτοὶ αὐτοῖς περὶ ὧν λέγουσι, 5
 καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐκείνη πως ἀπομαραίνεται, ὥστε παίδων
 μηδὲν δοκεῖν διαφέρειν. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπειδὴ καὶ
 πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν—εἰ δὲ μή, πλείω
 αἰεὶ ἐπιρρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον—ἐπὶ c
 δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ.

ΘΕΟ. Ἐμοὶ μὲν τὰ τοιαῦτα, ᾧ Σώκρατες, οὐκ ἀηδέστερα
 ἀκούειν· ῥάω γὰρ τηλικῶδε ὄντι ἐπακολουθεῖν. εἰ μέντοι
 δοκεῖ, πάλιν ἐπανίωμεν. 5

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐνταῦθά που ἦμεν τοῦ λόγου, ἐν ᾧ ἔφαμεν
 τοὺς τὴν φερομένην οὐσίαν λέγοντας, καὶ τὸ αἰεὶ δοκοῦν

e 3 ὄντι] παντὶ W
 W: φεύγειν BT

b 2 ὅτ' ἂν W: ὅτι ἂν BT
 b 7 οὖν om. W

b 4 φυγεῖν

ἄνθρωπός ἐστιν," ὡς φατέ, ὦ Πρωταγόρα, λευκῶν βαρέων
κούφων, οὐδενὸς ὅτου οὐ τῶν τοιούτων· ἔχων γὰρ αὐτῶν 5
τὸ κριτήριον ἐν αὐτῷ, οἷα πάσχει τοιαῦτα ολόμενος, ἀληθῆ
τε οἶεται αὐτῷ καὶ ὄντα. οὐχ οὕτω;

ΘΕΟ. Οὕτω.

ΣΩ. Ἡ καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, φήσομεν, ὦ Πρω-
ταγόρα, ἔχει τὸ κριτήριον ἐν αὐτῷ, καὶ οἷα ἂν οἰηθῆ ἔσεσθαι, c
ταῦτα καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οἰηθέντι; οἷον θερμά· ἂρ'
ὅταν τις οἰηθῆ ἰδιώτης αὐτὸν πυρετὸν λήψεσθαι καὶ ἔσεσθαι
ταύτην τὴν θερμότητα, καὶ ἕτερος, ἰατρὸς δέ, ἀντιοιηθῆ, κατὰ
τὴν ποτέρου δόξαν φῶμεν τὸ μέλλον ἀποβήσεσθαι, ἢ κατὰ 5
τὴν ἀμφοτέρων, καὶ τῷ μὲν ἰατρῷ οὐ θερμὸς οὐδὲ πυρέττων
γενήσεται, ἐαυτῷ δὲ ἀμφότερα;

ΘΕΟ. Γελοῖον μεντὰν εἶη.

ΣΩ. Ἄλλ' οἶμαι περὶ οἴνου γλυκύτητος καὶ αὐστηρότητος
μελλούσης ἔσεσθαι ἢ τοῦ γεωργοῦ δόξα ἀλλ' οὐχ ἢ τοῦ d
κιθαριστοῦ κυρία.

ΘΕΟ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐδ' ἂν αὖ περὶ ἀναρμόστου τε καὶ εὐαρμόστου
ἐσομένου παιδοτρίβης ἂν βέλτιον δοξάσειεν μουσικοῦ, ὃ καὶ 5
ἔπειτα αὐτῷ τῷ παιδοτρίβῃ δόξει εὐάρμοστον εἶναι.

ΘΕΟ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τοῦ μέλλοντος ἐστιάσεσθαι μὴ μαγει-
ρικοῦ ὄντος, σκευαζομένης θοίνης, ἀκυροτέρα ἢ κρίσις τῆς
τοῦ ὀψοποιοῦ περὶ τῆς ἐσομένης ἡδονῆς. περὶ μὲν γὰρ τοῦ 10
ἤδη ὄντος ἐκάστῳ ἡδέος ἢ γεγυότος μηδέν πω τῷ λόγῳ e
διαμαχώμεθα, ἀλλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος ἐκάστῳ καὶ δόξειν
καὶ ἔσεσθαι πότερον αὐτὸς αὐτῷ ἄριστος κριτής, ἢ σύ, ὦ
Πρωταγόρα, τό γε περὶ λόγους πιθανὸν ἐκάστῳ ἡμῶν
ἐσόμενον εἰς δικαστήριον βέλτιον ἂν προδοξάσαις ἢ τῶν 5
ἰδιωτῶν ὅστισοῦν;

b 4 λευκῶν (μελάνων) Cornarius c 2 ταῦτα] τοιαῦτα Heindorf
c 3 καὶ ἔσεσθαι om. T d 5 ὃ om. T e 4 τό γε W: τότε BT

ΘΕΟ. Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε σφόδρα ὑπ-
ισχνεῖτο πάντων διαφέρειν αὐτός.

ΣΩ. Νῆ Δία, ὦ μέλε· ἡ οὐδεὶς γ' ἂν αὐτῷ διελέγετο
179 διδούς πολὺ ἀργύριον, εἰ μὴ τοὺς συνόντας ἐπειθεν ὅτι καὶ
τὸ μέλλον ἔσεσθαι τε καὶ δόξειν οὔτε μάντις οὔτε τις ἄλλος
ἄμεινον κρίνειεν ἂν ἢ αὐτός [αὐτῷ].

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα.

5 ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αἱ νομοθεσίαι καὶ τὸ ὠφέλιμον περὶ
τὸ μέλλον ἐστὶ, καὶ πᾶς ἂν ὁμολογοῖ νομοθετουμένην
πόλιν πολλάκις ἀνάγκην εἶναι τοῦ ὠφελιμωτάτου ἀπο-
τυγχάνειν;

ΘΕΟ. Μάλα γε.

10 ΣΩ. Μετρίως ἄρα ἡμῖν πρὸς τὸν διδάσκαλόν σου εἰρή-
b σεται ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ ὁμολογεῖν σοφώτερόν τε ἄλλον
ἄλλον εἶναι καὶ τὸν μὲν τοιοῦτον μέτρον εἶναι, ἐμοὶ δὲ τῷ
ἀνεπιστήμονι μηδὲ ὀπωσιεῖν ἀνάγκην εἶναι μέτρῳ γίγνεσθαι,
ὡς ἄρτι με ἠνάγκαζεν ὁ ὑπὲρ ἐκείνου λόγος, εἴτ' ἐβουλόμην
5 εἶτε μὴ, τοιοῦτον εἶναι.

ΘΕΟ. Ἐκείνη μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μάλιστα ἀλίσκε-
σθαι ὁ λόγος, ἀλισκόμενος καὶ ταύτη, ἢ τὰς τῶν ἄλλων
δόξας κυρίας ποιεῖ, αὐταὶ δὲ ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου λόγους
οὐδαμῇ ἀληθεῖς ἡγούμεναι.

c ΣΩ. Πολλαχῆ, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄλλη ἂν τό γε τοιοῦτον
ἀλοίη μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθῆ δόξαν εἶναι· περὶ δὲ τὸ
παρὸν ἐκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ κατὰ ταύτας
δόξαι γίνονται, χαλεπώτερον ἐλεῖν ὡς οὐκ ἀληθεῖς. ἴσως
5 δὲ οὐδὲν λέγω· ἀνάλωτοι γάρ, εἰ ἔτυχον, εἰσίν, καὶ οἱ
φάσκοντες αὐτὰς ἐναργεῖς τε εἶναι καὶ ἐπιστήμας τάχα ἂν
ὄντα λέγοιεν, καὶ Θεαίτητος ὄδε οὐκ ἀπὸ σκοποῦ εἴρηκεν
d αἰσθησιν καὶ ἐπιστήμην ταῦτὸν θέμενος. προσιτέον οὖν ἐγγυ-
τέρω, ὡς ὁ ὑπὲρ Πρωταγόρου λόγος ἐπέταττε, καὶ σκεπτέον

a 1 μῆ] πη Heindorf: δη Campbell a 3 αὐτῷ secl. Schleier-
macher a 7 ἀνάγκη Γ c 1 πολλαχῆ] πολλαχῆ οὖν Stobaeus
c 2 παντὸς] πάντως Stobaeus

τὴν φερομένην ταύτην οὐσίαν διακρούοντα εἴτε ὑγιᾶς εἴτε
 σαθρὸν φθέγγεται· μάχη δ' οὖν περὶ αὐτῆς οὐ φαύλη οὐδ'
 ὀλίγοις γέγονεν.

5

ΘΕΟ. Πολλοῦ καὶ δεῖ φαύλη εἶναι, ἀλλὰ περὶ μὲν τὴν
 Ἰωνίαν καὶ ἐπιδίδωσι πάμπολυ. οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου
 ἑταῖροι χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐρρωμένως.

ΣΩ. Τῷ τοι, ὦ φίλε Θεόδωρε, μᾶλλον σκεπτέον καὶ ἐξ
 ἀρχῆς, ὥσπερ αὐτοὶ ὑποτείνονται.

e

ΘΕΟ. Παντάπασι μὲν οὖν. καὶ γάρ, ὦ Σώκρατες, περὶ
 τούτων τῶν Ἡρακλειτείων ἢ, ὥσπερ σὺ λέγεις, Ὀμηρείων
 καὶ ἔτι παλαιότερων, αὐτοῖς μὲν τοῖς περὶ τὴν Ἐφεσον, ὅσοι
 προσποιοῦνται ἔμπειροι, οὐδὲν μᾶλλον οἷόν τε διαλεχθῆναι
 ἢ τοῖς οἰστρώσιν. ἀτεχνῶς γὰρ κατὰ τὰ συγγράμματα
 φέρονται, τὸ δ' ἐπιμεῖναι ἐπὶ λόγῳ καὶ ἐρωτήματι καὶ ἡσυχίως
 ἐν μέρει ἀποκρίνασθαι καὶ ἐρέσθαι ἦττον αὐτοῖς ἐνὶ ἢ τὸ
 μηδέν· μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ
 σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας. ἀλλ' ἂν τινὰ τι
 ἔρη, ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ῥηματίσκια αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες
 ἀποτοξεύουσι, κὰν τούτου ζητῆς λόγον λαβεῖν τί εἴρηκεν,
 ἑτέρῳ πεπλήξῃ καιῶς μετωνομασμένῳ. περανεῖς δὲ οὐδέποτε
 οὐδὲν πρὸς οὐδένα αὐτῶν· οὐδέ γε ἐκείνοι αὐτοὶ πρὸς ἀλλή-
 λους, ἀλλ' εὖ πάνυ φυλάττουσι τὸ μηδὲν βέβαιον εἶναι
 μήτ' ἐν λόγῳ μήτ' ἐν ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς, ἡγούμενοι, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ, αὐτὸ στάσιμον εἶναι· τούτῳ δὲ πάνυ πολεμοῦσιν, καὶ
 καθ' ὅσον δύνανται πανταχόθεν ἐκβάλλουσιν.

180

5

b

ΣΩ. Ἴσως, ὦ Θεόδωρε, τοὺς ἀνδρας μαχομένους ἑώρακας,
 εἰρηνεύουσιν δὲ οὐ συγγέγονας· οὐ γὰρ σοὶ ἑταῖροί εἰσιν.
 ἀλλ' οἶμαι τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ σχολῆς φράζουσιν,
 οὓς ἂν βούλωνται ὁμοίους αὐτοῖς ποιῆσαι.

5

ΘΕΟ. Ποίοις μαθηταῖς, ὦ δαιμόνιε; οὐδὲ γίγνεται τῶν
 τοιούτων ἕτερος ἑτέρου μαθητῆς, ἀλλ' αὐτόματοι ἀναφύονται

c

d 3 διακρούοντα TW: ἀκούοντα B d 7 πάμπολυ B d 9 τῷ τοι
 B Eusebius: τοῦτο ut videtur T μᾶλλον] μάλα T καὶ om. T
 e 4 καὶ] τε καὶ W a 2-3 μᾶλλον . . . ἡσυχίας secl. Schmidt

ὁπόθεν ἂν τύχη ἕκαστος αὐτῶν ἐνθουσιάσας, καὶ τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἠγείται εἰδέναι. παρὰ μὲν οὖν τούτων, ὅπερ ἦα ἐρῶν, οὐκ ἄν ποτε λάβοις λόγον οὔτε ἐκόντων οὔτε 5 ἀκόντων· αὐτοὺς δὲ δεῖ παραλαβόντας ὥσπερ πρόβλημα ἐπισκοπεῖσθαι.

ΣΩ. Καὶ μετρίως γε λέγεις. τὸ δὲ διὴ πρόβλημα ἄλλο τι παρειλήφαμεν παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων μετὰ ποιήσεως d ἐπικρυπτομένων τοὺς πολλούς, ὡς ἡ γένεσις τῶν ἄλλων πάντων Ὠκεανός τε καὶ Τηθύς ρεύματα (ὄντα) τυγχάνει καὶ οὐδὲν ἔστηκε, παρὰ δὲ τῶν ὑστέρων ἅτε σοφωτέρων ἀναφανδὸν ἀποδεικνυμένων, ἵνα καὶ οἱ σκυτοτόμοι αὐτῶν τὴν 5 σοφίαν μάθωσι ἀκούσαντες καὶ παύσωνται ἠλιθίως οἰόμενοι τὰ μὲν ἐστάναι, τὰ δὲ κωεῖσθαι τῶν ὄντων, μαθόντες δὲ ὅτι πάντα κινεῖται τιμῶσιν αὐτούς; ὀλίγου δὲ ἐπελαθόμεν, ὦ Θεόδωρε, ὅτι ἄλλοι αὐτὰναντία τούτοις ἀπεφήναντο,

e ἴοιον ἀκίνητον τελέθει τῷ παντὶ ὄνομ' εἶναι†

καὶ ἄλλα ὅσα Μέλισσοί τε καὶ Παρμενίδαι ἐναντιούμενοι πᾶσι τούτοις δισχυρίζονται, ὡς ἔν τε πάντα ἐστὶ καὶ ἔστηκεν αὐτὸ ἐν αὐτῷ οὐκ ἔχον χώρων ἐν ἧ κωεῖται. τούτοις οὖν, ὦ 5 ἐταῖρε, πᾶσι τί χρησόμεθα; κατὰ σμικρὸν γὰρ προϊόντες λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες, καὶ ἂν μὴ 181 πη ἀμνύομενοι διαφύγωμεν, δίκην δώσομεν ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλαιστραῖς διὰ γραμμῆς παίζοντες, ὅταν ὑπ' ἀμφοτέρων ληφθέντες ἔλκωνται εἰς τὰναντία. δοκεῖ οὖν μοι τοὺς ἐτέρους πρότερον σκεπτέον, ἐφ' οὔσπερ ὠρμήσαμεν, τοὺς ρέοντας, καὶ 5 ἐὰν μὲν τι φαίνονται λέγοντες, συνέλξομεν μετ' αὐτῶν ἡμᾶς αὐτούς, τοὺς ἐτέρους ἐκφυγῶν πειρώμενοι· ἐὰν δὲ οἱ τοῦ ὄλου στασιῶται ἀληθέστερα λέγειν δοκῶσι, φευξόμεθα παρ'

c 3 ὅπερ ἦα ἐρῶν] ὅπερ ἡ ἀέρων (sic) B c 7 δὲ διὴ W Eusebius : γε δὴ B T d 2 ὄντα addidi d 6 μαθόντες δὲ om. T e 1 de hoc versu vide Diels ad Parmenidem 8. 38 a 7 παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν Schleiermacher : παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν τῶν W : ἀπ' αὐτῶν τῶν παρ' αὐτοὺς B : τῶν παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν T

αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν τὰ ἀκίνητα κινούντων. ἀμφότεροι δ' ἂν b
 φανῶσι μηδὲν μέτριον λέγοντες, γελοῖοι ἐσόμεθα ἡγούμενοι
 ἡμᾶς μὲν τί λέγειν φαύλους ὄντας, παμπάλαιους δὲ καὶ
 πασσόφους ἄνδρας ἀποδεδοκιμακότες. ὄρα οὖν, ὦ Θεόδωρε,
 εἰ λυσιτελεῖ εἰς τοσοῦτον προΐεναι κίνδυνον. 5

ΘΕΟ. Οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτόν, ὦ Σώκρατες, μὴ οὐ
 διασκέψασθαι τί λέγουσιν ἑκάτεροι τῶν ἀνδρῶν.

ΣΩ. Σκεπτέον ἂν εἴη σοῦ γε οὕτω προθυμουμένου. δοκεῖ
 οὖν μοι ἀρχὴ εἶναι τῆς σκέψεως κινήσεως πέρι, ποῖόν τί c
 ποτε ἄρα λέγοντές φασι τὰ πάντα κινεῖσθαι. βούλομαι δὲ
 λέγειν τὸ τοιούδε· πότερον ἐν τι εἶδος αὐτῆς λέγουσιν ἢ,
 ὥσπερ ἐμοὶ φαίνεται, δύο; μὴ μέντοι μόνον ἐμοὶ δοκεῖτω,
 ἀλλὰ συμμετέχε καὶ σύ, ἵνα κοινῇ πάσχωμεν ἂν τι καὶ δέη. 5
 καὶ μοι λέγε· ἄρα κινεῖσθαι καλεῖς ὅταν τι χῶραν ἐκ χῶρας
 μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ στρέφῃται;

ΘΕΟ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐν ἔστω εἶδος. ὅταν δὲ ἢ μὲν ἐν
 τῷ αὐτῷ, γηράσκη δέ, ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ ἢ σκληρὸν ἐκ d
 μαλακοῦ γίγνηται, ἢ τινα ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιῶται, ἄρα
 οὐκ ἄξιον ἕτερον εἶδος φάναι κινήσεως;

ΘΕΟ. [Ἐμοιγε δοκεῖ] ἀναγκαῖον μὲν οὖν.

ΣΩ. Δύο δὲ λέγω τούτω εἶδει κινήσεως, ἀλλοίωσιν, τὴν 5
 οὐκ φοράν.

ΘΕΟ. Ὅρθῶς γε λέγων.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν οὕτω διελόμενοι διαλεγόμεθα ἤδη τοῖς
 τὰ πάντα φάσκουσιν κινεῖσθαι καὶ ἐρωτῶμεν· Πότερον πᾶν
 φατε ἀμφοτέρως κινεῖσθαι, φερόμενόν τε καὶ ἀλλοιούμενον, e
 ἢ τὸ μὲν τι ἀμφοτέρως, τὸ δ' ἑτέρως;

ΘΕΟ. Ἀλλὰ μὰ Δί' ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οἶμαι δ' ἂν
 φάναι ἀμφοτέρως.

b 1 τὰ] καὶ τὰ T b 2 ἡγούμεθα B b 6 ἀνεκτόν] ἀνετέον
 Madvig c 2 φασι om. T d 4 ἔμοιγε δοκεῖ om. Stobaeus
 ἀναγκαῖον μὲν οὖν vulgo Socrati tribuunt; Theodoro iam tribuit B
 d 5 εἶδη κινήσεως ταύτω T d 6 φοράν W: περιφοράν BT Stobaeus

5 ΣΩ. Εἰ δέ γε μή, ὦ ἑταῖρε, κινούμενά τε αὐτοῖς καὶ ἐστῶτα φανεῖται, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς ἔξει εἰπεῖν ὅτι κινεῖται τὰ πάντα ἢ ὅτι ἔστηκεν.

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα λέγεις.

182 ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ κινεῖσθαι αὐτὰ δεῖ, τὸ δὲ μὴ κινεῖσθαι μὴ ἐνεῖναι μηδενί, πάντα δὴ πᾶσαν κίνησιν ἀεὶ κινεῖται.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Σκόπει δὴ μοι τόδε αὐτῶν· τῆς θερμότητος ἢ λευκότητος ἢ ὀπουοῦν γένεσιν οὐχ οὕτω πως ἐλέγομεν φάσαι
5 αὐτούς, φέρεσθαι ἕκαστον τούτων ἅμα αἰσθήσει μεταξὺ τοῦ ποιοῦντός τε καὶ πάσχοντος, καὶ τὸ μὲν πάσχον αἰσθητικὸν ἀλλ' οὐκ αἰσθησιν [ἔτι] γίνεσθαι, τὸ δὲ ποιοῦν ποιόν τι ἀλλ' οὐ ποιότητα; ἴσως οὖν ἢ “ποιότης” ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα καὶ οὐ μαθάνεις ἀθρόον λεγόμενον· κατὰ
b μέρη οὖν ἄκουε. τὸ γὰρ ποιοῦν οὔτε θερμότης οὔτε λευκότης, θερμὸν δὲ καὶ λευκὸν γίνεται, καὶ τᾶλλα οὕτω μέμνησαι γάρ που ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι οὕτως ἐλέγομεν, ἐν μηδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι, μηδ' αὐτὸ ποιοῦν ἢ πάσχον, ἀλλ' ἐξ ἀμφο-
5 τέρων πρὸς ἄλληλα συγγιγνομένων τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα τὰ μὲν ποι' ἅττα γίνεσθαι, τὰ δὲ αἰσθανόμενα.

ΘΕΟ. Μέμνημαι· πῶς δ' οὔ;

c ΣΩ. Τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα χαίρειν ἐάσωμεν, εἴτε ἄλλως εἴτε οὕτως λέγουσιν· οὐ δ' ἕνεκα λέγομεν, τοῦτο μόνον φυλάττωμεν, ἐρωτῶντες· Κινεῖται καὶ ρεῖ, ὡς φατε, τὰ πάντα; ἢ γάρ;

5 ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀμφοτέρας ἄς διειλόμεθα κινήσεις, φερόμενά τε καὶ ἀλλοιούμενα;

ΘΕΟ. Πῶς δ' οὔ; εἴπερ γε δὴ τελέως κινῆσεται.

ε5 αὐτοῖς W: ἑαυτοῖς BT α1 ἐνεῖναι W: ἐν εἶναι BT
α6 αἰσθητικὸν] αἰσθητὸν BT: αἰσθανόμενον Heindorf α7 ἔτι om.
W (suspicor e correctione lectionis αἰσθητὸν ortum esse) ποιόν τι
W: ποιοῦντι B: ποιοῦν, τι T b3 ἐν] καὶ ἐν B

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν ἐφέρετο μόνον, ἠλλοιοῦτο δὲ μή, εἵχομεν ἂν που εἰπεῖν οἷα ἅττα ρεῖ τὰ φερόμενα· ἢ πῶς 10 λέγομεν;

ΘΕΟ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο μένει, τὸ λευκὸν ρεῖν τὸ ρέον, d ἀλλὰ μεταβάλλει, ὥστε καὶ αὐτοῦ τούτου εἶναι ροήν, τῆς λευκότητος, καὶ μεταβολὴν εἰς ἄλλην χροάν, ἵνα μὴ ἀλῶ ταύτη μένον, ἄρα ποτε οἷόν τέ τι προσειπεῖν χρώμα, ὥστε καὶ ὀρθῶς προσαγορεύει; 5

ΘΕΟ. Καὶ τίς μηχανή, ὦ Σώκρατες; ἢ ἄλλο γέ τι τῶν τοιούτων, εἴπερ αἰεὶ λέγοντος ὑπεξέρχεται ἅτε δὴ ρέον;

ΣΩ. Τί δὲ περὶ αἰσθήσεως ἐροῦμεν ὁποιασοῦν, οἷον τῆς τοῦ ὀραῖν ἢ ἀκούειν; μένειν ποτὲ ἐν αὐτῷ τῷ ὀραῖν ἢ ἀκούειν; e

ΘΕΟ. Οὐκ οὐκ δεῖ γε, εἴπερ πάντα κινεῖται.

ΣΩ. Οὐτε ἄρα ὀραῖν προσρητέον τι μᾶλλον ἢ μὴ ὀραῖν, οὐδέ τι ἄλλην αἰσθησιμῶν μᾶλλον ἢ μή, πάντων γε πάντως κινουμένων. 5

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Καὶ μὴν αἰσθησίς γε ἐπιστήμη, ὡς ἔφαμεν ἐγὼ τε καὶ Θεαίτητος.

ΘΕΟ. Ἦν ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην 10 ἀπεκρινάμεθα ἐρωτώμενοι ὅτι ἐστὶν ἐπιστήμη.

ΘΕΟ. Ἐοίκατε. 183

ΣΩ. Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τὸ ἐπανόρθωμα τῆς ἀποκρίσεως, προθυμηθείσω ἀποδείξαι ὅτι πάντα κινεῖται, ἵνα δὴ ἐκείνη ἢ ἀπόκρισις ὀρθῆ φανῆ. τὸ δ', ὡς ἔοικεν, ἐφάνη, εἰ πάντα κινεῖται, πᾶσα ἀπόκρισις, περὶ οὗτου ἂν τις ἀποκρίνηται, 5 ὁμοίως ὀρθῆ εἶναι, οὕτω τ' ἔχει φάναι καὶ μὴ οὕτω, εἰ δὲ βούλει, γίγνεσθαι, ἵνα μὴ στήσωμεν αὐτοὺς τῷ λόγῳ.

ΘΕΟ. Ὄρθῶς λέγεις.

c 11 λέγωμεν B d 1 τοῦτο] τότε T d 2 τούτου] τοῦ T
e 4 οὐδέ] οὔτε Disson e 9 ἦν ταῦτα om. T a 7 αὐτοὺς (sic)
B: αὐτοὺς T: αὐτοὺς Schanz

ΣΩ. Πλήν γέ, ὦ Θεόδωρε, ὅτι “οὔτω” τε εἶπον· καὶ
 10 “οὐχ οὔτω.” δεῖ δὲ οὐδὲ τοῦτο <τὸ> “οὔτω” λέγειν—οὐδὲ
 b γὰρ ἂν ἔτι κωοῖτο <τὸ> “οὔτω”—οὐδ’ αὖ “μὴ οὔτω”—
 οὐδὲ γὰρ τοῦτο κίνησις—ἀλλὰ τιw’ ἄλλην φωνὴν θετέον τοῖς
 τὸν λόγον τοῦτον λέγουσιν, ὡς νῦν γε πρὸς τὴν αὐτῶν ὑπό-
 θεσιν οὐκ ἔχουσι ῥήματα, εἰ μὴ ἄρα τὸ “οὐδ’ οὔτως” μάλιστα
 5 [δ’ οὔτως] ἂν αὐτοῖς ἀρμόττοι, ἄπειρον λεγόμενον.

ΘΕΟ. Οἰκειοτάτη γοῦν διάλεκτος αὕτη αὐτοῖς.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ Θεόδωρε, τοῦ τε σοῦ ἐταίρου ἀπηλ-
 λάγμεθα, καὶ οὔπω συγχωροῦμεν αὐτῷ πάντ’ ἄνδρα πάντων
 c χρημάτων μέτρον εἶναι, ἂν μὴ φρόνιμός τις ἦ· ἐπιστήμην
 τε αἴσθησιν οὐ συγχωρησόμεθα κατὰ γε τὴν τοῦ πάντα
 κωεῖσθαι μέθοδον, [ἦ] εἰ μὴ [τί] πως ἄλλως Θεαίτητος ὄδε
 λέγει.

5 ΘΕΟ. Ἄριστ’ εἴρηκας, ὦ Σώκρατες· τούτων γὰρ περαν-
 θέντων καὶ ἐμὲ ἔδει ἀπηλλάχθαι σοὶ ἀποκρινόμενον κατὰ τὰς
 συνθήκας, ἐπειδὴ τὸ περὶ τοῦ Πρωταγόρου λόγου τέλος σχοίη.

ΘΕΑΙ. Μὴ πρὶν γ’ ἂν, ὦ Θεόδωρε, Σωκράτης τε καὶ σὺ
 d τοὺς φάσκοντας αὐτὸ πᾶν ἐστάναι διέλθητε, ὥσπερ ἔρτι
 προῦθεσθε.

ΘΕΟ. Νέος ὢν, ὦ Θεαίτητε, τοὺς πρεσβυτέρους ἀδικεῖν
 διδάσκεις ὁμολογίας παραβαίνοντας; ἀλλὰ παρασκευάζου
 5 ὅπως τῶν ἐπιλοίπων Σωκράτει δώσεις λόγον.

ΘΕΑΙ. Ἐάνπερ γε βούληται. ἦδιστα μεντᾶν ἤκουσα
 περὶ ὧν λέγω.

ΘΕΟ. “Ἴππέας εἰς πεδίον” προκαλῆ Σωκράτη εἰς λόγους
 προκαλούμενος· ἐρώτα οὖν καὶ ἀκούσῃ.

10 ΣΩ. Ἄλλὰ μοι δοκῶ, ὦ Θεόδωρε, περὶ γε ὧν κελεύει
 e Θεαίτητος οὐ πείσεσθαι αὐτῷ.

ΘΕΟ. Τί δὴ οὖν οὐ πείσεσθαι;

a 10-b 1 τὸ (bis) add. Schleiermacher b 4 οὔτως W: ὅπως B T
 b 5 δ’ οὔτως (e correctione lectionis οὐδ’ ὅπως ortum) om. W b 6 γ’
 οὖν B: οὖν T b 8 οὔτω T W: οὔτω B c 3 ἦ om. W τι del.
 Schanz (glossema fuit ἦ τι) c 6 ἔδει scripsi: δεῖ B T

ΣΩ. Μέλισσον μὲν καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ ἐν ἔστος λέγουσι
 τὸ πᾶν, αἰσχυνόμενος μὴ φορτικῶς σκοπῶμεν, ἦττον αἰσχύ-
 νομαι ἢ ἓνα ὄντα Παρμενίδην. Παρμενίδης δέ μοι φαίνεται, 5
 τὸ τοῦ Ὀμήρου, “ αἰδοῖός τέ μοι ” εἶναι ἅμα “ δεινός τε.”
 συμπροσέμειξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ πρεσβύτη,
 καὶ μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γενναῖον. φοβούμαι 184
 οὖν μὴ οὔτε τὰ λεγόμενα συνιῶμεν, τί τε διανοούμενος εἶπε
 πολὺ πλέον λειπώμεθα, καὶ τὸ μέγιστον, οὗ ἔνεκα ὁ λόγος
 ὤρμηται, ἐπιστήμης περί τι ποτ’ ἐστίν, ἄσκεπτον γένηται
 ὑπὸ τῶν ἐπεισχωμαζόντων λόγων, εἴ τις αὐτοῖς πείσεται· 5
 ἄλλως τε καὶ ὅν νῦν ἐγείρομεν πλήθει ἀμήχανον, εἴτε τις ἐν
 παρέργῳ σκέψεται, ἀνάξϊ ἂν πάθοι, εἴτε ἰκανῶς, μηκυνόμενος
 τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀφανιεῖ. δεῖ δὲ οὐδέτερα, ἀλλὰ Θεαίτητον
 ὧν κνεῖ περὶ ἐπιστήμης πειρᾶσθαι ἡμᾶς τῇ μαιευτικῇ τέχνῃ b
 ἀπολύσαι.

ΘΕΟ. Ἄλλὰ χρῆ, εἰ δοκεῖ, οὕτω ποιεῖν.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν, ὦ Θεαίτητε, τοσούδε περὶ τῶν εἰρη-
 μένων ἐπίσκεψαι. αἰσθησιμὴ γὰρ δὴ ἐπιστήμην ἀπεκρίνω· 5
 ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ οὖν τίς σε ὧδ’ ἐρωτῆ· “ Τῷ τὰ λευκὰ καὶ μέλανα
 ὄρᾳ ἄνθρωπος καὶ τῷ τὰ ὀξεῖα καὶ βαρῆα ἀκούει; ” εἴποις ἂν
 οἶμαι “ Ὅμμασί τε καὶ ὤσιν.” 10

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὐχερὲς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων καὶ c
 μὴ δι’ ἀκριβείας ἐξεταζόμενον τὰ μὲν πολλὰ οὐκ ἀγεννές,
 ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τούτου ἐναντίον ἀνελεύθερον, ἔστι δὲ ὅτε
 ἀναγκαῖον, οἷον καὶ νῦν ἀνάγκη ἐπιλαβέσθαι τῆς ἀποκρίσεως
 ἦν ἀποκρίνη, ἢ οὐκ ὀρθή. σκόπει γάρ· ἀπόκρισις ποτέρα 5
 ὀρθοτέρα, ἢ ὀρώμεν τοῦτο εἶναι ὀφθαλμούς, ἢ δι’ οὗ ὀρώμεν,
 καὶ ἢ ἀκούομεν ὦτα, ἢ δι’ οὗ ἀκούομεν;

ε 4 σκοπῶμεν] σκόπτωμεν Cornarius
 περί W b 9 καὶ τὰ βαρῆα W

b 1 ὧν] ὅν B ἐπιστήμης

ΘΕΑΙ. Δι' ὧν ἕκαστα αἰσθανόμεθα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον ἢ οἷς.

d ΣΩ. Δεινὸν γάρ που, ὦ παῖ, εἰ πολλαί τιwes ἐν ἡμῶν ὡσπερ ἐν δουρεῖοις ἵπποις αἰσθήσεις ἐγκάθηται, ἀλλὰ μὴ εἰς μίαν τιwὰ ἰδέαν, εἴτε ψυχὴν εἴτε ὅτι δεῖ καλεῖν, πάντα ταῦτα συντελεῖν, ἥ διὰ τούτων οἶον ὀργάνων αἰσθανόμεθα
5 ὅσα αἰσθητά.

ΘΕΑΙ. Ἄλλά μοι δοκεῖ οὕτω μᾶλλον ἢ ἐκείως.

ΣΩ. Τοῦδέ τοι ἔνεκα αὐτά σοι διακριβοῦμαι, εἴ τιτι ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν ὀφθαλμῶν ἐφικνούμεθα λευκῶν τε
e καὶ μελάνων, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐτέρων αὐ τωῶν· καὶ ἕξεις ἐρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ σῶμα ἀναφέρειν; ἴσως δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτὰ ἀποκρινόμενον μᾶλλον ἢ ἐμὲ ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμονεῖν. καὶ μοι λέγε· θερμὰ καὶ σκληρὰ
5 καὶ κοῦφα καὶ γλυκέα δι' ὧν αἰσθάνη, ἄρα οὐ τοῦ σώματος ἕκαστα τίθης; ἢ ἄλλου τιwός;

ΘΕΑΙ. Οὐδενὸς ἄλλου.

ΣΩ. Ἡ καὶ ἐβελήσεις ὁμολογεῖν ἃ δι' ἐτέρας δυνάμειw
185 αἰσθάνη, ἀδύνατον εἶναι δι' ἄλλης ταῦτ' αἰσθέσθαι, οἶον ἃ δι' ἀκοῆς, δι' ὄψεω, ἢ ἃ δι' ὄψεω, δι' ἀκοῆς;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐβελήσω;

ΣΩ. Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοῆ, οὐκ ἂν διὰ γε
5 τοῦ ἐτέρου ὀργάνου, οὐδ' αὐ διὰ τοῦ ἐτέρου περὶ ἀμφοτέρων αἰσθάνοι' ἄν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Περὶ δὴ φωνῆς καὶ περὶ χροίας πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο περὶ ἀμφοτέρων ἢ διανοῆ, ὅτι ἀμφοτέρω ἐστόν;

10 ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἐκάτερον ἐκατέρου μὲν ἕτερον, ἑαυτῷ δὲ ταῦτόν;

b ΘΕΑΙ. Τί μήν;

d 3 στι] δ T

τοῦ δὲ Bekker

a 1 ταῦτ'] ταύτης T :

d 4 ὀργάνω pr. B (ut videtur)

d 8 ἐφικνούμεθα] διικνούμεθα T

a 9 ἢ om. W

d 7 τοῦδε]

e 4 ξηρὰ T

ΣΩ. Καὶ ὅτι ἀμφοτέρω δύο, ἐκάτερον δὲ ἓν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἴτε ἀνομοίω εἴτε ὁμοίω ἀλλήλου, δυνατὸς εἶ ἐπισκέψασθαι;

5

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῦν διανοῆς; οὔτε γὰρ δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὄψεως οἶόν τε τὸ κοινὸν λαμβάνειν περὶ αὐτῶν. ἔτι δὲ καὶ τόδε τεκμήριον περὶ οὗ λέγομεν· εἰ γὰρ δυνατὸν εἶη ἀμφοτέρω σκέψασθαι ἄρ' ἐστὸν ἀλμυρῶ ἢ οὐ, οἷσθ' ὅτι ἕξεις εἰπεῖν ᾧ ἐπισκέψη, καὶ τοῦτο οὔτε ὄψις οὔτε ἀκοὴ φαίνεται, ἀλλὰ τι ἄλλο.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει, ἢ γε διὰ τῆς γλώττης δύνამις;

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. ἢ δὲ δὴ διὰ τίνος δύνამις τό τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δηλοῖ σοι, ᾧ τὸ “ἔστιν” ἐπονομάζεις καὶ τὸ “οὐκ ἔστι” καὶ ἃ νυνδὴ ἠρωτῶμεν περὶ αὐτῶν; τούτοις πᾶσι ποῖα ἀποδώσεις ὄργανα δι' ὧν αἰσθάνεται ἡμῶν τὸ αἰσθανόμενον ἕκαστα;

5

ΘΕΑΙ. Οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι, καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, καὶ τὸ ταυτὸν τε καὶ [τὸ] ἕτερον, ἔτι δὲ ἓν τε καὶ τὸν ἄλλον ἀριθμὸν περὶ αὐτῶν. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἄρτιόν τε καὶ περιττὸν ἐρωτᾶς, καὶ τᾶλλα ὅσα τούτοις ἔπεται, διὰ τίνος ποτὲ τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθανόμεθα.

ΣΩ. Ὑπέρει, ᾧ Θεαίτητε, ἀκολουθεῖς, καὶ ἔστιν ἃ ἐρωτῶ αὐτὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ μὰ Δία, ᾧ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἂν ἔχομι εἰπεῖν, πλὴν γ' ὅτι μοι δοκεῖ τὴν ἀρχὴν οὐδ' εἶναι τοιοῦτον οὐδὲν τούτοις ὄργανον ἴδιον ὡσπερ ἐκείνοις, ἀλλ' αὐτὴ δι' αὐτῆς ἢ ψυχῇ τὰ κοινὰ μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν.

ΣΩ. Καλὸς γὰρ εἶ, ᾧ Θεαίτητε, καὶ οὐχ, ὡς ἔλεγε

b 6 Ἴσως πως W b 10 ἀμφοτέρω revera B W: ἀμφοτέρως T
c 6 καὶ ἃ W: ἃ B T ἠρωτῶμεν T W: πρώτῃ μὲν B c 10 τὸ
om. W d 9 ὄργανον ἴδιον] ὄργανίδιον B e 1 ἀπάντων W

Θεόδωρος, αίσχρός· ὁ γὰρ καλῶς λέγων ἰκαλός τε καὶ
 5 ἀγαθός. πρὸς δὲ τῷ καλῷ εὖ ἐποίησάς με μάλα συχνοῦ λόγου
 ἀπαλλάξας, εἰ φαίνεται σοι τὰ μὲν αὐτῇ δι' αὐτῆς ἡ ψυχῇ
 ἐπισκοπεῖν, τὰ δὲ διὰ τῶν τοῦ σώματος δυνάμεων. τοῦτο γὰρ
 ἦν ὃ καὶ αὐτῷ μοι ἐδόκει, ἐβουλόμην δὲ καὶ σοὶ δόξαι.

186 ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ μὴν φαίνεται γε.

ΣΩ. Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν; τοῦτο γὰρ μάλιστα
 ἐπὶ πάντων παρέπεται.

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ὦν αὐτῇ ἡ ψυχῇ καθ' αὐτὴν ἐπορέγεται.

5 ΣΩ. Ἡ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον καὶ τὸ ταῦτόν καὶ
 ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; καλὸν καὶ αἰσχρὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τούτων μοι δοκεῖ ἐν τοῖς μάλιστα πρὸς
 10 ἄλληλα σκοπεῖσθαι τὴν οὐσίαν, ἀναλογιζομένη ἐν ἑαυτῇ τὰ
 b γεγονότα καὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα.

ΣΩ. Ἐχε δὴ· ἄλλο τι τοῦ μὲν σκληροῦ τὴν σκληρότητα
 διὰ τῆς ἐπαφῆς αἰσθήσεται, καὶ τοῦ μαλακοῦ τὴν μαλακότητα
 ὡσαύτως;

5 ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὴν δέ γε οὐσίαν καὶ ὅτι ἐστὸν καὶ τὴν ἐναντιότητα
 πρὸς ἀλλήλω καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἐναντιότητος αὐτῇ ἡ
 ψυχῇ ἐπανιοῦσα καὶ συμβάλλουσα πρὸς ἄλληλα κρίνειν
 πειράται ἡμῖν.

10 ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰ μὲν εὐθὺς γενομένοις πάρεστι φύσει
 c αἰσθάνεσθαι ἀνθρώποις τε καὶ θηρίοις, ὅσα διὰ τοῦ σώματος
 παθήματα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει· τὰ δὲ περὶ τούτων ἀνα-
 λογίσματα πρὸς τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν μόγις καὶ ἐν χρόνῳ
 διὰ πολλῶν πραγμάτων καὶ παιδείας παραγίγνεται οἷς ἂν καὶ
 5 παραγίγνηται;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οἶόν τε οὖν ἀληθείας τυχεῖν, ᾧ μηδὲ οὐσίας;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Οὐδὲ ἀληθείας τις ἀτυχήσει, ποτὲ τούτου ἐπιστήμων ἔσται;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἂν, ᾧ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔστι ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας γὰρ καὶ ἀληθείας ἐνταῦθα μὲν, ὡς ἔοικε, δυνατὸν ἄψασθαι, ἐκεῖ δὲ ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἡ οὖν ταῦτόν ἐκείνόν τε καὶ τοῦτο καλεῖς, τοσαύτας διαφορὰς ἔχοντες;

ΘΕΑΙ. Οὐκ οὖν δὴ δίκαιόν γε.

ΣΩ. Τί οὖν δὴ ἐκείνῳ ἀποδίδως ὄνομα, τῷ ὄραν ἀκούειν ὀσφραίνεσθαι ψύχεσθαι θερμαίνεσθαι;

ΘΕΑΙ. Αἰσθάνεσθαι ἔγωγε· τί γὰρ ἄλλο;

ΣΩ. Σύμπαν ἄρ' αὐτὸ καλεῖς αἰσθησιν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὡς γε, φαμέν, οὐ μέτεστιν ἀληθείας ἄψασθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίας.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρ' ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη ποτέ, ᾧ Θεαίτητε, αἰσθησίς τε καὶ ἐπιστήμη ταυτόν.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται, ᾧ Σώκρατες. καὶ μάλιστα γε νῦν καταφανέστατον γέγονεν ἄλλο ὄν αἰσθήσεως ἐπιστήμη.

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ τι μὲν δὴ τούτου γε ἔνεκα ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὖρωμεν τί ποτ' οὐκ ἔστ' ἐπιστήμη, ἀλλὰ τί ἔστιν. ὅμως δὲ τοσοῦτόν γε προβεβήκαμεν, ὥστε μὴ ζητεῖν αὐτὴν ἐν αἰσθήσει τὸ παράπαν ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι,

c 7 φ] οὐ Heindorf c 9 οὐ δὲ T: οὐδὲ B sed rasura supra u
 d 6-7 φαίνεται ἢ οὐ; ταυτόν, B d 7 τούτο] ταυτὸ T: ταυτόν B
 d 9 δῆ] ἐν δῆ T

5 ὅτι ποτ' ἔχει ἡ ψυχὴ, ὅταν αὐτὴ καθ' αὐτὴν πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ μὴν τοῦτό γε καλεῖται, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐγῶμαι, δοξάζειν.

ΣΩ. Ὅρθως γὰρ οἶει, ὦ φίλε. καὶ ὄρα δὴ νῦν πάλιν ἐξ
b ἀρχῆς, πάντα τὰ πρόσθεν ἐξαλείψας, εἴ τι μᾶλλον καθορᾶς, ἐπειδὴ ἐνταῦθα προελήλυθας. καὶ λέγε αὐθις τί ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη.

ΘΕΑΙ. Δόξαν μὲν πᾶσων εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἀδύνατον,
5 ἐπειδὴ καὶ ψευδῆς ἐστὶ δόξα· κωδυνεύει δὲ ἡ ἀληθῆς δόξα ἐπιστήμη εἶναι, καὶ μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω. ἐὰν γὰρ μὴ φανῆ προῖούσιω ὡσπερ τὸ νῦν, ἄλλο τι πειρασόμεθα λέγειν.

ΣΩ. Οὕτω μέντοι χρή, ὦ Θεαίτητε, λέγειν προθύμως
μᾶλλον, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ὥκνεις ἀποκρίνεσθαι. ἐὰν γὰρ
c οὕτω δρῶμεν, δυοῖν θάτερα, ἢ εὐρήσομεν ἐφ' ὃ ἐρχόμεθα, ἢ ἦττον οἰησόμεθα εἰδέναί ὃ μηδαμῆ ἴσμεν· καίτοι οὐκ ἂν εἴη μεμπτὸς μισθὸς ὁ τοιοῦτος. καὶ δὴ καὶ νῦν τί φῆς; δυοῖν ὄντων ἰδέειν δόξης, τοῦ μὲν ἀληθινοῦ, ψευδοῦς δὲ τοῦ ἐτέρου,
5 τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην ὀρίζῃ;

ΘΕΑΙ. Ἐγωγε· τοῦτο γὰρ αὐ νῦν μοι φαίνεται.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἐτ' ἄξιον περὶ δόξης ἀναλαβεῖν πάλιν—

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

d ΣΩ. Θράπτει μέ πως νῦν τε καὶ ἄλλοτε δὴ πολλάκις, ὥστ' ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ πρὸς ἑμαυτὸν καὶ πρὸς ἄλλον γεγενῆναι, οὐκ ἔχοντα εἰπεῖν τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ πάθος παρ' ἡμῶν καὶ τίνα τρόπον ἐγγιγνόμενον.

5 ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ;

ΣΩ. Τὸ δοξάζειν τιὰ ψευδῆ. σκοπῶ δὴ καὶ νῦν ἐτι διστάζων, πότερον ἐάσωμεν αὐτὸ ἢ ἐπισκεψόμεθα ἄλλον τρόπον ἢ ὀλίγον πρότερον.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν, ὦ Σώκρατες, εἶπερ γε καὶ ὀπητιοῦν φαί-

b 5 ἢ om. W c 4 ἰδέειν BTW: εἰδέειν vulg. c 6 μοι
νῦν W d 7 ἐάσωμεν... ἐπισκεψόμεθα T d 9 ὀπητιοῦν scripsi
(coll. Apol. 35 b): ὀπηγοῦν B: ὀπη γοῦν W: ὀπηρον T

νεται δέῳ; ἄρτι γὰρ οὐ κακῶς γε σὺ καὶ Θεόδωρος ἐλέγετε 10
σχολῆς πέρι, ὡς οὐδὲν ἐν τοῖς τοιοῖσδε κατεπέγει.

ΣΩ. Ὅρθῶς ὑπέμνησας· ἴσως γὰρ οὐκ ἀπὸ καιροῦ πάλιν e
ὡσπερ ἴχνος μετελθεῖν. κρεῖττον γάρ που σμικρὸν εὖ ἢ πολλὸν
μὴ ἱκανῶς περᾶναι.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Πῶς οὖν; τί δὴ καὶ λέγομεν; ψευδῆ φαμεν ἐκάστοτε 5
εἶναι δόξαν, καὶ τῶν ἡμῶν δοξάζειν ψευδῆ, τὸν δ' αὖ ἀληθῆ,
ὡς φύσει οὕτως ἐχόντων;

ΘΕΑΙ. Φαμὲν γὰρ δῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν τόδε γ' ἔσθ' ἡμῶν περὶ πάντα καὶ καθ' 188
ἕκαστον, ἤτοι εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι; μαθάνειν γὰρ καὶ
ἐπιλανθάνεσθαι μεταξὺ τούτων ὡς ὄντα χαίρειν λέγω ἐν τῷ
παρόντι· νῦν γὰρ ἡμῶν πρὸς λόγον ἔστιν οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ μὴν, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γ' οὐδὲν λείπεται 5
περὶ ἕκαστον πλὴν εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἤδη ἀνάγκη τὸν δοξάζοντα δοξάζειν ἢ ὧν τι
οἶδεν ἢ μὴ οἶδεν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Καὶ μὴν εἰδῶτα γε μὴ εἰδέναι τὸ αὐτὸ ἢ μὴ εἰδῶτα 10
εἰδέναι ἀδύνατον. b

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Ἄρ' οὖν ὁ τὰ ψευδῆ δοξάζων, ἂ οἶδε, ταῦτα οἶεται
οὐ ταῦτα εἶναι ἀλλὰ ἕτερα ἅττα ὧν οἶδε, καὶ ἀμφοτέρα εἰδῶς
ἀγνοεῖ αὐτὰ ἀμφοτέρα; 5

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἀδύνατον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἄλλ' ἄρα, ἂ μὴ οἶδεν, ἠγεῖται αὐτὰ εἶναι ἕτερα
ἅττα ὧν μὴ οἶδε, καὶ τοῦτ' ἔστι τῷ μῆτε Θεαίτητον μῆτε
Σωκράτη εἰδῶτι εἰς τὴν διάνοιαν λαβεῖν ὡς ὁ Σωκράτης
Θεαίτητος ἢ [δ] Θεαίτητος Σωκράτης; 10

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἄν; c

e5 τί] ἔτι W a1 τοῦτό γ' ἔστιν W a3 λέγω] λέγομεν W
b4 εἶναι] εἰδέναι W b5 αὐ W: om. BT b9 εἰδῶτα W
b10 δ om. T

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ μὴν, ἀ γέ τις οἶδεν, οἶεται που ἂ μὴ οἶδεν
αὐτὰ εἶναι, οὐδ' αὖ ἂ μὴ οἶδεν, ἂ οἶδεν.

ΘΕΑΙ. Τέρας γὰρ ἔσται.

5 ΣΩ. Πῶς οὖν ἂν ἔτι ψευδῆ δοξάσειεν; ἐκτὸς γὰρ τούτων
ἀδύνατόν που δοξάζειν, ἐπέπερ πάντ' ἢ ἴσμεν ἢ οὐκ ἴσμεν,
ἐν δὲ τούτοις οὐδαμοῦ φαίνεται δυνατὸν ψευδῆ δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ ταύτῃ σκεπτέον ὃ ζητοῦμεν, κατὰ τὸ
d εἶδέναι καὶ μὴ εἶδέναι λόντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι καὶ μὴ;

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Μὴ ἀπλοῦν ἢ ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα περὶ ὄτουσιν δοξάζων
οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ ψευδῆ δοξάσει, κἂν ὄπωσοῦν ἄλλως τὰ τῆς
5 διανοίας ἔχῃ.

ΘΕΑΙ. Εἰκός γ' αὖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Πῶς οὖν; τί ἐροῦμεν, ὦ Θεαίτητε, ἐάν τις ἡμᾶς
ἀνακρίνη· “Δυνατὸν δὲ ὄτρωσιν ὃ λέγεται, καὶ τις ἀνθρώπων
τὸ μὴ ὄν δοξάσει, εἴτε περὶ τῶν ὄντων του εἴτε αὐτὸ καθ'
10 αὐτό;” καὶ ἡμεῖς δὴ, ὡς ἔοικεν, πρὸς ταῦτα φήσομεν· “Ὅταν
e γε μὴ ἀληθῆ οἴηται οἴομενος;” ἢ πῶς ἐροῦμεν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἡ οὖν καὶ ἄλλοθί που τὸ τοιοῦτόν ἐστιν;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

5 ΣΩ. Εἴ τις ὄρᾳ μὲν τι, ὄρᾳ δὲ οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΣΩ. Ἄλλὰ μὴν εἰ ἔν γέ τι ὄρᾳ, τῶν ὄντων τι ὄρᾳ. ἢ σὺ
οἶει ποτὲ τὸ ἐν ἐν τοῖς μὴ οὖσι εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

10 ΣΩ. Ὅ ἄρα ἐν γέ τι ὄρων ὄν τι ὄρᾳ.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

c 3 ἂ οἶδεν om. B c 5 ἂν] ἂν τις B c 6 πάντ' ἢ] πάντη B:
πάντα T: πάντα ἢ W c 9 δ] (ζητοῦμεν] ἐζητοῦμεν B d 1 εἶναι]
εἶδέναι B T d 6 γ'] γὰρ W d 8 δέ] δὴ Heindorf λέγετε
Buttmann d 10 δή] δέ W e 1 ἀληθῆ μὴ T e 5 εἴ τις]
ἢ τις Heindorf e 8 τὸ ἐν] ἐν T: τὸ ὄν W e 10 ὄν] ἐν B

ΣΩ. Καὶ ὁ ἄρα τι ἀκούων ἐν γέ τι ἀκούει καὶ ὄν [ἀκούει]. 189
ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ ἀπτόμενος δὴ του ἐνός γέ του ἄπτεται καὶ ὄντος, εἴπερ ἐνός;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο. 5

ΣΩ. Ὁ δὲ δὴ δοξάζων οὐχ ἐν γέ τι δοξάζει;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὁ δ' ἐν τι δοξάζων οὐκ ὄν τι;

ΘΕΑΙ. Συγχωρῶ.

ΣΩ. Ὁ ἄρα μὴ ὄν δοξάζων οὐδὲν δοξάζει. 10

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ὃ γε μὴδὲν δοξάζων τὸ παράπαν οὐδὲ δοξάζει.

ΘΕΑΙ. Δῆλον, ὡς ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα οἶόν τε τὸ μὴ ὄν δοξάζειν, οὔτε περὶ τῶν β ὄντων οὔτε αὐτὸ καθ' αὐτό.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἄλλο τι ἄρ' ἐστὶ τὸ ψευδῆ δοξάζειν τοῦ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν. 5

ΘΕΑΙ. Ἄλλο ἔοικεν.

ΣΩ. Οὗτ' ἄρ' οὕτως οὔτε ὡς ὀλίγον πρότερον ἐσκοποῦμεν, ψευδῆς ἐστὶ δόξα ἐν ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δὴ.

ΣΩ. Ἄλλ' ἄρα ὧδε γιγνόμενον τοῦτο προσαγορεύομεν; 10

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὔσαν ψευδῆ φαμεν εἶναι δόξαν, ὅταν τίς <τι> τῶν ὄντων ἄλλο αὖ τῶν ὄντων ἀνταλλαζόμενος c τῆ διανοία φῆ εἶναι. οὕτω γὰρ ὄν μὲν αἰεὶ δοξάζει, ἕτερον δὲ ἀνθ' ἑτέρου, καὶ ἁμαρτάνων οὐ ἐσκόπει δικαίως ἂν καλοῖτο ψευδῆ δοξάζων.

a 1 ὄν] ὄν τι W ἀκούει seclusi a 3 δ] δ τι W του] που B
a 4 ὄντος] ὄντος ἄπτεται vulg. a 6 γέ W: om. B T b 7 οὗτ'
ἄρ' Heusde: οὐ γὰρ B T b 9 ὄν] οὐ B b 10 post ὧδε add.
αὐτὸ W c 1 τι om. B T

5 ΘΕΑΙ. Ὅρθότατά μοι νῦν δοκεῖς εἰρηκέναι. ὅταν γάρ τις ἀντὶ καλοῦ αἰσχροὺν ἢ ἀντὶ αἰσχροῦ καλὸν δοξάζῃ, τότε ὡς ἀληθῶς δοξάζει ψευδῆ.

ΣΩ. Δῆλος εἶ, ὦ Θεαίτητε, καταφρονῶν μου καὶ οὐ δεδιώς.

10 ΘΕΑΙ. Τί μάλιστα;

ΣΩ. Οὐκ ἂν οἶμαι σοὶ δοκῶ τοῦ ἀληθῶς ψευδοῦς ἀντι-
 d λαβέσθαι, ἐρόμενος εἰ οἶόν τε ταχὺν βραδέως ἢ κοῦφον βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἐναντίου γίγνεσθαι ἑαυτῷ ἐναντίως. τοῦτο μὲν οὖν, ἵνα μὴ μάτην θαρρήσης, ἀφήμι. ἀρέσκει δέ, ὡς
 5 φῆς, τὸ τὰ ψευδῆ δοξάζειν ἀλλοδοξεῖν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα κατὰ τὴν σὴν δόξαν ἕτερόν τι ὡς ἕτερον καὶ μὴ ὡς ἐκείνο τῇ διανοίᾳ τίθεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἔστι μέντοι.

e ΣΩ. Ὅταν οὖν τοῦθ' ἢ διάνοιά του δρᾶ, οὐ καὶ ἀνάγκη αὐτὴν ἦτοι ἀμφοτέρα ἢ τὸ ἕτερον διανοεῖσθαι;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη μὲν οὖν ἦτοι ἅμα γε ἢ ἐν μέρει.

ΣΩ. Κάλλιστα. τὸ δὲ διανοεῖσθαι ἄρ' ὅπερ ἐγὼ καλεῖς;

5 ΘΕΑΙ. Τί καλῶν;

ΣΩ. Λόγον ὃν αὐτὴ πρὸς αὐτὴν ἢ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ ὧν ἂν σκοπῇ. ὡς γε μὴ εἰδώς σοι ἀποφαίνομαι. τοῦτο γάρ μοι ἰνδάλλεται διανοουμένη οὐκ ἄλλο τι ἢ διαλέγεσθαι, αὐτὴ
 190 ἑαυτὴν ἐρωτῶσα καὶ ἀποκρινομένη, καὶ φάσκουσα καὶ οὐ φάσκουσα. ὅταν δὲ ὀρίσασα, εἴτε βραδύτερον εἴτε καὶ ὀξύτερον ἐπάξασα, τὸ αὐτὸ ἦδη φῆ καὶ μὴ διστάξῃ, δόξαν ταύτην τίθεμεν αὐτῆς. ὥστ' ἔγωγε τὸ δοξάζειν λέγειν καλῶ
 5 καὶ τὴν δόξαν λόγον εἰρημένον, οὐ μέντοι πρὸς ἄλλον οὐδὲ φωνῆ, ἀλλὰ σιγῇ πρὸς αὐτόν· σὺ δὲ τί;

ΘΕΑΙ. Κἀγώ.

ΣΩ. Ὅταν ἄρα τις τὸ ἕτερον ἕτερον δοξάζῃ, καὶ φησίν, ὡς ἔοικε, τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι πρὸς ἑαυτὸν.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

b

ΣΩ. Ἐναντιοφάνησεν δὲ εἰ πώποτ' εἶπες πρὸς σεαυτὸν ὅτι παντὸς μᾶλλον τό τοι καλὸν αἰσχροὺν ἐστὶν ἢ τὸ ἄδικον δίκαιον. ἢ καί, τὸ πάντων κεφάλαιον, σκόπει εἴ ποτ' ἐπε- χείρησας σεαυτὸν πείθειν ὡς παντὸς μᾶλλον τὸ ἕτερον ἕτερόν 5 ἐστὶν, ἢ πᾶν τοῦναντίον οὐδ' ἐν ὕπνῳ πώποτε ἐτόλμησας εἰπεῖν πρὸς σεαυτὸν ὡς παντάπασιν ἄρα τὰ περιττὰ ἄρτια ἐστὶν ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλον δέ τινα οἶει ὑγιαίνοντα ἢ μαινόμενον τολμήσαι 6 σπουδῆ πρὸς ἑαυτὸν εἰπεῖν ἀναπείθοντα αὐτὸν ὡς ἀνάγκη τὸν βούν ἵππον εἶναι ἢ τὰ δύο ἓν;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ τὸ λέγειν πρὸς ἑαυτὸν δοξάζειν ἐστίν, 5 οὐδεὶς ἀμφοτέρᾳ γε λέγων καὶ δοξάζων [καὶ] ἐφαπτόμενος ἀμφοῖν τῇ ψυχῇ εἴποι ἂν καὶ δοξάσειεν ὡς τὸ ἕτερον ἕτερόν ἐστὶν. ἐατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥῆμα [περὶ τοῦ ἐτέρου]: λέγω γὰρ αὐτὸ τῆδε, μηδένα δοξάζειν ὡς τὸ αἰσχρὸν καλὸν ἢ ἄλλο d 10 ti τῶν τοιούτων.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, ἐὼ τε καὶ μοι δοκεῖ ὡς λέγεις.

ΣΩ. Ἄμφω μὲν ἄρα δοξάζοντα ἀδύνατον τό γε ἕτερον 5 ἕτερον δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἄλλὰ μὴν τὸ ἕτερόν γε μόνον δοξάζων, τὸ δὲ ἕτερον 10 μηδαμῆ, οὐδέποτε δοξάσει τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις· ἀναγκάζοιτο γὰρ ἂν ἐφάπτεσθαι καὶ οὐ μὴ δοξάζει.

10

b 2 ἑαυτὸν W et mox b 4 εἶποτ' T: εἶτ' B c 6 καὶ post
δοξάζων om. T c 8 δὲ καὶ} δ' ἔσται Campbell post ῥῆμα
add. B ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα ἕτερον τῷ ἐτέρῳ κατὰ ῥῆμα ταυτὸν
ἐστὶν: haec tuentur Badham Schanz al. omisso ῥῆμα priore et mox
περὶ τοῦ ἐτέρου: ἐν τῷ μέρει Archer Hind d 4 τό γε Heindorf:
τότε B: τό * * T

ΣΩ. Οὐτ' ἄρ' ἀμφοτέρα οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζονται ἐγχωρεῖ
 e ἀλλοδοξεῖν. ὥστ' εἴ τις ὀριεῖται δόξαν εἶναι ψευδῆ τὸ
 ἕτεροδοξεῖν, οὐδὲν ἂν λέγοι· οὔτε γὰρ ταύτη οὔτε κατὰ τὰ
 πρότερα φαίνεται ψευδῆς ἐν ἡμῖν οὔσα δόξα.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

5 ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Θεαίτητε, εἰ τοῦτο μὴ φανήσεται
 ὄν, πολλὰ ἀναγκασθησόμεθα ὁμολογεῖν καὶ ἄτοπα.

ΘΕΑΙ. Τὰ ποῖα δῆ;

ΣΩ. Οὐκ ἔρῳ σοι πρὶν ἂν πανταχῇ πειραθῶ σκοπῶν.
 αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀποροῦμεν, ἀναγκαζο-
 191 μένων ὁμολογεῖν οἷα λέγω. ἀλλ' ἐὰν εὖρωμεν καὶ ἐλεύθεροι
 γενώμεθα, τότε ἤδη περὶ τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὡς πασχόντων
 αὐτὰ ἐκτὸς τοῦ γελοίου ἐστῶτες· ἐὰν δὲ πάντη ἀπορήσωμεν,
 ταπεινωθέντες οἶμαι τῷ λόγῳ παρέξομεν ὡς ναυτιῶντες
 5 πατεῖν τε καὶ χρῆσθαι ὅτι ἂν βούληται. ἦ οὖν ἔτι πόρον
 τιὰ ἐύρισκω τοῦ ζητήματος ἡμῶν, ἄκουε.

ΘΕΑΙ. Λέγε μόνον.

ΣΩ. Οὐ φήσω ἡμᾶς ὀρθῶς ὁμολογήσαι, ἡνίκα ὠμολογή-
 σαμεν ἃ τις οἶδεν, ἀδύνατον δοξάσαι ἃ μὴ οἶδεν εἶναι αὐτὰ
 b καὶ ψευσθῆναι· ἀλλὰ πη δυνατόν.

ΘΕΑΙ. Ἄρα λέγεις ὃ καὶ ἐγὼ τότε ὑπώπτευσα, ἡνίκ'
 αὐτὸ ἔφαμεν τοιοῦτον εἶναι, ὅτι ἐνίστ' ἐγὼ γιγνώσκων
 Σωκράτη, πόρρωθεν δὲ ὄρων ἄλλον ὄν οὐ γιγνώσκω, φῆθην
 5 εἶναι Σωκράτη ὄν οἶδα; γίγνεται γὰρ δὴ ἐν τῷ τοιούτῳ
 οἶον λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀπέστημεν αὐτοῦ, ὅτι ἃ ἴσμεν ἐποίει ἡμᾶς
 εἰδότας μὴ εἰδέναι;

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

10 ΣΩ. Μὴ γὰρ οὕτω τιθῶμεν, ἀλλ' ὧδε· ἴσως πη ἡμῶν
 c συγχωρήσεται, ἴσως δὲ ἀντιτενεῖ. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοιούτῳ
 ἐχόμεθα, ἐν ᾧ ἀνάγκη πάντα μεταστρέφοντα λόγον βασανί-

d 11 τὸ] τῷ W a 3 αὐτὰ] αὐτῶν W : αὐτοὶ Ast : αὐτό. αὐτοὶ Heindorf
 b 10 καὶ ante ἴσως add. T c 1 ἐν τῷ τοιούτῳ T c 2 ἐν
 φ] νφ B μεστὰ τρέφοντα T

ζειν. σκόπει οὖν εἰ τὶ λέγω. ἄρα ἔστιν μὴ εἰδότα τι πρότερον ὕστερον μαθεῖν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι μέντοι.

5

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αὐθις ἕτερον καὶ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὖ;

ΣΩ. Θὲς δὴ μοι λόγου ἔνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνδὸν κήρων ἐκμαγεῖον, τῷ μὲν μείζον, τῷ δ' ἔλαττον, καὶ τῷ μὲν καθαρωτέρου κηροῦ, τῷ δὲ κοπρωδεστέρου, καὶ σκλη- 10
ροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου, ἔστι δ' οἷς μετρίως ἔχοντος. d

ΘΕΑΙ. Τίθημι.

ΣΩ. Δῶρον τοῖνυν αὐτὸ φῶμεν εἶναι τῆς τῶν Μουσῶν μητρὸς Μνημοσύνης, καὶ εἰς τοῦτο ὅτι ἂν βουλευθῶμεν μνη-
μονεῦσαι ὧν ἂν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν, 5
ὑπέχοντας αὐτὸ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοαίαις, ἀποτυποῦσθαι, ὡσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημαινομένους· καὶ ὁ μὲν ἂν ἐκμαγῆ, μνημονεύειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἕως ἂν ἐνῆ τὸ εἶδωλον αὐτοῦ· ὁ δ' ἂν ἐξαλειφθῆ ἢ μὴ οἷόν τε γένηται ἐκμαγῆναι, ἐπιλελήσθαι τε καὶ μὴ ἐπίστασθαι. e

ΘΕΑΙ. Ἔστω οὕτως.

ΣΩ. Ὁ τοῖνυν ἐπιστάμενος μὲν αὐτά, σκοπῶν δέ τι ὧν ὀρᾶ ἢ ἀκούει, ἄθρει εἰ ἄρα τοιῶδε τρόπῳ ψευδῆ ἂν δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ποίῳ δὴ τι; 5

ΣΩ. Ἄ οἶδεν, οἰηθεὶς εἶναι τοτὲ μὲν ἢ οἶδε, τοτὲ δὲ ἢ μὴ. ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν οὐ καλῶς ὠμολογήσαμεν ὁμολογοῦντες ἀδύνατα.

ΘΕΑΙ. Νῦν δὲ πῶς λέγεις;

ΣΩ. Δεῖ ὧδε λέγεσθαι περὶ αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς διοριζο- 192
μένους ὅτι ὁ μὲν τις οἶδεν, σχῶν αὐτοῦ μνημείον ἐν τῇ ψυχῇ, αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μὴ, οἰηθῆναι ἕτερόν τι ὧν οἶδεν, ἔχοντα καὶ ἐκείνου τύπον, αἰσθανόμενον δὲ μὴ, ἀδύνατοι.

c 10 καὶ σκληροτέρου om. W d 5 ἂν om. Γ εἰδῶμεν B ἀκούω-
μεν B Γ d 6 ὑπέχοντε W : ὑπέχοντες vulg. d 9 δ δ' ἂν W b :
ὄταν B : ὄταν δὲ Γ a 2 σχῶν B Γ : ἔχων W a 3 ante οἰηθῆναι
add. τοῦτο B τι] τι εἶναι W a 4 αἰσθανόμενος W

5 καὶ ὃ γε οἶδεν αὐ, οἰηθῆναι εἶναι ὃ μὴ οἶδε μῆδ' ἔχει αὐτοῦ σφραγίδα· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ μὴ οἶδεν αὐ· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ οἶδε· καὶ ὃ αἰσθάνεται γε, ἕτερόν τι ὧν αἰσθάνεται οἰηθῆναι εἶναι· καὶ ὃ αἰσθάνεται, ὧν τι μὴ αἰσθάνεται· καὶ
b ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν μὴ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν αἰσθάνεται. καὶ ἔτι γε αὐ καὶ ὃ οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθησιν, οἰηθῆναι αὐ ἕτερόν τι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει αὐ καὶ ἐκείνου τὸ σημεῖον
5 κατὰ τὴν αἴσθησιν, ἀδυνατώτερον ἔτι ἐκείνων, εἰ οἶόν τε. καὶ ὃ οἶδε καὶ [ὃ] αἰσθάνεται ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς, ὃ οἶδεν οἰηθῆναι ἀδύνατον· καὶ ὃ οἶδε καὶ αἰσθάνεται ἔχων
c κατὰ ταῦτά, ὃ αἰσθάνεται· καὶ ὃ αὐ μὴ οἶδε μῆδ' αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε μῆδ' αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ οἶδε μῆδ' αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε· καὶ ὃ μὴ οἶδε μῆδ' αἰσθάνεται, ὃ μὴ αἰσθάνεται· πάντα ταῦτα ὑπερβάλλει ἀδυναμία τοῦ ἐν
5 αὐτοῖς ψευδῆ τινα δοξάσαι. λείπεται δὴ ἐν τοῖς τοιοῖσδε, εἴπερ που ἄλλοθι, τὸ τοιοῦτον γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἐν τίσιν δὴ; ἂν ἄρα ἐξ αὐτῶν τι μᾶλλον μάθω· νῦν μὲν γὰρ οὐχ ἔπομαι.

ΣΩ. Ἐν οἷς οἶδεν, οἰηθῆναι αὐτὰ ἕτερ' ἅπτα εἶναι ὧν
10 οἶδε καὶ αἰσθάνεται· ἢ ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθάνεται δέ· ἢ ὧν
d οἶδε καὶ αἰσθάνεται, ὧν οἶδεν αὐ καὶ αἰσθάνεται.

ΘΕΑΙ. Νῦν πολὺ πλείον ἀπελείφθην ἢ τότε.

ΣΩ. Ὡς δὴ ἀνάπαλιν ἄκουε. ἐγὼ εἰδὼς Θεόδωρον καὶ ἐν ἐμαυτῷ μεμνημένος οἷός ἐστι, καὶ Θεαίτητον κατὰ ταῦτά,
5 ἄλλο τι ἐνίοτε μὲν ὀρῶ αὐτούς, ἐνίοτε δὲ οὐ, καὶ ἄπτομαί ποτ' αὐτῶν, τοτὲ δ' οὐ, καὶ ἀκούω ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι, τοτὲ δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ ὑμῶν, μέμνημαι δὲ ὑμᾶς οὐδὲν ἦττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτὸς ἐν ἐμαυτῷ;

b 1 ὧν αἰσθάνεται B καὶ . . . **b** 2 ὧν αἰσθάνεται om. B **b** 2 καὶ
d W: ὧν B T **b** 3 ante ἔχει add. ὦ B: ὧν T (sed utrumque punctis notatum) **a** 7] αὐτὸ W **b** 6 **d** secl. Bonitz τὸ μνημεῖον . . . **b** 7 ἔχων om. B T: add. B² T in marg. **c** 3 **d** μὴ οἶδε· καὶ . . . μὴ αἰσθάνεται om. B **c** 10 ὧν] & Ast **d** 5 ποτ' secl. Schanz **d** 8 ἐν W: om. pr. B T

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

e

ΣΩ. Τοῦτο τοῖνυν πρῶτον μάθε ὦν βούλομαι δηλώσαι, ὅτι ἔστι μὲν ἃ οἶδε μὴ αἰσθάνεσθαι, ἔστιν δὲ αἰσθάνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἃ μὴ οἶδε, πολλάκις μὲν ἔστι μηδὲ 5 αἰσθάνεσθαι, πολλάκις δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον;

ΘΕΑΙ. Ἔστι καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Ἴδὲ δὴ ἕαν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ. Σωκράτης εἰ γινώσκει Θεόδωρον καὶ Θεαίτητον, ὄρᾳ δὲ μηδέτερον, 193 μηδὲ ἄλλη αἴσθησις αὐτῷ πάρεστι περὶ αὐτῶν, οὐκ ἂν ποτε ἐν ἑαυτῷ δοξάσειεν ὡς ὁ Θεαίτητός ἐστι Θεόδωρος. λέγω τὶ ἢ οὐδέν;

ΘΕΑΙ. Ναί, ἀληθῆ γε.

5

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοῖνυν ἐκείνων πρῶτον ἦν ὦν ἔλεγον.

ΘΕΑΙ. Ἦν γάρ.

ΣΩ. Δεύτερον τοῖνυν, ὅτι τὸν μὲν γινώσκων ὑμῶν, τὸν δὲ μὴ γινώσκων, αἰσθανόμενος δὲ μηδέτερον, οὐκ ἂν ποτε αὐ οἰηθείην ὅν οἶδα εἶναι ὅν μὴ οἶδα. 10

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΣΩ. Τρίτον δέ, μηδέτερον γινώσκων μηδὲ αἰσθανό- b μενος οὐκ ἂν οἰηθείην ὅν μὴ οἶδα ἕτερόν τι' εἶναι ὦν μὴ οἶδα. καὶ τᾶλλα τὰ πρότερα πάνθ' ἐξῆς νόμιξε πάλιν ἀκηκοέναι, ἐν οἷς οὐδέποτε ἔγω περὶ σοῦ καὶ Θεοδώρου τὰ ψευδῆ δοξάσω, οὔτε γινώσκων οὔτε ἀγνοῶν ἀμφω, οὔτε 5 τὸν μὲν, τὸν δ' οὐ γινώσκων· καὶ περὶ αἰσθήσεων κατὰ ταυτά, εἰ ἄρα ἔπη.

ΘΕΑΙ. Ἔπομαι.

ΣΩ. Λείπεται τοῖνυν τὰ ψευδῆ δοξάσαι ἐν τῷδε, ὅταν γινώσκων σὲ καὶ Θεόδωρον, καὶ ἔχων ἐν ἐκείνῳ τῷ κηρίῳ 10 ὡσπερ δακτυλίων σφῶν ἀμφοῖν τὰ σημεῖα, διὰ μακροῦ καὶ c

e3 ὅτι W: ὡς pr. BT ἔστιν δὲ . . . e5 μηδὲ αἰσθάνεσθαι om. B
a1 εἰ γινώσκει W: ἐπιγινώσκει BT: ἐπεὶ γινώσκει Ast b6 καὶ
om. W b9 τὰ] τὸ Wagner b10 κηρίῳ W c1 ἀμφοῖν]
αὐτοῖν B

μη ἰκανῶς ὀρῶν ἄμφω προθυμηθῶ, τὸ οἰκεῖον ἑκατέρου ση-
 μείου ἀποδοὺς τῇ οἰκείᾳ ὄψει, ἐμβιβάσας προσαρμόσαι εἰς τὸ
 ἑαυτῆς ἴχνος, ἵνα γένηται ἀναγνώρισις, εἴτα τούτων ἀπο-
 5 τυχῶν καὶ ὥσπερ οἱ ἔμπαλι ὑποδοῦμενοι παραλλάξας
 προσβάλω τὴν ἑκατέρου ὄψιν πρὸς τὸ ἀλλότριον σημεῖον,
 ἢ καὶ οἷα τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις τῆς ὄψεως πάθη, δεξιὰ εἰς
 d ἀριστερὰ μεταρρεούσης, ταύτων παθῶν διαμάρτω τότε δι
 συμβαίνει ἢ ἑτεροδοξία καὶ τὸ ψευδῆ δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικε γάρ, ὦ Σώκρατες. θαυμασίως ὡς λέγεις
 τὸ τῆς δόξης πάθος.

5 ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφοτέρους γινώσκων τὸν
 μὲν πρὸς τῷ γινώσκει αἰσθάνωμαι, τὸν δὲ μή, τὴν δὲ
 γνώσιν τοῦ ἑτέρου μὴ κατὰ τὴν αἴσθησιν ἔχω, ὃ ἐν τοῖς
 πρόσθεν οὕτως ἔλεγον καὶ μου τότε οὐκ ἐμάνθανες.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

10 ΣΩ. Τοῦτο μὴν ἔλεγον, ὅτι γινώσκων τὸν ἕτερον καὶ
 e αἰσθανόμενος, καὶ τὴν γνώσιν κατὰ τὴν αἴσθησιν αὐτοῦ ἔχων,
 οὐδέποτε οἰήσεται εἶναι αὐτὸν ἕτερόν τινα ὃν γινώσκει τε
 καὶ αἰσθάνεται καὶ τὴν γνώσιν αὐτὸ καὶ ἐκείνου ἔχει κατὰ τὴν
 αἴσθησιν. ἦν γὰρ τοῦτο;

5 ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Παρελείπετο δέ γέ που τὸ νῦν λεγόμενον, ἐν ᾧ δὴ
 φαμεν τὴν ψευδῆ δόξαν γίνεσθαι τὸ ἄμφω γινώσκοντα
 194 καὶ ἄμφω ὀρῶντα ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν ἔχοντα ἀμφοῖν τῶ
 σημείῳ μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ αἴσθησιν ἑκάτερον ἔχειν, ἀλλ'
 οἷον τοξότην φαῦλον ἰέντα παραλλάξαι τοῦ σκοποῦ καὶ
 ἀμαρτεῖν, ὃ δὴ καὶ ψεῦδος ἄρα ὠνόμασαι.

5 ΘΕΑΙ. Εἰκότως γε.

ΣΩ. Καὶ ὅταν τοίνυν τῷ μὲν παρῆ αἴσθησις τῶν σημείων,

c 5 παραλλάξ W c 7 δεξιὰς εἰς ἀριστερὰν Ast d 1 μεταφε-
 ρούσης Buttman d 6 τῷ] τὸ B αἰσθάνομαι B d 8 μου]
 μοι W d 10 (δ) γινώσκων Heindorf τὸν] τὸ W e 2 ὃν]
 ὢν T a 1 τῶ σημείῳ al. Heusde: τῷ σημείῳ T: τὸ σημεῖον B
 a 2 ἔχη B

τῷ δὲ μή, τὸ δὲ τῆς ἀπουσίας αἰσθήσεως τῇ παρουσίᾳ προσ-
 αρμόσει, πάντῃ ταύτῃ ψεύδεται ἢ διάνοια. καὶ ἐνὶ λόγῳ,
 περὶ ὧν μὲν μὴ οἷδέ τις μηδ' ἐπήσθητο πρόποτε, οὐκ ἔστιν,
 ὡς ἔοικεν, οὔτε ψεῦδεσθαι οὔτε ψευδῆς δόξα, εἴ τι νῦν ἡμεῖς **b**
 ὑγιᾶς λέγομεν· περὶ δὲ ὧν ἴσμεν τε καὶ αἰσθανόμεθα, ἐν αὐτοῖς
 τούτοις στρέφεται καὶ ἐλίττεται ἢ δόξα ψευδῆς καὶ ἀληθῆς
 γιγνομένη, κατανατικρὺ μὲν καὶ κατὰ τὸ εὐθὺ τὰ οἰκεία συν-
 άγουσα ἀποτυπώματα καὶ τύπους ἀληθῆς, εἰς πλάγια δὲ καὶ **5**
 σκολιὰ ψευδῆς.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν καλῶς, ὦ Σώκρατες, λέγεται;

ΣΩ. Ἔτι τοῖνυν καὶ τάδε ἀκούσας μᾶλλον αὐτὸ ἐρεῖς. τὸ **c**
 μὲν γὰρ τἀληθὲς δοξάζειω καλόν, τὸ δὲ ψεῦδεσθαι αἰσχρόν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Ταῦτα τοῖνυν φασὶν ἐνθένδε γίγνεσθαι. ὅταν μὲν
 ὁ κηρός του ἐν τῇ ψυχῇ βαθύς τε καὶ πολὺς καὶ λείος καὶ **5**
 μετρίως ὠργασμένος ἦ, τὰ ἴοντα διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἐση-
 μαινόμενα εἰς τοῦτο τὸ τῆς ψυχῆς “ κέαρ,” ὃ ἔφη Ὀμηρος
 αἰνιτιτόμενος τὴν τοῦ κηροῦ ὁμοιότητα, τότε μὲν καὶ τούτοις
 καθαρὰ τὰ σημεῖα ἐγγιγνόμενα καὶ ἰκανῶς τοῦ βάθους ἔχοντα **d**
 πολυχρόνιά τε γίγνεται καὶ εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι πρῶτον μὲν
 εὐμαθεῖς, ἔπειτα μνήμονες, εἴτα οὐ παραλλάττουσι τῶν αἰσθή-
 σεων τὰ σημεῖα ἀλλὰ δοξάζουσιν ἀληθῆ. σαφῆ γὰρ καὶ ἐν
 εὐρυχωρίᾳ ὄντα ταχὺ διανέμουσιν ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἕκαστα **5**
 ἐκμαγεῖα, ἃ δὴ ὄντα καλεῖται, καὶ σοφοὶ δὴ οὔτοι καλοῦνται.
 ἢ οὐ δοκεῖ σοι;

ΘΕΑΙ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

ΣΩ. Ὅταν τοῖνυν λάσιόν του τὸ κέαρ ἦ, ὃ δὴ ἐπήνεσεν **e**
 ὁ πάσσοφος ποιητής, ἢ ὅταν κοπρῶδες καὶ μὴ καθαρὸν τοῦ
 κηροῦ, ἢ ὑγρὸν σφόδρα ἢ σκληρόν, ὧν μὲν ὑγρὸν εὐμαθεῖς
 μὲν, ἐπιλήσμονες δὲ γίγνονται, ὧν δὲ σκληρόν, τἀναντία.

a 9 μηδὲ ἐπειθετο ἐπήσθητο pr. B ut videtur (corr. b): μηδὲ ἤσθητο T
 b 5 τυπούσα TW c 6 ὠργασμένος Suidas, Timaeus: εἰργασμένος BT
 c 7 κῆρ Ast d 5 διανέμουσιν] διαβαίνουσιν ex emend. B e 1 του
 τὸ] τοῦτο τὸ B e 2 πάσσοφος schol.: πάντα σοφὸς BT

5 οἱ δὲ δὴ λάσιον καὶ τραχὺ λιθῶδές τι ἢ γῆς ἢ κόπρου συμ-
 μιγείσης ἔμπλεων ἔχοντες ἀσαφῆ τὰ ἐκμαγεία ἴσχουσιν.
 ἀσαφῆ δὲ καὶ οἱ τὰ σκληρά· βάθος γὰρ οὐκ ἔνι. ἀσαφῆ
 195 δὲ καὶ οἱ τὰ ὑγρά· ὑπὸ γὰρ τοῦ συγγεῖσθαι ταχὺ γίγνεται
 ἀμυδρά. εἰάν δὲ πρὸς πᾶσι τούτοις ἐπ' ἀλλήλων συμπεπτω-
 κότα ἢ ὑπὸ στενοχωρίας, εἰάν του σμικρὸν ἢ τὸ ψυχάριον,
 ἔτι ἀσαφέστερα ἐκείνων. πάντες οὖν οὗτοι γίνονται οἱοί
 5 δοξάζειν ψευδῆ. ὅταν γάρ τι ὀρώσῃν ἢ ἀκούωσιν ἢ ἐπινοώ-
 σιν, ἕκαστα ἀπονέμειν ταχὺ ἐκάστοις οὐ δυνάμενοι βραδεῖς
 τέ εἰσι καὶ ἀλλοτριονομοῦντες παρορωσί τε καὶ παρακούουσι
 καὶ παρανοοῦσι πλείστα, καὶ καλοῦνται αὐ οὗτοι ἐψευσμένοι
 τε δὴ τῶν ὄντων καὶ ἀμαθεῖς.

b ΘΕΑΙ. Ὅρθότατα ἀνθρώπων λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Φῶμεν ἄρα ἐν ἡμῖν ψευδεῖς δόξας εἶναι;

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Καὶ ἀληθεῖς δὴ;

5 ΘΕΑΙ. Καὶ ἀληθεῖς.

ΣΩ. Ἡδὴ οὖν οἰόμεθα ἱκανῶς ὡμολογήσθαι ὅτι παντὸς
 μᾶλλον ἔστων ἀμφοτέρω τούτῳ τῷ δόξαι;

ΘΕΑΙ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

ΣΩ. Δεινόν τε, ὦ Θεαίτητε, ὡς ἀληθῶς κωδυνεύει καὶ
 10 ἀηδὲς εἶναι ἀνὴρ ἀδολέσχης.

ΘΕΑΙ. Τί δέ; πρὸς τί τοῦτ' εἶπες;

c ΣΩ. Τὴν ἑμαυτοῦ δυσμαθίαν δυσχεράνας καὶ ὡς ἀληθῶς
 ἀδολεσχίαν. τί γὰρ ἂν τις ἄλλο θεῖτο ὄνομα, ὅταν ἄνω
 κάτω τοὺς λόγους ἔλκη τις ὑπὸ νωθείας οὐ δυνάμενος
 πεισθῆναι, καὶ ἢ δυσαπάλλακτος ἀφ' ἐκάστου λόγου;

5 ΘΕΑΙ. Σὺ δὲ δὴ τί δυσχεραίνεις;

ΣΩ. Οὐ δυσχεραίνω μόνον ἀλλὰ καὶ δέδοικα ὅτι ἀποκρι-
 νοῦμαι ἂν τις ἔρηται με· “ὦ Σώκρατες, ἠῦρηκας δὴ ψευδῆ
 δόξαν, ὅτι οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσίν ἐστι πρὸς ἀλλήλας οὔτ'

a 2 ἀλλήλοισ W a 6 ἕκαστα] ἕκαστοι B T a 7 τε om. W
 b 9 τε] γε T c 8 ὅτι T W: om. B

ἐν ταῖς διανοαῖσι ἀλλ' ἐν τῇ συνάψει αἰσθήσεως πρὸς δ
διάνοιαν;" φήσω δὲ ἐγὼ οἶμαι καλλωπιζόμενος ὡς τι
ἡύρηκτότων ἡμῶν καλόν.

ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, οὐκ αἰσχροὺς εἶναι τὸ
νῦν ἀποδεδειγμένον. 5

ΣΩ. "Οὐκοῦν," φησί, "λέγεις ὅτι αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον
ὄν διανοοῦμεθα μόνον, ὀρώμεν δ' οὐ, ἵππον οὐκ ἂν ποτε
οἰηθῆμεν εἶναι, ὄν αὐτὸν οὔτε ὀρώμεν οὔτε ἀπτόμεθα, διανοοῦ-
μεθα δὲ μόνον καὶ ἄλλ' οὐδὲν αἰσθανόμεθα περὶ αὐτοῦ;"
ταῦτα οἶμαι φήσω λέγειν. 10

ΘΕΑΙ. Καὶ ὀρθῶς γε.

ΣΩ. "Τί οὖν," φησί, "τὰ ἔνδεκα ἂ μὴδὲν ἄλλο ἢ δια- e
νοεῖται τις, ἄλλο τι ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὐκ ἂν ποτε οἰηθῆ
δώδεκα εἶναι ἂ μόνον αὐτὸν διανοεῖται;" ἴθι οὖν δῆ, σὺ
ἀποκρίνου.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἀποκρινοῦμαι ὅτι ὀρών μὲν ἂν τις ἢ ἐφαπτό- 5
μενος οἰηθῆ τὰ ἔνδεκα δώδεκα εἶναι, ἂ μέντοι ἐν τῇ διανοαῖ
ἔχει, οὐκ ἂν ποτε περὶ αὐτῶν ταῦτα δοξάσειεν οὕτως.

ΣΩ. Τί οὖν; οἶει τινὰ πρόποτε αὐτὸν ἐν αὐτῷ πέντε καὶ
ἑπτὰ, λέγω δὲ μὴ ἀνθρώπους ἑπτὰ καὶ πέντε προθέμενον 196
σκοπεῖν μὴδ' ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτὰ, ἃ
φαμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγείῳ εἶναι καὶ ψευδῆ ἐν αὐτοῖς
οὐκ εἶναι δοξάσαι, ταῦτα αὐτὰ εἴ τις ἀνθρώπων ἤδη πρόποτε
ἔσκεψατο λέγων πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτῶν πόσα ποτ' ἐστίν, 5
καὶ ὁ μὲν τις εἶπεν οἰηθεὶς ἔνδεκα αὐτὰ εἶναι, ὁ δὲ δώδεκα,
ἢ πάντες λέγουσί τε καὶ οἴονται δώδεκα αὐτὰ εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ καὶ ἔνδεκα· ἐὰν b
δέ γε ἐν πλείονι ἀριθμῷ τις σκοπῆται, μᾶλλον σφάλλεται.
οἶμαι γάρ σε περὶ παντὸς [μᾶλλον] ἀριθμοῦ λέγειν.

ΣΩ. Ὅρθῶς γὰρ οἶει καὶ ἐνθυμοῦ μὴ τι τότε γίγνεται

d 6 φῆσει al. αὐτὸν τὸν] αὐτὸν ex emend. D: αὐτὸν τὸν Heindorf
d 8 δν αὐτὸν] δ νῦν T e 1 φησί] φῆσι B: φῆσει Stephanus a 2 αὐτὰ]
αὐτὰ τὰ Heindorf a 3 φαμεν] ἔφαμεν Ast b 3 μᾶλλον om. W:
post ἀριθμοῦ T b 4 μῆ] δῆ W τότε W: ποτε BT

5 ἄλλο ἢ αὐτὰ τὰ δώδεκα τὰ ἐν τῷ ἐκμαγεῖω ἔνδεκα οἰ-
ηθῆναι.

ΘΕΑΙ. Ἐοικέ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς τοὺς πρώτους πάλιν ἀνήκει λόγους; ὁ γὰρ
τοῦτο παθῶν, ὁ οἶδεν, ἕτερον αὐτὸ οἶεται εἶναι ὧν αὐτὸ οἶδεν,
10 ὁ ἔφαμεν ἀδύνατον, καὶ τούτῳ αὐτῷ ἠναγκάζομεν μὴ εἶναι
c ψευδῆ δόξαν, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ ὁ αὐτὸς ἀναγκάζοιτο εἰδῶς μὴ
εἰδέναι ἅμα.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄλλ' ὅτι οὖν δεῖ ἀποφαίνειν τὸ τὰ ψευδῆ
5 δοξάζειν ἢ διανοίας πρὸς αἴσθησιν παραλλαγῆν. εἰ γὰρ
τοῦτ' ἦν, οὐκ ἂν ποτε ἐν αὐτοῖς τοῖς διανοήμασιν ἐψευδόμεθα.
νῦν δὲ ἦτοι οὐκ ἔστι ψευδῆς δόξα, ἢ ἂ τις οἶδεν, οἶόν τε μὴ
εἰδέναι. καὶ τούτων πότερα αἰρῆ;

ΘΕΑΙ. Ἀπορον αἴρεσιν προτίθης, ὦ Σώκρατες.

d ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι ἀμφότερά γε κωδυνεύει ὁ λόγος οὐκ
ἔασειν. ὅμως δέ—πάντα γὰρ τολμητέον—τί εἰ ἐπιχειρή-
σαιμεν ἀναισχυντεῖν;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

5 ΣΩ. Ἐβελήσωτες εἰπεῖν ποῖόν τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Καὶ τί τοῦτο ἀναισχυντον;

ΣΩ. Ἐοικας οὐκ ἐννοεῖν ὅτι πᾶς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος
ζήτησις γέγονεν ἐπιστήμης ὡς οὐκ εἰδόσι τί ποτ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Ἐννοῶ μὲν οὖν.

10 ΣΩ. Ἐπειτ' οὐκ ἀναιδὲς δοκεῖ μὴ εἰδότας ἐπιστήμην
ἀποφαίνεσθαι τὸ ἐπίστασθαι οἶόν ἐστιν; ἀλλὰ γάρ, ὦ
e Θεαίτητε, πάλαι ἐσμὲν ἀνάπλεω τοῦ μὴ καθαρῶς διαλέ-
γεσθαι. μυριάκις γὰρ εἰρήκαμεν τὸ “γιγνώσκομεν” καὶ
“οὐ γινώσκομεν,” καὶ “ἐπιστάμεθα” καὶ “οὐκ ἐπιστά-
μεθα,” ὡς τι συνιέντες ἀλλήλων ἐν ᾧ ἔτι ἐπιστήμην ἀγνοοῦ-
5 μεν· εἰ δὲ βούλει, καὶ νῦν ἐν τῷ παρόντι κεχρημέθ' αὐτῷ

b 8 ἀνήκει] ἀνήκε W: fort. ἀν ἦκοι Campbell c 4 τὸ] τοῦ T
τὰ om. W c 7 δόξα] ἢ δόξα B c 8 πότερα W: ποτέραν BT

“ἀγνοεῖν” τε καὶ “συνιέναι,” ὡς προσήκον αὐτοῖς χρῆσθαι εἶπερ στερόμεθα ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ τίνα τρόπον διαλέξῃ, ᾧ Σώκρατες, τούτων ἀπεχόμενος;

ΣΩ. Οὐδένα ὧν γε ὃς εἰμί, εἰ μέντοι ἢ ἀντιλογικός· οἷος 197
ἀνὴρ εἰ καὶ νῦν παρῆν, τούτων τ' ἂν ἔφη ἀπέχεσθαι καὶ
ἡμῖν σφόδρ' ἂν ἂ ἐγὼ λέγω ἐπέπληττεν. ἐπειδὴ οὖν ἔσμεν
φαῦλοι, βούλει τολμήσω εἰπεῖν οἷόν ἐστι τὸ ἐπίστασθαι;
φαίνεται γάρ μοι προὔργου τι ἂν γενέσθαι. 5

ΘΕΑΙ. Τόλμα τοίνυν νῆ Δία. τούτων δὲ μὴ ἀπεχομένῳ
σοι ἔσται πολλὴ συγγνώμη.

ΣΩ. Ἀκήκοας οὖν ὃ νῦν λέγουσιν τὸ ἐπίστασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἴσως· οὐ μέντοι ἔν γε τῷ παρόντι μνημονεύω.

ΣΩ. Ἐπιστήμης που ἔξω φασὶν αὐτὸ εἶναι. b

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἡμεῖς τοίνυν σμικρὸν μεταθώμεθα καὶ εἴπωμεν
ἐπιστήμης κτήσιν.

ΘΕΑΙ. Τί οὖν δὴ φήσεις τοῦτο ἐκείνου διαφέρειν; 5

ΣΩ. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὃ δ' οὖν δοκεῖ ἀκούσας συνδοκίμαζε.

ΘΕΑΙ. Ἐάνπερ γε οἶός τ' ᾧ.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν μοι ταῦτόν φαίνεται τῷ κεκτῆσθαι τὸ
ἔχειν. οἷον ἱμάτιον πριάμενός τις καὶ ἐγκρατῆς ὧν μὴ φορῶν,
ἔχειν μὲν οὐκ ἂν αὐτὸν αὐτό, κεκτῆσθαί γε μὴν φαίμεν. 10

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς γε.

ΣΩ. Ὅρα δὴ καὶ ἐπιστήμην εἰ δυνατὸν οὕτω κεκτημένον c
μὴ ἔχειν, ἀλλ' ὥσπερ εἴ τις ὄρνιθας ἀγρίας, περιστερὰς ἢ
τι ἄλλο, θηρεύσας οἴκοι κατασκευασάμενος περιστερεῶνα
τρέφοι, τρόπον μὲν [γὰρ] ἂν πού τινα φαίμεν αὐτὸν αὐτὰς
ἀεὶ ἔχειν, ὅτι δὴ κέκτηται. ἢ γάρ; 5

a 3 ἀ] ἀκούων & W b 5 δὴ οὖν W b 8 τὸ κεκτῆσθαι τῷ T
b 9 εἰ ante ἱμάτιον add. vulg. et mox φοροῖ φορῶν b: φορῶ B:
φορῶ TW: φορεῖ Campbell b 10 γε μὴν W: γε δὴ B: γε T:
δέ γε vulg. b 11 καὶ ὀρθῶς γε T c 2 ἢ ante περιστερὰς add. W
c 4 γὰρ om. W

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τρόπον δέ γ' ἄλλον οὐδεμίαν ἔχειν, ἀλλὰ δύναμιν μὲν αὐτῷ περὶ αὐτὰς παραγεγονέναι, ἐπειδὴ ἐν οἰκίῳ περιβόλῳ ὑποχειρίους ἐποιήσατο, λαβεῖν καὶ σχεῖν ἐπειδὴν d βούληται, θηρευσάμενῳ ἦν ἂν αἰεὶ ἐθέλη, καὶ πάλιν ἀφιέναι, καὶ τοῦτο ἐξεῖναι ποιεῖν ὅποσάκις ἂν δοκῇ αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Πάλιν δὴ, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν κήρωνόν τι ἐν ταῖς 5 ψυχαῖς κατεσκευάζομεν οὐκ οἶδ' ὅτι πλάσμα, νῦν αὖ ἐν ἐκάστη ψυχῇ ποιήσωμεν περιστερεῶνά τωα παντοδαπῶν ὀρνίθων, τὰς μὲν κατ' ἀγέλας οὐσας χωρὶς τῶν ἄλλων, τὰς δὲ κατ' ὀλίγας, ἐνίας δὲ μόνας διὰ πασῶν ὄπη ἂν τύχῳσι πετομένας.

e ΘΕΑΙ. Πεποιήσθω δὴ. ἀλλὰ τί τοῦντεῦθεν;

ΣΩ. Παιδίων μὲν ὄντων φάναι χρῆ εἶναι τοῦτο τὸ ἀγγεῖον κενόν, ἀντὶ δὲ τῶν ὀρνίθων ἐπιστήμας νοῆσαι· ἦν δ' ἂν ἐπιστήμην κτησάμενος καθείρξῃ εἰς τὸν περίβολον, φάναι 5 αὐτὸν μεμαθηκέναι ἢ ἠύρηκέναι τὸ πρᾶγμα οὐ ἦν αὕτη ἢ ἐπιστήμη, καὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦτ' εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

198 ΣΩ. Τὸ τοῖωνυ πάλιν ἦν ἂν βούληται τῶν ἐπιστημῶν θηρεύειν καὶ λαβόντα ἴσχειν καὶ αὐθις ἀφιέναι σκόπει τίνων δεῖται ὀνομάτων, εἴτε τῶν αὐτῶν ὧν τὸ πρῶτον ὅτε ἐκτάτο εἴτε ἐτέρων. μαθήσῃ δ' ἐνθένδε σαφέστερον τί λέγω. 5 ἀριθμητικὴν μὲν γὰρ λέγεις τέχνην;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ταύτην δὴ ὑπόλαβε θήραν ἐπιστημῶν ἀρτίου τε καὶ περιττοῦ παντός.

ΘΕΑΙ. Ὑπολαμβάνω.

10 ΣΩ. Ταύτη δὴ οἶμαι τῇ τέχνῃ αὐτός τε ὑποχειρίους τὰς b ἐπιστήμας τῶν ἀριθμῶν ἔχει καὶ ἄλλῳ παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς.

c 9 σχεῖν] ἔχειν T
a 4 ἐνθένδε] ἐντεῦθεν B
ἄλλο pr. B

d 4 τοῖς] τῷ W
a 5 μὲν om. W

e 2 χρῆ εἶναι] χρῆναι W
b 1 ἄλλῳ T W:

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παρα-
λαμβάνοντα δὲ μανθάνειν, ἔχοντα δὲ δὴ τῷ κεκτηῆσθαι ἐν τῷ 5
περιστερεῶνι ἐκείνῳ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Τῷ δὲ δὴ ἐντεῦθεν ἤδη πρόσσχεσ τὸν νοῦν. ἀριθμη-
τικὸς γὰρ ὢν τελείως ἄλλο τι πάντας ἀριθμοὺς ἐπίσταται;
πάντων γὰρ ἀριθμῶν εἰσω αὐτῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμαι. 10

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ἡ οὖν ὁ τοιοῦτος ἀριθμοὶ ἂν ποτέ τι ἢ αὐτὸς πρὸς c
αὐτὸν αὐτὰ ἢ ἄλλο τι τῶν ἔξω ὅσα ἔχει ἀριθμῶν;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Τὸ δὲ ἀριθμεῖν γε οὐκ ἄλλο τι θήσομεν τοῦ
σκοπεῖσθαι πόσος τις ἀριθμὸς τυγχάνει ὦν. 5

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ὁ ἄρα ἐπίσταται, σκοπούμενος φαίνεται ὡς οὐκ
εἰδώς, ὃν ὠμολογήκαμεν ἅπαντα ἀριθμὸν εἰδέναί. ἀκούεις
γάρ που τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις.

ΘΕΑΙ. Ἐγώ γε. 10

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡμεῖς ἀπεικάζοντες τῇ τῶν περιστερῶν κτήσει d
τε καὶ θήρα ἐροῦμεν ὅτι διττὴ ἦν ἡ θήρα, ἡ μὲν πρὶν ἐκτεῆσθαι
τοῦ κεκτηῆσθαι ἔνεκα, ἡ δὲ κεκτημένῳ τοῦ λαβεῖν καὶ ἔχειν
ἐν ταῖς χερσὶν ἂ πάλαι ἐκέκτητο. οὕτως δὲ καὶ ὦν πάλαι
ἐπιστήμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἠπίστατο αὐτά, πάλιν ἔστι 5
καταμανθάνειν ταῦτα ταῦτα ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιστήμην
ἐκάστου καὶ ἴσχοντα, ἦν ἐκέκτητο μὲν πάλαι, πρόχειρον δ'
οὐκ εἶχε τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Τοῦτο δὴ ἄρτι ἠρώτων, ὅπως χρῆ τοῖς ὀνόμασι e

b 5 δὲ δὴ] δὴ B b 8 τῷ δὲ W: τῶδε B: τῷ T b 9 ἐπί-
στασαι B b 10 ἐπιστήμαι ἐν τῇ ψυχῇ W c 1 ἢ οὖν] τί οὖν Badham
c 2 αὐτὰ] ἐντὸς Cornarius c 5 ὅσος T c 8 ὄν] ὦν T
d 3 ἔχειν] σχεῖν Naber d 4 οὕτως] ὕντως T d 5 μαθόντι
καὶ W: μαθόντι B T: μαθῶν τ' Badham

χρώμενον λέγειν περὶ αὐτῶν, ὅταν ἀριθμήσων ἢ ὁ ἀριθμη-
 τικὸς ἢ τι ἀναγνωσόμενος ὁ γραμματικὸς, ὡς ἐπιστάμενος
 ἄρα ἐν τῷ τοιούτῳ πάλιν ἔρχεται μαθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ
 5 ἢ ἐπίσταται;

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἀτοπον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἄλλ' ἢ οὐκ ἐπίσταται φῶμεν αὐτὸν ἀναγνώσεσθαι
 199 καὶ ἀριθμήσειν, δεδωκότες αὐτῷ πάντα μὲν γράμματα πάντα
 δὲ ἀριθμὸν ἐπίστασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ καὶ τοῦτ' ἄλογον.

ΣΩ. Βούλει οὖν λέγωμεν ὅτι τῶν μὲν ὀνομάτων οὐδὲν
 5 ἡμῖν μέλει, ὅπη τις χαίρει ἔλκων τὸ ἐπίστασθαι καὶ μαθάνειν,
 ἐπειδὴ δὲ ὠρισάμεθα ἕτερον μὲν τι τὸ κεκτῆσθαι τὴν ἐπι-
 στήμην, ἕτερον δὲ τὸ ἔχειν, ὃ μὲν τις ἔκτεται μὴ κεκτῆσθαι
 ἀδύνατόν φαμεν εἶναι, ὥστε οὐδέποτε συμβαίνει ὃ τις οἶδεν μὴ
 εἰδέναί, ψευδῆ μέντοι δόξαν οἷόν τ' εἶναι περὶ αὐτοῦ λαβεῖν;
 b μὴ γὰρ ἔχειν τὴν ἐπιστήμην τούτου οἷόν τε, ἀλλ' ἑτέραν αὐτ'
 ἐκείνης, ὅταν θηρεύων τιὰ πού ποτ' ἐπιστήμην διαπετομένων
 αὐθ' ἑτέρας ἑτέραν ἀμαρτῶν λάβῃ, τότε ἄρα τὰ ἔνδεκα δώ-
 δεκα ψῆθη εἶναι, τὴν τῶν ἔνδεκα ἐπιστήμην αὐτὴ τῆς τῶν
 5 δώδεκα λαβῶν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἶον φάτταν ἀντὶ περιστερᾶς.

ΘΕΑΙ. Ἐχει γὰρ οὖν λόγον.

ΣΩ. Ὅταν δέ γε ἦν ἐπιχειρεῖ λαβεῖν λάβῃ, ἀψευδεῖν τε
 καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν τότε, καὶ οὕτω δὴ εἶναι ἀληθῆ τε καὶ
 c ψευδῆ δόξαν, καὶ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐδυσχεραίνομεν οὐδὲν
 ἐμποδῶν γίνεσθαι; ἴσως οὖν μοι συμφήσεις· ἢ πῶς
 ποιήσεις;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

5 ΣΩ. Καὶ γὰρ τοῦ μὲν ἢ ἐπίστανται μὴ ἐπίστασθαι
 ἀπηλλάγμεθα· ἢ γὰρ κεκτῆμεθα μὴ κεκτῆσθαι οὐδαμοῦ ἐτι
 συμβαίνει, οὔτε ψευθεῖσί τινος οὔτε μή. δειωότερον μέντοι
 πάθος ἄλλο παραφαίνεσθαι μοι δοκεῖ.

ε 7 ἢ om. W b 2 πού ποτ' W: ἀπ' αὐτοῦ BT b 3 τότε
 W: ἔτε BT c 5 ἐπίσταται D c 8 ἄλλο] ἄλλο τι W παρα-
 φαίνεσθαι] φαίνεσθαι W: παρεμφαίνεσθαι al.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Εἰ ἡ τῶν ἐπιστημῶν μεταλλαγὴ ψευδῆς γενήσεται 10
ποτε δόξα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δῆ;

ΣΩ. Πρῶτον μὲν τό τινος ἔχοντα ἐπιστήμην τοῦτο αὐτὸ δ
ἀγνοεῖν, μὴ ἀγνωμοσύνη ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ ἐπιστήμῃ· ἔπειτα
ἕτερον αὖ τοῦτο δοξάζειν, τὸ δ' ἕτερον τοῦτο, πῶς οὐ πολλὴ
ἀλογία, ἐπιστήμης παραγενομένης γινῶναι μὲν τὴν ψυχὴν
μηδέν, ἀγνοῆσαι δὲ πάντα; ἐκ γὰρ τούτου τοῦ λόγου κωλύει 5
οὐδὲν καὶ ἀγνοίαν παραγενομένην γινῶναι τι ποιῆσαι καὶ
τυφλότητα ἰδεῖν, εἴπερ καὶ ἐπιστήμη ἀγνοῆσαί ποτέ τινα
ποιήσῃ.

ΘΕΑΙ. Ἴσως γάρ, ὦ Σώκρατες, οὐ καλῶς τὰς ὀρνιθας e
ἐτίθεμεν ἐπιστήμας μόνον τιθέντες, ἔδει δὲ καὶ ἀνεπιστη-
μοσύνας τιθῆναι ὁμοῦ συνδιαπετομένας ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ
τὸν θηρέοντα τοτὲ μὲν ἐπιστήμην λαμβάνοντα, τοτὲ δ'
ἀνεπιστημοσύνην τοῦ αὐτοῦ πέρι ψευδῆ μὲν δοξάζειν τῇ 5
ἀνεπιστημοσύνη, ἀληθῆ δὲ τῇ ἐπιστήμῃ.

ΣΩ. Οὐ ῥαδίον γε, ὦ Θεαίτητε, μὴ ἐπαινεῖν σε· ὁ μέντοι
εἶπες πάλιν ἐπίσκεψαι. ἔστω μὲν γὰρ ὡς λέγεις· ὁ δὲ δὴ τὴν
ἀνεπιστημοσύνην λαβῶν ψευδῆ μὲν, φῆς, δοξάσει. ἢ γάρ; 200

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Οὐ δῆπου καὶ ἠγήσεται γε ψευδῆ δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ;

ΣΩ. Ἄλλ' ἀληθῆ γε, καὶ ὡς εἰδὼς διακείσεται περὶ ὧν 5
ἔψευσται.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ἐπιστήμην ἄρα οἰήσεται τεθηρευκῶς ἔχειν ἀλλ' οὐκ
ἀνεπιστημοσύνην.

ΘΕΑΙ. Δῆλον.

10

ΣΩ. Οὐκοῦν μακρὰν περιελθόντες πάλιν ἐπὶ τὴν πρώτην

e2 μόνον ἐπιστήμας W
a8 τεθηρευκῶς W

e5 δοξάζει B

e8 ὡς] δ W

- πάρεσμεν ἀπορίαν. ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος γελάσας φήσει·
- b** “ Πότερον, ” ὦ βέλτιστοι, “ ἀμφοτέρας τις εἰδώς, ἐπιστήμην τε καὶ ἀνεπιστημοσύνην, ἣν οἶδεν, ἐτέραν αὐτὴν οἶεται τινα εἶναι ὧν οἶδεν; ἢ οὐδετέραν αὐτοῖν εἰδώς, ἣν μὴ οἶδε, δοξάζει ἐτέραν ὧν οὐκ οἶδεν; ἢ τὴν μὲν εἰδώς, τὴν δ’ οὐ, ἣν οἶδεν, 5 ἣν μὴ οἶδεν; ἢ ἣν μὴ οἶδεν, ἣν οἶδεν ἡγείται; ἢ πάλιν αὖ μοι ἐρεῖτε ὅτι τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀνεπιστημοσυνῶν εἰσὶν αὖ ἐπιστήμαι, ἃς ὁ κεκτημένος ἐν ἐτέροις τισὶ γελοίοις
- c** περιστερεῶσιν ἢ κηρίνοις πλάσμασι καθείρξας, ἕωσπερ ἂν κεκτῆται ἐπίσταται, καὶ ἐὰν μὴ προχείρους ἔχη ἐν τῇ ψυχῇ; καὶ οὕτω δὴ ἀναγκασθήσεσθε εἰς ταῦτόν περιτρέχειν μυριάκις οὐδὲν πλέον ποιοῦντες; ” τί πρὸς ταῦτα, ὦ Θεαίτητε, ἀποκρι-
- 5 νούμεθα;

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ μὰ Δί’, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἔχω τί χρὴ λέγειν.

- ΣΩ. Ἄρ’ οὖν ἡμῖν, ὦ παῖ, καλῶς ὁ λόγος ἐπιπλήττει καὶ ἐνδείκνυται ὅτι οὐκ ὀρθῶς ψευδῆ δόξαν προτέραν ζητοῦμεν
- d** ἐπιστήμης, ἐκεῖνην ἀφέντες; τὸ δ’ ἐστὶν ἀδύνατον γνῶναι πρὶν ἂν τις ἐπιστήμην ἰκανῶς λάβῃ τί ποτ’ ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ὡς λέγεις οἷεσθαι.

- 5 ΣΩ. Τί οὖν τις ἐρεῖ πάλω ἐξ ἀρχῆς ἐπιστήμην; οὐ γάρ που ἀπεροῦμέν γέ πω;

ΘΕΑΙ. Ἡκιστα, εἴανπερ μὴ σύ γε ἀπαγορεύῃς.

ΣΩ. Λέγε δή, τί ἂν αὐτὸ μάλιστα εἰπόντες ἦκιστ’ ἂν ἡμῖν αὐτοῖς ἐναντιωθεῖμεν;

- e** ΘΕΑΙ. Ὅπερ ἐπεχειροῦμεν, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ πρόσθεν· οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε ἄλλο οὐδέν.

ΣΩ. Τὸ ποῖον;

b 1 ἐπιστήμην] ἐπιστημοσύνην W **b** 3 αὐτοῖν] αὐτὴν BT: om. W :
c 9 προτέραν] ἐτέραν B **d** 5 γάρ που W: γάρ πω BT: γέ πω
Schanz **d** 6 γέ πω] γέ που W: om. Schanz **d** 7 ἀπαγορεύσης
T sed corr. T: ἀπαγορεύεις pr. B **d** 8 δῆ] δέ W αὐτὸ] αὐτῷ W
ἂν] ἂν αὐτὸ B

ΘΕΑΙ. Τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι. ἀναμάρτητόν
γέ πού ἐστιν τὸ δοξάζειν ἀληθῆ, καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενα 5
πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ γίνονται.

ΣΩ. Ὁ τὸν ποταμὸν καθηγούμενος, ὦ Θεαίτητε, ἔφη ἄρα
δείξειν αὐτό· καὶ τοῦτο ἔαν ἰόντες ἐρευνῶμεν, τάχ' ἂν
ἐμπόδιον γενόμενον αὐτὸ φήνειεν τὸ ζητούμενον, μένουσι 201
δὲ δῆλον οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθως λέγεις· ἀλλ' ἴωμέν γε καὶ σκοπῶμεν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό γε βραχείας σκέψεως· τέχνη γάρ
σοι ὄλη σημαίνει μὴ εἶναι ἐπιστήμην αὐτό. 5

ΘΕΑΙ. Πῶς δῆ; καὶ τίς αὕτη;

ΣΩ. Ἡ τῶν μεγίστων εἰς σοφίαν, οὗς δὴ καλοῦσιν
ρήτοράς τε καὶ δικανικούς. οὔτοι γάρ· που τῇ ἑαυτῶν τέχνῃ
πείθουσιν οὐ διδάσκοντες ἀλλὰ δοξάζειν ποιοῦντες ἂ ἂν
βούλωνται. ἢ σὺ οἶει δευούς τινας οὕτω διδασκάλους εἶναι, 10
ᾧστε οἷς μὴ παρεγένοντό τιμες ἀποστερουμένοις χρήματα b
ἢ τι ἄλλο βιαζομένοις, τούτοις δύνασθαι πρὸς ὕδωρ σμικρὸν
διδάξαι ἰκανῶς τῶν γενομένων τὴν ἀλήθειαν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἔγωγε οἶμαι, ἀλλὰ πείσαι μὲν.

ΣΩ. Τὸ πείσαι δ' οὐχὶ δοξάσαι λέγεις ποιῆσαι; 5

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅταν δικαίως πεισθῶσιν δικασταὶ περὶ ὧν
ιδόντι μόνον ἔστιν εἰδέναι, ἄλλως δὲ μή, ταῦτα τότε ἐξ
ἀκοῆς κρίνουντες, ἀληθῆ δόξαν λαβόντες, ἄνευ ἐπιστήμης c
ἔκρναν, ὀρθὰ πεισθέντες, εἴπερ εὖ ἐδίκασαν;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκ ἂν, ὦ φίλε, εἴ γε ταῦτόν ἦν δόξα τε ἀληθῆς
†καὶ δικαστήρια† καὶ ἐπιστήμη, ὀρθά ποτ' ἂν δικαστῆς 5
ἄκρος ἐδόξαζεν ἄνευ ἐπιστήμης· νῦν δὲ ἔοικεν ἄλλο τι
ἐκότερον εἶναι.

e 5 γέ] γάρ W a 3 γε] τε W a 7 ἢ om. B b 1 οἷς]
εἰ Naber b 2 τούτους T b 8 ιδόντι] εἶδον τί B : εἶδοτι W
ἄλλως] ἄλλω Ast e 5 καὶ δικαστήρια] καὶ δικαστήριον T : secl.
Heindorf : κατὰ δικαστήρια Jowett : καὶ δικαστηρία Madvig

ΘΕΑΙ. Ὁ γε ἐγώ, ὦ Σώκρατες, εἰπόντος του ἀκούσας ἐπελελήσμην, νῦν δ' ἐννοῶ· ἔφη δὲ τὴν μὲν μετὰ λόγου
 d ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι, τὴν δὲ ἄλογον ἐκτὸς ἐπιστή-
 μης· καὶ ὧν μὲν μὴ ἔστι λόγος, οὐκ ἐπιστητὰ εἶναι, οὕτωςι
 καὶ ὀνομάζων, ἃ δ' ἔχει, ἐπιστητά.

ΣΩ. Ἡ καλῶς λέγεις. τὰ δὲ δὴ ἐπιστητὰ ταῦτα καὶ μὴ
 5 πῆ διήρει, λέγε, εἰ ἄρα κατὰ ταῦτὰ σύ τε κἀγὼ ἀκηκόαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' οὐκ οἶδα εἰ ἐξευρήσω· λέγοντος μεντὰν
 ἐτέρου, ὡς ἐγῶμαι, ἀκολουθήσαιμ' ἄν.

ΣΩ. Ἄκουε δὴ ὄναρ ἀντὶ ὀνειράτος. ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν
 e ἀκούειν τινῶν ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἴουπερ εἰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν
 ἡμεῖς τε συγκείμεθα καὶ τᾶλλα, λόγον οὐκ ἔχοι. αὐτὸ γὰρ
 καθ' αὐτὸ ἕκαστον ὀνομάσαι μόνον εἶη, προσειπεῖν δὲ οὐδὲν
 ἄλλο δυνατόν, οὔθ' ὡς ἔστιν, οὔθ' ὡς οὐκ ἔστιν· ἦδη γὰρ
 202 ἂν οὐσίαν ἢ μὴ οὐσίαν αὐτῷ προστίθεσθαι, δεῖν δὲ οὐδὲν
 προσφέρειν, εἴπερ αὐτὸ ἐκεῖνο μόνον τις ἐρεῖ. ἐπεὶ οὐδὲ
 τὸ “ αὐτὸ ” οὐδὲ τὸ “ ἐκεῖνο ” οὐδὲ τὸ “ ἕκαστον ” οὐδὲ τὸ
 “ μόνον ” οὐδὲ “ τοῦτο ” προσοιστέον οὐδ' ἄλλα πολλὰ
 5 τοιαῦτα· ταῦτα μὲν γὰρ περιτρέχοντα πᾶσι προσφέρεσθαι,
 ἕτερα ὄντα ἐκείνων οἷς προστίθεται, δεῖν δέ, εἴπερ ἦν
 δυνατόν, αὐτὸ λέγεσθαι καὶ εἶχεν οἰκείον αὐτοῦ λόγον, ἄνευ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων λέγεσθαι. νῦν δὲ ἀδύνατον εἶναι
 b ὅτι οὖν τῶν πρώτων ῥηθῆναι λόγῳ· οὐ γὰρ εἶναι αὐτῷ ἀλλ'
 ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον—ὄνομα γὰρ μόνον ἔχειω—τὰ δὲ ἐκ
 τούτων ἦδη συγκείμενα, ὥσπερ αὐτὰ πέπλεκται, οὕτω καὶ
 τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλακέντα λόγον γεγενῆσθαι· ὀνομάτων
 5 γὰρ συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν. οὕτω δὴ τὰ μὲν
 στοιχεῖα ἄλογα καὶ ἄγνωστα εἶναι, αἰσθητὰ δέ· τὰς δὲ
 συλλαβὰς γνωστάς τε καὶ ῥητὰς καὶ ἀληθεῖ δόξῃ δοξαστάς.
 ὅταν μὲν οὖν ἄνευ λόγου τὴν ἀληθῆ δόξαν τινός τις λάβῃ,

d 2 ὧν] φ B d 3 ὀνομάζω B & δ' T: ἀλλ' B d 7 ἀκολου-
 θήσαιμ' ἄν Schanz: ἀκολουθησαίμην BT: ἀκολουθήσαιμι al. a 1 δεῖν]
 δεῖ T a 4 τοῦτο] τὸ τοῦτο Heindorf: τὸ τὸ Buttman b 1 αὐτῷ]
 αὐτὸ Bonitz b 2 ἔχειν] ἔχει B

ἀληθεύειν μὲν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν περὶ αὐτό, γινώσκειν δ' c
 οὐ· τὸν γὰρ μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον
 ἀνεπιστήμονα εἶναι περὶ τούτου· προσλαβόντα δὲ λόγον
 δυνατὸν τε ταῦτα πάντα γεγονέναι καὶ τελείως πρὸς ἐπιστή-
 μην ἔχειν. οὕτως σὺ τὸ ἐνύπνιον ἢ ἄλλως ἀκήκοας; 5

ΘΕΑΙ. Οὕτω μὲν οὖν παντάπασιν.

ΣΩ. Ἄρέσκει οὖν σε καὶ τίθεσαι ταύτη, δόξαν ἀληθῆ
 μετὰ λόγου ἐπιστήμην εἶναι;

ΘΕΑΙ. Κομιδῆ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἄρ', ὦ Θεαίτητε, νῦν οὕτω τῆδε τῇ ἡμέρᾳ εἰλήφαμεν d
 ὃ πάλοι καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ζητοῦντες πρὶν εὐρεῖν
 κατεγήρασαν;

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καλῶς λέγεσθαι
 τὸ νῦν ῥηθέν. 5

ΣΩ. Καὶ εἰκός γε αὐτὸ τοῦτο οὕτως ἔχειν· τίς γὰρ ἂν
 καὶ ἔτι ἐπιστήμη εἴη χωρὶς τοῦ λόγου τε καὶ ὀρθῆς δόξης;
 ἐν μέντοι τί με τῶν ῥηθέντων ἀπαρέσκει.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δῆ;

ΣΩ. Ὁ καὶ δοκεῖ λέγεσθαι κομψότατα, ὡς τὰ μὲν 10
 στοιχεῖα ἄγνωστα, τὸ δὲ τῶν συλλαβῶν γένος γνωστόν. e

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν ὀρθῶς;

ΣΩ. Ἰστέον δῆ· ὥσπερ γὰρ ὀμήρους ἔχομεν τοῦ λόγου
 τὰ παραδείγματα οἷς χρώμενος εἶπε πάντα ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ποῖα δῆ;

ΣΩ. Τὰ τῶν γραμμάτων στοιχεῖά τε καὶ συλλαβάς. ἢ οἶε
 ἄλλοσέ ποι βλέποντα ταῦτα εἰπεῖν τὸν εἰπόντα ἢ λέγομεν;

ΘΕΑΙ. Οὐκ, ἀλλ' εἰς ταῦτα.

ΣΩ. Βασανίζωμεν δῆ αὐτὰ ἀναλαμβάνοντες, μᾶλλον δὲ 203
 ἡμᾶς αὐτούς, οὕτως ἢ οὐχ οὕτως γράμματα ἐμάθομεν. φέρε
 πρῶτον· ἄρ' αἱ μὲν συλλαβαὶ λόγον ἔχουσι, τὰ δὲ στοιχεῖα
 ἄλογα;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

5

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ φαίνεται. Σωκράτους γοῦν εἴ τις ἔροιτο τὴν πρώτην συλλαβὴν οὕτως· “ᾧ Θεαίτητε, λέγε τί ἐστι ΣΩ”; τί ἀποκρινῆ;

ΘΕΑΙ. Ὅτι σίγμα καὶ ᾧ.

10 ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτον ἔχεις λόγον τῆς συλλαβῆς;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

b ΣΩ. Ἴθι δὴ, οὕτως εἶπε καὶ τὸν τοῦ σίγμα λόγον.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς τοῦ στοιχείου τις ἐρεῖ στοιχεῖα; καὶ γὰρ δὴ, ᾧ Σώκρατες, τό τε σίγμα τῶν ἀφώνων ἐστί, ψόφος τις μόνον, οἷον συριπτούσης τῆς γλώττης· τοῦ δ' αὖ βῆτα
5 οὔτε φωνὴ οὔτε ψόφος, οὐδὲ τῶν πλείστων στοιχείων. ὥστε πάνυ εὖ ἔχει τὸ λέγεσθαι αὐτὰ ἄλογα, ὧν γε τὰ ἐναργέστατα αὐτὰ τὰ ἑπτὰ φωνὴν μόνον ἔχει, λόγον δὲ οὐδ' οὐτωοῦν.

ΣΩ. Τουτὶ μὲν ἄρα, ᾧ ἑταῖρε, κατωρθώκαμεν περὶ ἐπιστήμης.

10 ΘΕΑΙ. Φαινόμεθα.

c ΣΩ. Τί δέ; τὸ μὴ γνωστὸν εἶναι τὸ στοιχεῖον ἀλλὰ τὴν συλλαβὴν ἄρ' ὀρθῶς ἀποδεδείγμεθα;

ΘΕΑΙ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Φέρε δὴ, τὴν συλλαβὴν πρότερον λέγομεν τὰ ἀμφο-
5 τερα στοιχεῖα, καὶ ἔαν πλείω ἢ ἢ δύο, τὰ πάντα, ἢ μίαν τῶν ιδέαν γεγονυῖαν συντεθέντων αὐτῶν;

ΘΕΑΙ. Τὰ ἅπαντα ἐμοιγε δοκοῦμεν.

ΣΩ. Ὅρα δὴ ἐπὶ δυοῖν, σίγμα καὶ ᾧ. ἀμφοτέρα ἐστὶν ἢ πρώτη συλλαβὴ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος. ἄλλο τι ὁ γινώσκων
10 αὐτὴν τὰ ἀμφοτέρα γινώσκει;

d ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Τὸ σίγμα καὶ τὸ ᾧ ἄρα γινώσκει.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δ'; ἐκάτερον ἄρ' ἀγνοεῖ καὶ οὐδέτερον εἰδὼς
5 ἀμφοτέρα γινώσκει;

b 6 ἔχει τὸ εὖ T
c 2 ἀποδεδείγμεθα al.

b 7 τὰ ἑπτὰ om. T, sed add. ἑπτὰ in marg.
c 4 λέγομεν B

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ δειῶν καὶ ἄλογον, ᾧ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἄλλὰ μέντοι εἶ γε ἀνάγκη ἐκάτερον γινώσκειν, εἴπερ ἀμφοτέρᾳ τις γνώσεται, προγινώσκειν τὰ στοιχεῖα ἅπαντα ἀνάγκη τῷ μέλλοντί ποτε γνώσεσθαι συλλαβήν, καὶ οὕτως ἡμῶν ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακῶς οἰχίσηται. 10

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα γε ἐξαίφνης. e

ΣΩ. Οὐ γὰρ καλῶς αὐτὸν φυλάττομεν. χρῆν γὰρ ἴσως τὴν συλλαβὴν τίθεσθαι μὴ τὰ στοιχεῖα ἀλλ' ἐξ ἐκείνων ἔν τι γεγονὸς εἶδος, ἰδέαν μίαν αὐτὸ αὐτοῦ ἔχον, ἕτερον δὲ τῶν στοιχείων. 5

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ τάχα γ' ἂν μᾶλλον οὕτως ἢ κείνως ἔχοι.

ΣΩ. Σκεπτέον καὶ οὐ προδοτέον οὕτως ἀνάνδρως μέγαν τε καὶ σεμνὸν λόγον.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν. 10

ΣΩ. Ἐχέτω δὴ ὡς νῦν φαμεν, μία ἰδέα ἐξ ἐκάστων τῶν συναρμοττόντων στοιχείων γιγνομένη ἢ συλλαβή, ὁμοίως ἔν τε γράμμασι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι. 204

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν μέρη αὐτῆς οὐ δεῖ εἶναι. 5

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΣΩ. Ὅτι οὐ ἂν ἦ μέρη, τὸ ὅλον ἀνάγκη τὰ πάντα μέρη εἶναι. ἢ καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν λέγεις γεγονὸς ἔν τι εἶδος ἕτερον τῶν πάντων μερῶν;

ΘΕΑΙ. Ἐγωγε. 10

ΣΩ. Τὸ δὲ δὴ πᾶν καὶ τὸ ὅλον πότερον ταῦτόν καλεῖς ἢ ἕτερον ἐκάτερον; b

ΘΕΑΙ. Ἐχω μὲν οὐδὲν σαφές, ὅτι δὲ κελεύεις προθύμως ἀποκρίνασθαι, παρακινδυνεύων λέγω ὅτι ἕτερον.

ΣΩ. Ἡ μὲν προθυμία, ᾧ Θεαίτητε, ὀρθή· εἰ δὲ καὶ ἡ ἀπόκρισις, σκεπτέον. 5

d 10 οὕτως] οὗτος B a 1 ἔχε' ἔστω Madvig: ἔστω δὴ αὐτὴν μίαν ἰδέαν . . . γιγνομένην Heindorf ὡς] ὡς καὶ T a 11 ταῦτόν] αὐτόν T

ΘΕΑΙ. Δεῖ γε δῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν διαφέρου ἂν τὸ ὅλον τοῦ παντός, ὡς ὁ νῦν λόγος;

ΘΕΑΙ. Ναί.

10 ΣΩ. Τί δὲ δῆ; τὰ πάντα καὶ τὸ πᾶν ἔσθ' ὅτι διαφέρει; οἶον ἐπειδὴν λέγωμεν ἓν, δύο, τρία, τέτταρα, πέντε, ἕξι, καὶ
c ἕαν δις τρία ἢ τρις δύο ἢ τέτταρά τε καὶ δύο ἢ τρία καὶ δύο καὶ ἓν, πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν;

ΘΕΑΙ. Τὸ αὐτό.

ΣΩ. Ἄρ' ἄλλο τι ἢ ἕξι;

5 ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐφ' ἐκάστης λέξεως πάντα ἕξι εἰρήκαμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Πᾶν δ' οὐδὲν λέγομεν τὰ πάντα λέγοντες;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

10 ΣΩ. Ἄλλο τι ἢ τὰ ἕξι;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

d ΣΩ. Ταῦτόν ἄρα ἓν γε τοῖς ὅσα ἕξι ἀριθμοῦ ἐστι τό τε πᾶν προσαγορεύομεν καὶ τὰ ἅπαντα;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ὡδε δὴ περὶ αὐτῶν λέγωμεν. ὁ τοῦ πλέθρου
5 ἀριθμὸς καὶ τὸ πλέθρον ταυτόν· ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ τοῦ σταδίου δὴ ὡσαύτως.

ΘΕΑΙ. Ναί..

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ ὁ τοῦ στρατοπέδου γε καὶ τὸ στρατό-
10 πέδον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁμοίως; ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς τὸ ὄν πᾶν ἕκαστον αὐτῶν ἐστιν.

b6 γε δῆ W: δέ γε δῆ BT b 10 ὅτι] ὅτε W c 1 τε om. W
 τρία] τρία τε W c 2 τὸ αὐτὸ om. W c 3 τὸ αὐτό W:
 τὸ αὐτόν B: ταυτόν T c 6 πάντα W: πάντα τὰ BT εὐρή-
 καμεν T c 8 πᾶν olim Campbell: πᾶλιν BT; πᾶλιν πᾶν nunc
 Campbell τὰ πάντα] τὸ πᾶν Schleiermacher: τὸ πᾶν αὐτὰ Wohlrab
 c 10 ἢ om. T d 4 περὶ] τὰ περὶ W d 9 καὶ μὴν καὶ] καὶ
 μὴν T γε] τε W d 11 τὸ πᾶν ὄν Heindorf

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ὁ δὲ ἐκάστων ἀριθμὸς μῶν ἄλλο τι ἢ μέρη ἐστίν; e

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Ὅσα ἄρα ἔχει μέρη, ἐκ μερῶν ἂν εἴη;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τὰ δέ γε πάντα μέρη τὸ πᾶν εἶναι ὠμολόγηται, 5
εἴπερ καὶ ὁ πᾶς ἀριθμὸς τὸ πᾶν ἔσται.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Τὸ ὅλον ἄρ' οὐκ ἔστιν ἐκ μερῶν. πᾶν γὰρ ἂν εἴη
τὰ πάντα ὄν μέρη.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

10

ΣΩ. Μέρος δ' ἔσθ' ὅτου ἄλλου ἐστὶν ὅπερ ἐστὶν ἢ τοῦ
ὅλου;

ΘΕΑΙ. Τοῦ παντός γε.

ΣΩ. Ἀνδρικῶς γε, ὦ Θεαίτητε, μάχη. τὸ πᾶν δὲ οὐχ 205
ὅταν μῆδὲν ἀπῆ, αὐτὸ τοῦτο πᾶν ἐστίν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὅλον δὲ οὐ ταῦτόν τοῦτο ἔσται, οὐ ἂν μῆδαμῆ
μῆδὲν ἀποστατῆ; οὐ δ' ἂν ἀποστατῆ, οὔτε ὅλον οὔτε πᾶν, 5
ἅμα γεγόμενον ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό;

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ μοι νῦν οὐδὲν διαφέρειν πᾶν τε καὶ ὅλον.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐλέγομεν ὅτι οὐ ἂν μέρη ἦ, τὸ ὅλων τε καὶ
πᾶν τὰ πάντα μέρη ἔσται;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

10

ΣΩ. Πάλιν δῆ, ὅπερ ἄρτι ἐπεχείρουν, οὐκ, εἴπερ ἢ
συλλαβῆ μὴ τὰ στοιχεῖα ἐστίν, ἀνάγκη αὐτὴν μὴ ὡς μέρη b
ἔχειν ἑαυτῆς τὰ στοιχεῖα, ἢ ταῦτόν οὔσαν αὐτοῖς ὁμοίως
ἐκείνοις γνωστὴν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτο ἵνα μὴ γένηται, ἕτερον αὐτῶν αὐτὴν 5
ἐθέμεθα;

e 5 ὠμολογεῖται B
a 8 καὶ] καὶ τὸ W

a 5 ἂν] ἂν μὴ T
a 9 ἔσται] ἔστιν W

a 7 καὶ] καὶ τὸ W

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δ'; εἰ μὴ τὰ στοιχεῖα συλλαβῆς μέρη ἐστίν, ἔχεις ἄλλ' ἅττα εἰπεῖν ἂ μέρη μὲν ἐστι συλλαβῆς, οὐ
10 μέντοι στοιχεῖά γ' ἐκείνης;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς. εἰ γάρ, ὦ Σώκρατες, μόρι' ἅττ' αὐτῆς συγχωροίην, γελοῖόν που τὰ στοιχεῖα ἀφέντα ἐπ' ἄλλα ἵεναι.

c ΣΩ. Παντάσασι δῆ, ὦ Θεαίτητε, κατὰ τὸν νῦν λόγον μία τις ἰδέα ἀμέριστος συλλαβὴ ἂν εἴη.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Μέμνησαι οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ὀλίγον ἐν τῷ πρόσθεν
5 ἀπεδεχόμεθα ἠγνούμενοι εὖ λέγεσθαι ὅτι τῶν πρώτων οὐκ εἴη λόγος ἐξ ὧν τᾶλλα σύγκειται, διότι αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἕκαστον εἴη ἀσύνθετον, καὶ οὐδὲ τὸ "εἶναι" περὶ αὐτοῦ ὀρθῶς ἔχει προσφέροντα εἰπεῖν, οὐδὲ "τοῦτο," ὡς ἕτερα καὶ ἀλλότρια λεγόμενα, καὶ αὕτη δῆ ἡ αἰτία ἄλογόν τε καὶ
10 ἄγνωστον αὐτὸ ποιοῖ;

ΘΕΑΙ. Μέμνημαι.

d ΣΩ. Ἡ οὖν ἄλλη τις ἢ αὕτη ἢ αἰτία τοῦ μονοειδές τε καὶ ἀμέριστον αὐτὸ εἶναι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὀρώ ἄλλην.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δὴ φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς ταῦτόν ἐμπέπτωκεν ἡ συλλαβὴ εἶδος
5 ἐκείνῳ, εἴπερ μέρη τε μὴ ἔχει καὶ μία ἐστὶν ἰδέα;

ΘΕΑΙ. Παντάσασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Εἰ μὲν ἄρα πολλὰ στοιχεῖα ἢ συλλαβὴ ἐστὶν καὶ ὅλον τι, μέρη δ' αὐτῆς ταῦτα, ὁμοίως αἶ τε συλλαβαὶ γνω-
σταὶ καὶ ῥηταὶ καὶ τὰ στοιχεῖα, ἐπείπερ τὰ πάντα μέρη τῷ
10 ὄλῳ ταῦτόν ἐφάνη.

e ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Εἰ δέ γε ἔν τε καὶ ἀμερές, ὁμοίως μὲν συλλαβῆ,

b 9 ἔχεις om. B b 11 εἰ γάρ om. Γ μόρι' ἅττα αὐτῆς W:
μόρια αὐτῆς B Γ c 8 τοῦτο] τὸ τοῦτο Heindorf: τὸ τὸ Buttman
c 9 τε] τι Γ c 10 ποιεῖ W d 1 ἢ secl. Bonitz τοῦ] τὸ
Bonitz τε W in ras. B: τι Γ d 5 τε] γε Naber

ὡσαύτως δὲ στοιχείου ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον· ἢ γὰρ αὐτὴ αἰτία ποιήσει αὐτὰ τοιαῦτα.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔχω ἄλλως εἰπεῖν.

5

ΣΩ. Τοῦτο μὲν ἄρα μὴ ἀποδεχόμεθα, ὅς ἂν λέγῃ συλλαβὴν μὲν γνωστὸν καὶ ῥητόν, στοιχείου δὲ τούναντίον.

ΘΕΑΙ. Μὴ γάρ, εἴπερ τῷ λόγῳ πειθόμεθα.

ΣΩ. Τί δ' αὖ; τούναντίον λέγοντος ἄρ' οὐ μᾶλλον ἂν ἀποδέξαιο ἐξ ὧν αὐτὸς σύνοισθα σαυτῷ ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει;

206

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὡς οὐδὲν ἄλλο μαθάνων διετελέσας ἢ τὰ στοιχεῖα ἔν τε τῇ ὄψει διαγιγνώσκω πειρώμενος καὶ ἐν τῇ ἀκοῇ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἕκαστον, ἵνα μὴ ἢ θέσις σε ταραττοῖ λεγομένων τε καὶ γραφομένων.

5

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Ἐν δὲ κιθαριστοῦ τελέως μεμαθηκέναι μῶν ἄλλο τι ἢ ἢ τὸ τῷ φθόγγῳ ἕκαστῳ δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ποίας χορδῆς εἴη· ἃ δὴ στοιχεῖα πᾶς ἂν ὁμολογήσειε μουσικῆς λέγεσθαι;

10

b

ΘΕΑΙ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Ὡν μὲν ἄρ' αὐτοὶ ἔμπειροὶ ἔσμεν στοιχείων καὶ συλλαβῶν, εἰ δεῖ ἀπὸ τούτων τεκμαίρεσθαι καὶ εἰς τὰ ἄλλα, πολὺ τὸ τῶν στοιχείων γένος ἐναργεστέραν τε τὴν γνώσιν ἔχει φήσομεν καὶ κυριωτέραν τῆς συλλαβῆς πρὸς τὸ λαβεῖν τελέως ἕκαστον μάθημα, καὶ ἔάν τις φῆ συλλαβὴν μὲν γνωστὸν, ἄγνωστον δὲ πεφυκέναι στοιχείου, ἐκόντα ἢ ἄκοντα παίζειν ἡγησόμεθ' αὐτόν.

5

10

ΘΕΑΙ. Κομιδῆ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἀλλὰ δὴ τούτου μὲν ἔτι κἂν ἄλλαι φανείεν ἀποδείξεις, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· τὸ δὲ προκείμενον μὴ ἐπιλαθώμεθα δι' αὐτὰ ἰδεῖν, ὅτι δὴ ποτε καὶ λέγεται τὸ μετὰ δόξης

c

ε6 τοῦτο] τούτου Heindorf ε7 γνωστὸν W: ἄγνωστον pr. BT
 α6 τε W: om. BT β1 τὸ om. B β2 & δὴ] ἄλλ' ἢ B
 c1 ἔτι κἂν om. T

ἀληθοῦς λόγον προσγεγόμενον τὴν τελεωτάτην ἐπιστήμην
5 γεγόμεναι.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρὴ ὄραν.

ΣΩ. Φέρε δὴ, τί ποτε βούλεται τὸν λόγον ἡμῖν σημαίνει; τριῶν γὰρ ἓν τί μοι δοκεῖ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Τίνων δὴ;

d ΣΩ. Τὸ μὲν πρῶτον εἶη ἂν τὸ τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἐμφανῆ ποιεῖν διὰ φωνῆς μετὰ ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ὡσπερ εἰς κάτοπτρον ἢ ὕδωρ τὴν δόξαν ἐκτυπούμενον εἰς τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοήν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι τὸ τοιοῦτον
5 λόγος εἶναι;

ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε. τὸν γοῦν αὐτὸ δρῶντα λέγειν φαμέν.

ΣΩ. Οὐκοῦν αὖ τοῦτό γε πᾶς ποιεῖν δυνατὸς θάπτον ἢ σχολαίτερον, τὸ ἐνδείξασθαι τί δοκεῖ περὶ ἐκάστου αὐτῶ, ὁ μὴ ἐνεὸς ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς· καὶ οὕτως ὅσοι τι ὀρθὸν
e δοξάζουσι, πάντες αὐτὸ μετὰ λόγου φανοῦνται ἔχοντες, καὶ οὐδαμοῦ ἔτι ὀρθὴ δόξα χωρὶς ἐπιστήμης γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν ῥαδίως καταγιγνώσκωμεν τὸ μηδὲν εἰρη-
5 κέναι τὸν ἀποφηνάμενον ἐπιστήμην ὁ νῦν σκοποῦμεν. ἴσως γὰρ ὁ λέγων οὐ τοῦτο ἔλεγεν, ἀλλὰ τὸ ἐρωτηθέντα τί ἕκαστον δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόκρισιν διὰ τῶν στοιχείων
207 ἀποδοῦναι τῷ ἐρομένῳ.

ΘΕΑΙ. Οἶον τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οἶον καὶ Ἡσίοδος περὶ ἀμάξης λέγει τὸ “ἐκατὸν δέ τε δούραθ' ἀμάξης.” ἂ ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν,
5 οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ· ἀλλ' ἀγαπῶμεν ἂν ἐρωτηθέντες ὅτι ἐστὶν ἄμαξα, εἰ ἔχοιμεν εἰπεῖν τροχοί, ἄξων, ὑπερτερία, ἄντυγες, ζυγόν.

c 7 τὸν λόγον] τὸ λόγος Stallbaum d 4 στόματος] σώματος W
d 6 γοῦν W: οὖν BT d 7 αὖ W: om. BT d 9 ἢ κωφὸς
ἀπ' ἀρχῆς secl. Cobet: ἀφωσος in marg. T e 1 φανοῦνται μετὰ λό-
γου T e 5 τοῦ ἀποφηνάμενον Heindorf e 6 τί| τί ἐστιν W
a 5 ἀγαπῶμεν BT ἀνερωτηθέντες B a 6 ὑπερτερία Kuhn: ὑπερ-
τηρία B: ὑπερτέρια T

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἂν ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν τὸ σὸν
 ὄνομα ἐρωτηθέντας καὶ ἀποκρινομένους κατὰ συλλαβὴν, 10
 γελοίους εἶναι, ὀρθῶς μὲν δοξάζοντας καὶ λέγοντας ἂ λέ- b
 γομεν, οἰομένους δὲ γραμματικούς εἶναι καὶ ἔχειν τε καὶ
 λέγειν γραμματικῶς τὸν τοῦ Θεαιτήτου ὀνόματος λόγον· τὸ
 δ' οὐκ εἶναι ἐπιστημόνως οὐδὲν λέγειν, πρὶν ἂν διὰ τῶν
 στοιχείων μετὰ τῆς ἀληθοῦς δόξης ἕκαστον περαίνῃ τις, 5
 ὅπερ καὶ ἐν τοῖς πρόσθε που ἐρρήθη.

ΘΕΑΙ. Ἐρρήθη γάρ.

ΣΩ. Οὕτω τοῖνυν καὶ περὶ ἀμάξης ἡμᾶς μὲν ὀρθὴν ἔχειν
 δόξαν, τὸν δὲ διὰ τῶν ἑκατὸν ἐκείνων δυνάμενον διελθεῖν c
 αὐτῆς τὴν οὐσίαν, προσλαβόντα τοῦτο, λόγον τε προσειλη-
 φένας τῇ ἀληθείᾳ δόξῃ καὶ ἀπὸ δοξαστικοῦ τεχνικόν τε καὶ
 ἐπιστήμονα περὶ ἀμάξης οὐσίας γεγενῆσθαι, διὰ στοιχείων τὸ
 ὅλον περάναντα.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν εὖ δοκεῖ σοι, ὦ Σώκρατες; 5

ΣΩ. Εἰ σοί, ὦ ἑταῖρε, δοκεῖ, καὶ ἀποδέχῃ τὴν διὰ στοι-
 χείου διέξοδον περὶ ἑκάστου λόγον εἶναι, τὴν δὲ κατὰ
 συλλαβὰς ἢ καὶ κατὰ μείζον ἔτι ἀλογίαν, τοῦτό μοι λέγε,
 ἴν' αὐτὸ ἐπισκοπῶμεν. d

ΘΕΑΙ. Ἄλλὰ πάνυ ἀποδέχομαι.

ΣΩ. Πότερον ἡγούμενος ἐπιστήμονα εἶναι ὄντιν οὖν
 ὄπου οὖν, ὅταν τὸ αὐτὸ τοτὲ μὲν τοῦ αὐτοῦ δοκῇ αὐτῷ εἶναι,
 τοτὲ δὲ ἑτέρου, ἢ καὶ ὅταν τοῦ αὐτοῦ τοτὲ μὲν ἕτερον, τοτὲ 5
 δὲ ἕτερον δοξάζῃ;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Εἴτα ἀνημονεῖς ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει
 κατ' ἀρχὰς σαντόν τε καὶ τοὺς ἄλλους δρῶντας αὐτά;

ΘΕΑΙ. Ἄρα λέγεις τῆς αὐτῆς συλλαβῆς τοτὲ μὲν ἕτε- 10
 ρον, τοτὲ δὲ ἕτερον ἡγουμένους γράμμα, καὶ τὸ αὐτὸ τοτὲ e

b 2 τε om. W b 6 πρόσθεν ου B b 9 τὸν] τὸ Turicenses
 τῶν] τὸν T διὰ] διὰ τοῦ T d 3 εἶναι] εἶναι καὶ W d 4 τοτὲ]
 τότε W : ὅτε BT αὐτῷ] αὐτὸ B

μὲν εἰς τὴν προσήκουσαν, τοτὲ δὲ εἰς ἄλλην τιθέντας συλλαβὴν;

ΣΩ. Ταῦτα λέγω.

5 ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐ τοίνυν ἀμνημονῶ, οὐδέ γέ πω ἠγοῦμαι ἐπίστασθαι τοὺς οὕτως ἔχοντας.

ΣΩ. Τί οὖν; ὅταν ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ “Θεαίτητον”
γράφων τις θῆτα καὶ εἰ οἴηται τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ,
208 καὶ αὐτὸ “Θεόδωρον” ἐπιχειρῶν γράφειν ταῦ καὶ εἰ οἴηται
τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ, ἄρ' ἐπίστασθαι φήσομεν αὐτὸν
τὴν πρώτην τῶν ὑμετέρων ὀνομάτων συλλαβὴν;

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἄρτι ὠμολογήσαμεν τὸν οὕτως ἔχοντα
5 μήπω εἰδέναι.

ΣΩ. Κωλύει οὖν τι καὶ περὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν καὶ
τρίτην καὶ τετάρτην οὕτως ἔχει τὸν αὐτόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν γε.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν τότε τὴν διὰ στοιχείου διέξοδον ἔχων
10 γράψῃ “Θεαίτητον” μετὰ ὀρθῆς δόξης, ὅταν ἐξῆς γράψῃ;

ΘΕΑΙ. Δῆλον δῆ.

b ΣΩ. Οὐκοῦν ἔτι ἀνεπιστήμων ὦν, ὀρθὰ δὲ δοξάζων, ὡς
φάμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Λόγον γε ἔχων μετὰ ὀρθῆς δόξης. τὴν γὰρ διὰ
5 τοῦ στοιχείου ὁδὸν ἔχων ἔγραψεν, ἣν δὲ λόγον ὠμολογή-
σαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα, ὦ ἑταῖρε, μετὰ λόγου ὀρθὴ δόξα, ἣν
οὐπω δεῖ ἐπιστήμην καλεῖν.

10 ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

ΣΩ. Ὅναρ δῆ, ὡς ἔοικεν, ἐπλουτήσαμεν οἰηθέντες ἔχειν
τὸν ἀληθέστατον ἐπιστήμης λόγον. ἢ μήπω κατηγορῶμεν;
c ἴσως γὰρ οὐ τοῦτό τις αὐτὸν ὀριεῖται, ἀλλὰ τὸ λοιπὸν

θ 8 οἴηται] οἴεται B T et mox a i τε om. W a 2 τε]
τι W b 1 δὲ om. W b 5 ἔγραψεν W b 8 ἄρα ἔστιν W
b 9 καλεῖ B

εἶδος τῶν τριῶν, ὧν ἓν γέ τι ἔφαμεν λόγον θήσεσθαι τὸν ἐπιστήμην ὀριζόμενον δόξαν εἶναι ὀρθὴν μετὰ λόγον.

ΘΕΑΙ. Ὅρθως ὑπέμνησας· ἔτι γὰρ ἓν λοιπόν. τὸ μὲν γὰρ ἦν διανοίας ἐν φωνῇ ὥσπερ εἶδωλον, τὸ δ' ἄρτι λεχθὲν 5 διὰ στοιχείου ὁδὸς ἐπὶ τὸ ὄλον· τὸ δὲ δὴ τρίτον τί λέγεις;

ΣΩ. Ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ εἴποιεν, τὸ ἔχειν τι σημεῖον εἰπεῖν ᾧ τῶν ἀπάντων διαφέρει τὸ ἐρωτηθέν.

ΘΕΑΙ. Οἷον τίνα τίνος ἔχεις μοι λόγον εἰπεῖν;

ΣΩ. Οἷον, εἰ βούλει, ἡλίου πέρι ἱκανὸν οἶμαί σοι εἶναι δ ἀποδέξασθαι, ὅτι τὸ λαμπρότατόν ἐστι τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἰόντων περὶ γῆν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Λαβὲ δὴ οὐ χάριν εἴρηται. ἔστι δὲ ὅπερ ἄρτι 5 ἐλέγομεν, ὡς ἄρα τὴν διαφορὰν ἐκάστου ἂν λαμβάνης ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει, λόγον, ὡς φασί τινες, λήψη· ἕως δ' ἂν κοινοῦ τινος ἐφάπτη, ἐκείνων πέρι σοι ἔσται ὁ λόγος ὧν ἂν ἡ κοινότης ἦ.

ΘΕΑΙ. Μανθάνω· καί μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν λόγον τὸ e τοιοῦτον καλεῖν.

ΣΩ. Ἄς δ' ἂν μετ' ὀρθῆς δόξης περὶ ὀνομασθῶν τῶν ὄντων τὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων προσλάβῃ, αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγωνῶς ἔσται οὐ πρότερον ἢν δοξαστής. 5

ΘΕΑΙ. Φαμέν γε μὴν οὕτω.

ΣΩ. Νῦν δῆτα, ᾧ Θεαίτητε, παντάπασιν ἔγωγε, ἐπειδὴ ἐγγὺς ὥσπερ σκιαγραφήματος γέγονα τοῦ λεγομένου, συνήμι οὐδὲ σμικρόν· ἕως δὲ ἀφειστήκη πόρρωθεν, ἐφαίνεταιό τί μοι λέγεσθαι. 10

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο;

ΣΩ. Φράσω, εἰάν οἶός τε γένωμαι. ὀρθὴν ἔγωγε ἔχων 209

c 2 φαμέν W d 3 περὶ γῆν ἰόντων W d 4 πάνυ μὲν οὖν
 . . . 209 a 2 λόγον TW: om. BD d 7 διαφέρει W: om. T
 d 8 ἐκείνων] ἐκείνου W σοι] ἴσως W ὧν] φ W e 4 ἄλλων]
 ὄντων W e 5 οὐ] οὐπερ W e 6 μὴν] νῦν W e 7 παντά-
 πασιν ἔγωγε W: παντάπασί γε ἐγὼ T e 9 ἀφειστήκη Schanz:
 ἀφειστήκη T: ἀφειστήκει W a 1 ἔγωγε W: ἐγὼ T

δόξαν περι σοῦ, ἐὰν μὲν προσλάβω τὸν σὸν λόγον, γινώσκω
δὴ σε, εἰ δὲ μή, δοξάζω μόνον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

5 ΣΩ. Λόγος δέ γε ἦν ἡ τῆς σῆς διαφορότητος ἐρμηνεία.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἐνίκ' οὖν ἐδόξαζον μόνον, ἄλλο τι ἢ τῶν ἄλλων
διαφέρεις, τούτων οὐδενὸς ἠπτόμην τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικε.

10 ΣΩ. Τῶν κοινῶν τι ἄρα διενοοῦμην, ὧν οὐδὲν σὺ μᾶλλον
ἢ τις ἄλλος ἔχει.

b ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Φέρε δὴ πρὸς Διός· πῶς ποτε ἐν τῷ τοιούτῳ σὲ
μᾶλλον ἐδόξαζον ἢ ἄλλον ὄντων; θὲς γάρ με διανοοῦμενον
ὡς ἔστιν οὗτος Θεαίτητος, ὃς ἂν ἦ τε ἄνθρωπος καὶ ἔχη
5 ῥίνα καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα καὶ οὕτω δὴ ἐν ἕκαστον τῶν
μελῶν. αὕτη οὖν ἡ διάνοια ἔσθ' ὅτι μᾶλλον ποιήσει με
Θεαίτητον ἢ Θεόδωρον διανοεῖσθαι, ἢ τῶν λεγομένων
Μυσῶν τὸν ἔσχατον;

ΘΕΑΙ. Τί γάρ;

10 ΣΩ. Ἄλλ' ἐὰν δὴ μὴ μόνον τὸν ἔχοντα ῥίνα καὶ ὀφθαλ-
c μοὺς διανοηθῶ, ἀλλὰ καὶ τὸν σιμόν τε καὶ ἐξόφθαλμον, μὴ
τι σὲ αὐτὸν μᾶλλον δοξάσω ἢ ἑμαυτὸν ἢ ὅσοι τοιοῦτοι;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ πρότερόν γε, οἶμαι, Θεαίτητος ἐν ἐμοὶ
5 δοξασθήσεται, πρὶν ἂν ἡ σιμότης αὕτη τῶν ἄλλων σιμοτή-
των ὧν ἐγὼ ἐώρακα διάφορόν τι μνημεῖον παρ' ἐμοὶ ἐνσημη-
ναμένη καταθῆται—καὶ τᾶλλα οὕτω ἐξ ὧν εἶ σύ—ἢ με, καὶ
ἐὰν αὔριον ἀπαντήσω, ἀναμνήσει καὶ ποιήσει ὀρθὰ δοξάζειν
περὶ σοῦ.

10 ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

a 2 γινώσκω in hac voce redit B a 9 ἔοικε] ἔγωγε B b 7 τὸ
λεγόμενον Cornarius c 1 μή τι] μήτε W c 7 εἰ σύ ἢ με W
(sed ἢ postea additum): εἰ σὺ ἐμέ B: εἰσει ἐμέ T c 8 ἀναμνήσεις
... ποιήσεις T

ΣΩ. Περὶ τὴν διαφορότητα ἄρα καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα ἂν εἴη d
ἐκάστου πέρι.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται γε.

ΣΩ. Τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ τί ἂν εἴη
εἴη; εἰ μὲν γὰρ προσδοξάσαι λέγει ἢ διαφέρει τι τῶν 5
ἄλλων, πάνυ γελοία γίγνεται ἢ ἐπίταξις.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ὡς ὀρθὴν δόξαν ἔχομεν ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει,
τούτων προσλαβεῖν κελεύει ἡμᾶς ὀρθὴν δόξαν ἢ τῶν ἄλλων
διαφέρει. καὶ οὕτως ἢ μὲν σκυτάλης ἢ ὑπέρου ἢ ὄτου δὴ 10
λέγεται περιτροπὴ πρὸς ταύτην τὴν ἐπίταξιν οὐδὲν ἂν λέγοι, e
τυφλοῦ δὲ παρακάλυψις ἂν καλοῖτο δικαιότερον· τὸ γάρ,
ἂ ἔχομεν, ταῦτα προσλαβεῖν κελεύει, ἵνα μάθωμεν ἂ
δοξάζομεν, πάνυ γενναίως ἔοικεν ἐσκοτωμένῳ.

ΘΕΑΙ. Εἰπέ δὴ τί νυνδὴ ὡς ἐρῶν ἐπύθου;

5

ΣΩ. Εἰ τὸ λόγον, ὦ παῖ, προσλαβεῖν γινῶναι κελεύει,
ἀλλὰ μὴ δοξάσαι τὴν διαφορότητα, ἥδὴν χρημ' ἂν εἴη τοῦ
καλλίστου τῶν περὶ ἐπιστήμης λόγου. τὸ γὰρ γινῶναι
ἐπιστήμην που λαβεῖν ἐστίν· ἢ γάρ;

210

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐρωτηθεῖς, ὡς ἔοικε, τί ἐστὶν ἐπιστήμη,
ἀποκρῶεται ὅτι δόξα ὀρθὴ μετὰ ἐπιστήμης διαφορότητος.
λόγου γὰρ πρόσληψις τοῦτ' ἂν εἴη κατ' ἐκεῖνον.

5

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Καὶ παντάπασί γε εὔηθες, ζητούντων ἡμῶν ἐπιστή-
μην, δόξαν φάναι ὀρθὴν εἶναι μετ' ἐπιστήμης εἴτε διαφορό-
τητος εἴτε ὁτουοῦν. οὔτε ἄρα αἴσθησις, ὦ Θεαίτητε, οὔτε
δόξα ἀληθὴς οὔτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος προσγιγνώμενος b
ἐπιστήμη ἂν εἴη.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

d 6 ἀπόταξις B d 9 ἡμᾶς κελεύει T d 10 σκυτάλης ἢ] σκυ-
τάλη σὴ T e 2 δὲ] δὲ καὶ W e 4 δοξάζωμεν T e 5 εἰπέ
δὴ T et in marg. W: εἰ γε δὴ B: εἰ γε δὴ B² W ὡς ἔτερον ὑπέθου
Badham e 8 ἐπιστήμην T b 1 μετὰ δόξης ἀληθοῦς W

ΣΩ. Ἡ οὖν ἔτι κυοῦμέν τι καὶ ὠδίνομεν, ὦ φίλε, περὶ
5 ἐπιστήμης, ἣ πάντα ἐκτετόκαμεν;

ΘΕΑΙ. Καὶ ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε πλείω ἢ ὅσα εἶχον ἐν
ἑμαυτῷ διὰ σὲ εἴρηκα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν πάντα ἡ μαιεντικὴ ἡμῖν τέχνη
ἀνεμιαῖά φησι γεγενῆσθαι καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς;

10 ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐὰν τοίνυν ἄλλων μετὰ ταῦτα ἐγκύμων ἐπιχειρῆς
c γίνεσθαι, ὦ Θεαίτητε, ἔαντε γίγνη, βελτιονῶν ἔση πλήρης
διὰ τὴν νῦν ἐξέτασιν, ἔαντε κενὸς ᾗς, ἥττον ἔση βαρὺς τοῖς
συνουσι καὶ ἡμερώτερος σωφρόνως οὐκ οἰόμενος εἰδέναι ἃ
μὴ οἶσθα. τοσοῦτον γὰρ μόνου ἢ ἐμῆ τέχνη δύναται, πλέου
5 δὲ οὐδέν, οὐδέ τι οἶδα ὧν οἱ ἄλλοι, ὅσοι μεγάλοι καὶ θαυ-
μάσιοι ἄνδρες εἰσὶ τε καὶ γεγόνασιν· τὴν δὲ μαιείαν ταύτην
ἐγὼ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐκ θεοῦ ἐλάχομεν, ἡ μὲν τῶν γυναικῶν,
d ἐγὼ δὲ τῶν νέων τε καὶ γενναίων καὶ ὅσοι καλοί. νῦν μὲν
οὖν ἀπαντητέον μοι εἰς τὴν τοῦ βασιλέως στοὰν ἐπὶ τὴν
Μελήτου γραφὴν ἣν με γέγραπται· ἔωθεν δέ, ὦ Θεόδωρε,
δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν.

b 8 πάντα] ἅπαντα T b 9 φασι W \ και om. T b 11 τοίνυν]
οὖν τοίνυν B c 3 συνουσι] οὔσι B